

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Insleratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.

Podružnica Maribor: Gospodarska ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocanova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti. Zastopniki: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Narodna banka Slovenije Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor:
Gospodarska ulica 11. Telefon št. 2440.

Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifi.

Tri blagodejne uredbe vlade

Celokupna jugoslovenska javnost ta teden z napeto pozornostjo zasleduje akcijo, ki jo je napovedal ministrski predsednik g. dr. Sršić v svojem velikem govoru na seji kluba narodnih poslancev JNS. Po dolgotrajnih posvetovanjih se je vlada, zvesta svojemu programu in v skladu s potrebami časa, lotila reševanja momentano najbolj perečih problemov, ureditve kreditnega in denarnega gospodarstva ter energičnega boja za omiljenje brezposelnosti.

Narodno predstavnstvo je bilo dalo vladi pooblastilo, da z uredbami, ki imajo moč in veljavo zakona, izda ukrepe za ureditev in izboljšanje naših gospodarskih razmer. Kakor je znano, je vlada na osnovi tega pooblastila že izdala in uveljavila uredbo o konsolidaciji kmečkih dolgov in uredbo o uvedbi sistema javnih del, ki naj postanejo trajna pomožna institucija v borbi proti brezposelnosti in pomanjkanju. Pripravljeni so in bo v bližnjih dneh objavljena tudi uredba o razčiščenju in ureditvi kreditnih razmer obnem s potrebno zaščito denarnih zavodov.

Katastrofalni padec vseh cen kmečkih pridelkov je povzročil, da prezadolženi kmečki stan ni mogel več izvrševati svojih denarnih obveznosti in da je nujno morala intervenirati država. Dosedanji ukrepi v tem pravcu so sicer kmečkemu dolžniku dali moratorij, toda so na drugi strani popolnoma podkopali temelje kmečkega kredita. Pojčali so poleg tega še v znatni meri imobilnost našega denarništva in vnesli v naše gospodarsko življenje splošno nesigurnost, ki je povzročila ogromno škodo. Sedaj je vlada s krepko roko in ono pogumno odločnostjo, brez katere take odločitve niso mogoče, rešila problem z uredbo o zaščiti kmeta, ki predstavlja splošno konsolidacijo kmetijskih dolgov. S to uredbo, katere podrobnosti so že znane, se zadolženemu kmetu omogoča razdolžitve v roku 12 let po izredno ugodnih pogojih. Uredba upošteva današnje težke razmere ter določa za prva leta le anuiteto od 6 do 7 odstotkov, torej odplačilo, ki bo manjše od obrestne mere za najugodnejša posojila pri nas, da o drugih krajih naše države niti ne govorimo. Za obveznosti razmeroma neznatne višine — do 1.200, odnosno 3.600 Din — veljajo krajši roki. Izvzeti so dolgovi do 500 Din pri trgovcih in obrtnikih ter razne slične davjate.

S to konsolidacijo je istočasno razbita pravljica, kakor da bi kdo v Jugoslaviji mislil na razveljavljenje obstoječih denarnih obveznosti, na odpisovanje dolgov in kar je bilo podobnih govorih, ki so plašile naše varčevalce in one gospodarske kroge, ki v zdravem kreditu vidijo pogoj razvoja. Vesti iz vse države kažejo, da je uredba o zaščiti kmeta povsod napravila najboljši vtis in da je bila sprejeta s splošnim zadovoljstvom. Akoravno bo torej v bodoče kmetijski dolžnik odplačeval svoje dolgeve v razmeroma nizkih obrokih in je s te strani uvedeno neke vrste anomalno stanje v našem kreditnem gospodarstvu, posledice te ureditve za splošne kreditne odnose vendar ne bodo slabe. Dosedaj smo živeli v dobi kmečkega moratorija, ki je s svojo začasnostjo neprestano zanašal nove momente nesigurnosti v naše kreditne odnose. Definitivni značaj nove ureditve in gotovost, da bo dolg poplačan, bosta vrnila našemu kmetu kreditno sposobnost in pozitivno vplivala na delovanje naših denarnih zavodov. Ogromnega pomena pri tem je, da je vlada določila vsoto ene milijarde dinarjev, ki se ho v teku treh let porabila, da se našemu denarništvu skromno pomaga preko težkoč, ki so se pojavile zaradi izvajanja kmečke zaštite.

Seveda pa je postalo pri tem neobhodno potrebno, da se razčisti situacija naših denarnih zavodov. Znana paragrafa 5 in 6 sta sicer omogočila, da smo odvrnili pretečo katastrofo, nista pa dala možnosti, da iz našega denarništva izločimo ono, kar je v jedru neozdravljivega in nosi v sebi klasi smrti, zdrave zavode pa da usposobimo polagoma zopet za normalno poslovanje. Ta problem je nesporno silno težak in kompliciran in je odgovornost tem večja, ker gre tu za milijarde prihranjenega denarja, za eksistenso neštetihih edince našega gospodarstva in v veliki meri za bodočnost našega gospodarskega razvoja sploh. Z že pripravljeno uredbo o zaščiti denarnih zavodov je izvršen na tem polju najresnejši poizkus, ki je plod ogromnega posvetovalnega in pripravljalnega dela in predstavlja nekako izbiro ukrepov, ki so bili od strokovnjakov in poznavalcev prilik označeni za najrealnejše, ogiba pa se eksperimentov, katerih posledice se ne dajo predvideti.

Princip nove uredbe je, da se denarni zavodi, ki so postali zaradi izrednih prilik nelikvidni in prišli tudi drugače v težave, s primernimi ukrepi sanirajo, oni pa, katerim ni pomoči, na blag način in brez pretresljajev likvidirajo. Pri tem se bo še posebej vodil račun o združni-

CHAUTEMPS SESTAVLJA VLADO LEVIČARSKEGA KARTELA

Ker je Herriot iz zdravstvenih razlogov odklonil mandat za sestavo nove francoske vlade, je predsednik republike določil za svojega mandatarja notranjega ministra Chautempsa

Pariz, 25. nov. d. V vladni krizi je prišlo sredi do nepričakanega preokreta, ker je vodja neosocialistov predlagal radikalno obnovo levičarskega kartela, s čimer je ustvaril povsem nepričakovano možnost za njeno rešitev. V večernih urah je prišel v prostore radikalno-socialistične frakcije ter predlagal voditeljem radikalov sestavo vlade, v kateri bi bili zastopniki starih socialistov in vseh levičarskih skupin do radikalov. Edni pogoj je postavil, da v novi vladi ne sme biti Flandin, ki je glasoval v parlamentu za Sarrautovo vlado. Večina radikalne frakcije je te predloge odobrila in pristala tudi na njegov pogoj. Na predlog Herriota je sklenila, da priporoča združitve vseh levičarskih skupin od neodvisnih komunistov pa do levičarske sredine.

Predsednik republike Lebrun je dopolnje sprejel Renaitourja, Paula Simona, Mandela, Bretona in Berengerja. Ob 14.15 pa je pozval k sebi Herriota in mu je podelil mandat za sestavo vlade. Herriot je ponudbo odklonil zaradi slabega zdravja, naker je Lebrun sprejel dosedanega notranjega ministra Chautempsa, ki je po odhodu iz Elizejske palače izjavil, da mu je predsednik republike poveril mandat za sestavo vlade, vendar pa si je pridržal za odgovor rok 12 ur, da se prej posvetuje s

svojitimi političnimi prijatelji. Po mnenju političnih krogov namerava Chautemps počakati na sklepe konference radikalov in neosocialistov.

Ob 16. so se sestale levičarske poslanske skupine, da razpravljajo o možnosti obnove levičarskega kartela. Glede na ta sestanek so imeli socialisti, neosocialisti in neodvisna levica že dopolne svoja posebna posvetovanja, na katerih pa je neodvisna levica sklenila, da ne bo sodelovala v republikanski uniji.

Splošno menijo, da bo težko doseči sporazum za sestavo nove vlade že noč, ker je treba še prej izdelati program, na katerega bi imele pristati posamezne skupine, ki naj bi bile zastopane v novi vladi.

Program Chautempsove vlade bi obsegal v glavnem finančno in gospodarsko obnovo, dočim bi se glede na zunanjo politiko izrekel za skrajno opreznost.

Ce se ne bo posrečilo sestavitvi vlade levičarskega kartela, bo bržkone Chautemps sestavil čisto radikalno vlado, v katero bi vstopil kot finančni minister George Bonnet in katere glavna naloga bi bila sanacija državnega proračuna.

Poučeni politični krogi sodijo, da tudi morebitna Chautempsova vlada ne bi mogla kljubovati parlamentu, ki je sedaj ves razkosan. Predsednik republike je s tem,

da je poveril mandat Chautempsu, poslednjič potkusil rešiti krizo s strankami levice, ki se sedaj dejansko tudi skušajo združiti v levičarski kartel. Kasneje bo Lebrun nedvomno v primeru nove krize izročil oblast skupinam z izrazito desničarsko tendenco.

Zahteva Leona Bluma

Stari socialisti pod vodstvom Leona Bluma so v listu »Populaire« objavili proglas socialistične stranke, v katerem zahtevajo za socialiste mandat za sestavo vlade. Ta proglas je presenetil vse politične kroge, vendar pa ga smatrajo le kot manever v borbi proti »neosocialistom«, ki so bili še pred kratkim v vrstah Blumove socialistične stranke.

V parlamentarnih krogih je danes prišla ponovno do izraza zahteva po razpustu parlamenta, razpisu novih volitev in izpombi ustave »Le Jour« je objavil celo anketo o tem vprašanju. Za razpust parlamenta sta se odločno izjavila desničarska senatorja Millerand in Ordinaire. Po njunem mnenju naj bi se izpremenila tudi ustava tako, da bi se vladne prerogative ojačile. Bivši radikalni minister senator Berard se je prav tako izrazil za razpust parlamenta, toda le iz razloga, da bi se pokazalo današnje razpoloženje narodnih množic.

pa sivozelena, ni bilo izvršeno brez vpliva vodstva nemške vojske. Povsem jasno je tudi sodelovanje obeh generalnih štabov oficijelne in strankarske vojske, ker se lahko javno opazajo dobri odnosi med vodilnimi vojaškimi krogi in med napadalnimi ter zaščitnimi oddelki. List vprašuje, odkod prihaja denar, ker vendar velja vse to zelo mnogo. Vzdrževanje milijonov pripadnikov napadalnih in zaščitnih oddelkov zahteva ogromne stroške. Posebno draga mora biti šele mobilizacija velikega dela te armade, zgraditev velikih letalskih eskadril, naprava letališč z ogromnimi hangarji, ki se lahko pogreznejo v zemljo itd. Vse to in mnogo drugih stvari, pravi končno praški list, je v Nemčiji zavito v tajnost. K pomirjenju mednarodnega razpoloženja, ki

Diplomatski razgovori o razorožitvi

Angleška intervencija v Parizu in Berlinu — Vzdrževanje v Nemčiji zaradi odkritij »Petit Parisien«

London, 25. novembra. Č. Včerajšnji Simonov odgovor v spodnji zbornici o potrebi direktnih diplomatskih pogajanj med Francijo in Nemčijo so objavili današnji listi v senzacionalni obliki. Govoru pripisujejo velik pomen. »Morning Post« poroča, da je angleška vlada že energično intervenirala za izboljšanje mednarodnega položaja. Obnemem je sklenila izraziti po svojem poslaniku v Parizu francoski vladi željo, naj pristane na pogajanja z Nemčijo. Prav tako namerava opozoriti tudi nemško vlado, »naj bo razumna«. Istočasno se je končno odločila sporočiti rški vladi potrebo, da se Italija v svojem postopanju napram Društvu narodov ne bi preneglila. Listi ugotavljajo, da so dani pogoji za nemško-francoski stik, zaradi česar bi bilo želeli, da se čim prej prične diplomatska pogajanja med Parizom in Berlinom, kar pa bo mogoče šele po definitivni rešitvi vladne krize v Franciji.

Sestanek Mussolinija in Avenola

Rim, 25. novembra. d. Generalnega tajnika Društva narodov Avenola, ki je bil včeraj popoldne gost državnega tajnika v zunanjem ministrstvu Šuvicha, je popoldne sprejel Mussolini. Domnevajo, da je Mussolini porabil priliko osebnega razgovora z generalnim tajnikom Društva narodov v ta namen, da mu je obrazložil svoje naziranje o razorožitvenem vprašanju in o položaju Društva narodov, ki je nastal po izstopu Japonske in Nemčije. Kakih neposrednih posledic v nadaljnjem razvoju razmer od tega razgovora ne pričakujejo, ker bodo odločitve padle v pogajanjih med diplomatskimi zastopstvi vesil. V zvezi s tem je zanimivo, da je Mussolini zadnje dni ponovno sprejel francoskega poslanika Chambruna. Avenol je davi odpotoval iz Rima nazaj v Zenevo.

Listi naglašajo v svojih komentarjih o sestanku Mussolinija in Avenola kot po-

vsem nazorno, da se vsaka politična osebnost, ki se mudi v Italiji, skuša sestati s šefom italijanske vlade. Državnika sta govorila o razorožitveni konferenci in o Društvu narodov. Staneke Mussolinija in Avenola bo samo ugodno vplival na mednarodni sporazum in na ureditev problemov, o katerih se vrše sedaj diplomatski razgovori.

Francoski poslanik pri Hitlerju

Berlin, 25. novembra g. Kancelar Hitler je včeraj sprejel francoskega poslanika Francoisa Ponceta. Govorila sta o splošnem političnem položaju. Razpravljala nista samo o splošnih vprašanjih, temveč tudi o morebitnih bodočih razgovorih med Francijo in Nemčijo.

Zunanji vzrok za razgovor francoskega poslanika Francoisa Ponceta in kancelarja Hitlerja pa so bila odkritja »Petit Parisien«, zaradi katerih je nastalo v nemških političnih krogih veliko razburjenje. V razgovoru je Hitler zanikal pristnost teh dokumentov ter je zahteval, naj list objavi faksimile dokumentov.

Reforma Hitlerjevih napadalnih oddelkov

Praga, 25. novembra. d. »Prager Presse« opozarja v svojem uvodniku na nasprotstva med miroljubnimi govori Hitlerja in vestmi o neprestanem oborožev. Nemčije. List piše, da je organizacija rjave armade nadalje napredovala in da so v Monakovem osnovali vnovič generalni štab napadalnih in zaščitnih oddelkov popolnoma po zgledu velikega generalnega štaba nemške vojske. To organizacijo je že davno prej napovedovala premostitev mnogih visokih funkcionarjev v Monakovo. Tudi novo uniformiranje napadalnih in zaščitnih oddelkov, v katerih bo nadomestila rjava barva siva ali

bitne pogreške, ima pa tudi sposobnost, da jih sproti popravlja. Le v akciji je rešitev tudi tu.

Z največjim zadoščenjem pa bo zlasti tudi naša dravska banovina pozdravila uredbo o javnih delih. Gre za akcijo izrazito socialno političnega značaja, ki prinaša možnost dela in skromnega služka za vse naše kraje in ki v nesporno oplodila tudi celokupno naše gospodarstvo. Ako se v dravski banovini uvede trošarina na vino in žganje, ki je zamišljena tako, da ne bo mogla zadeti našega vinogradnika, temveč neposredno konzumenta, potem bo banovinski fond z dotacijo, ki jo bo dobil iz centralnega fonda in skupno s sredstvi dosedanjega bednostnega fonda razpolagal po našem računu s 40 do 50 milijoni na leto, kar je razmeroma ugodna vsota, ki bo šla skoraj v celoti kot zaslužek v roke našega brezposelnega delavca in siromaka. Tudi način uporabe tega fonda je izvrstno zamišljen. Program za javna dela in razdelitev sredstev je v rokah zastopnikov neposredno zainteresiranih

Konferenca slovenskih poslancev o predlogih novih finančnih zakonov

Poslanci so podrobno razpravljali o vseh osnutkih finančnega ministra ter sprejeli niz dopolnilnih in spreminjavalnih predlogov

Beograd, 25. novembra. v. Kakor je »Jutro« na kratko že poročalo, so imeli narodni poslanci iz dravske banovine sejo, na kateri so razpravljali o gospodarskih uredbah ministrskega sveta in o finančnih zakonskih osnutkih, ki jih je g. finančni minister predložil Narodni skupščini. Vsi ti osnutki se nahajajo sedaj pred skupščinskim finančnim odborom, ki bi sestavil poročilo za plenum skupščine.

Na konferenci poslancev iz dravske banovine je bilo sprejetih mnogo predlogov, ki jih bodo člani finančnega odbora zastopali pri obravnavi novih finančnih zakonskih osnutkov.

Zlasti v pogledu razširjenja trošarinskih obremenitev je bilo slišati dokaj pomisleke. Nameravano trošarino na gradbeni les spriče sedanjih težkih prilik v gozdnem gospodarstvu dravske banovine so poslanci označili za nesprejemljivo in je bilo soglasno sklenjeno, da bodo poslanci dravske banovine nastopili zoper uvedbo te trošarine. Ta sklep je bil motiviran zlasti tudi s tem, da so sedanje tržne cene za to vrsto lesne produkcije že za 60 odstotkov nižje od normalnih cen.

Glede možnosti zopetne uvedbe trošari-

ga sluša doseči kancelar Hitler v svojih govorih, vsekakor to ne more prispevati.

Nemški izgovori

Berlin, 25. novembra. AA. Snodnji »Angriff« se bavi s odkritji »Petit Parisien« in pravi, da preko njih ni mogoče preiti na dnevni red, ker niso izšla v kakšnem neznanem letišču, temveč v enem izmed najbolj razširjenih francoskih listov. »Angriff« vprašuje, ali bo francoska vlada pustila, da se bodo takšne stvari še nadaljevale. Posebno zameri ravnatelj »Petit Parisien«, da ne objavi fotografij dokumentov, na katere se sklicuje. »Angriff« trdi, da nemški listi s svojim stališčem niso osamljeni ter navede amsterdamski »Algemeen Handelsblad«, ki predlaga, naj bi se ta primer izročil v presojo mednarodnemu novinarskemu častnemu razsodišču.

ne na vino in žganje na področju posameznih banovin je bilo sklenjeno predlagati enoten postopek pri plačevanju te trošarine. Trgovci, v kolikor se bavijo s prodajo vina direktno konzumentom, naj bi plačevali trošarino enako kakor gostilničarji šele tedaj, ko pride vino na pipo. Za količine, prodane gostilničarjem, pa naj odpade za trgovce plačilo trošarine, ker jo mora itak plačati gostilničar, ko začne vino prodajati na drobno.

Na konferenci so bili sklenjeni dalje razni spreminjavalni in dopolnilni predlogi glede takse na račune, zlasti pa naj se omogoči pavšaliranje te takse. Glede trošarine je bila postavljena zahteva, da mora biti na privatnih šolah vsaj enaka kakor na državnih šolah.

Obširno se je konferenca bavila tudi s povišanjem takozvanih vozarinskih take v potniškem in tovornem prometu na železnicah. Predložena novela predvideva v potniškem prometu povišanje od 15 do 20 odstotkov, v tovornem prometu pa od 10 do 15 odstotkov, razen tega pa se plačevanje te takse razširja tudi na avtobusna podjetja, ki dosega te takse še niso plačevali. Opozarjalo se je zlasti na to, da je tarifni odbor na svojem zadnjem zasedanju statično dokazal, da so vozarinske takse v naši državi najvišje, in je zato že tarifni odbor zahteval, da se znižajo. Tudi v tem pogledu bodo poslanci dravske banovine nastopili v finančnem odboru.

Zivahna in temeljita je bila razprava o zahtevanih spremembah zakona o neposrednih davkih. Poudarjalo se je, da je v predlogih finančnega ministra več stvari, ki so sprejemljive, da vsebujejo na drugi strani tudi velike nepopolnosti in neupravičene trditve. Na konferenci so bili tudi v tem pogledu sprejeti važni sklepi.

Trgovinska pogajanja z Albanijo, Španijo in Madžarsko

Beograd, 25. novembra. p. Noč je pripehla v Beograd delegacija albanske vlade pod vodstvom trgovinskega ministra g. Konjica, ki se bo v Beogradu pogajala za sklenitev trgovinske pogodbe med Albanijo in Jugoslavijo. Delegacija je pozdravila na kolodvoru zunanji minister g. Jevtić, nazval pa je bil tudi albanski poslanik g. Rauf Fica. Pogajanja se bodo pričela v ponedeljek. Za prihodnje dni je napovedan tudi prihod španske in madžarske delegacije, s katerima se bodo prav tako vršila trgovinska pogajanja.

Prijateljska pogodba med Jugoslavijo in Turčijo

Zgodovinski razvoj medsebojnih odnošajev po balkanski vojni — Vsebina in pomen sklenjene pogodbe

Beograd, 24. novembra. V ponedeljek bosta turški in jugoslovenski zunanji ministri v Beogradu svačeno podpisali pogodbo o nenapadnosti, prijateljstvu in arbitraži, sklenjeno med našo državo in Turčijo. Podpis prijateljske pogodbe predstavlja lepo manifestacijo soglasja med obema državama in ustvarja možnost plodnega sodelovanja na najširši osnovi.

Ko je v davni prošlosti prodirala Turčija v Evropo, je po dolgotrajnih borbah zadržala na vsem Balkanu in držala dolga stoletja balkanske narode v svoji oblasti. Toda izguba državne neodvisnosti ni zlomila življenjskih sil balkanskih narodov in končno je napočila doba obnove. Turčija je dobila svoje nove meje in na narodnostnem načelu so bile osnovane mlade nacionalne države.

Med nami in Turčijo so se v novih okoliščinah uredile vse sporne zadeve in stotletna borba je ostala samo še spomin na preteklost. V novi dobi slone naši odnošaji s Turčijo na medsebojnem spoštovanju, ki ga dolguje hraber narod drugemu. Jugoslavija in Turčija od balkanske vojne dalje nimata več skupne meje in s tem so tudi prenehali zgodovinski vzroki medsebojnih sporov. Posledica je bila, da so se začele razvijati prijateljske zveze, tako da tudi svetovna vojna, čeravno sta bili obe državi v nasprotnih taborih, ni mogla za trajno obnoviti starih nesoglasij.

Treba pa je priznati, da so igrane pri tem veliko vlogo tudi notranje izpremembe v Turčiji. Veliki nacionalni pokret, ki je zajel vso državo, je odstranil one notranje vzroke, ki so v prošlosti ovirali dobre odnošaje Turčije z drugimi narodi. Izginila je slaba uprava in prišla se je nova organizacija. Na čelo pomolajene države je stopil voditelj, ki se je zavedal svoje odgovornosti in ki je imel tudi pogum in sposobnost, da prevzame vse odgovornosti na svoje rame. Kemal paša, oče nove Turčije, je genialen človek in gotovo največji državnik, kar jih je kdaj imela turška rasa.

Na drugi strani pa je takoj po svetovni vojni krnila naša zunanja politika po poti konsolidacije mednarodnih odnošajev, po poti mednarodne solidarnosti. L. 1925 je bila v Carigradu podpisana pogodba, s katero je bilo končano vojno stanje med Turčijo in Jugoslavijo. Od takrat dalje datirajo normalni odnošaji, ki so kaj kmalu pokazali obojestransko prizadevanje za tesnejše politično in gospodarsko sodelovanje. Sedaj sklenjen pakt o prijateljstvu in nenapadnosti je dejansko sinteza vseh teh naporov, da se prijateljstvo med obema državama postavi na čvrste temelje in tako ustvari osnovo za zblizanje vseh balkanskih narodov in držav.

Jugoslovensko-turški pakt je sestavljen po zgledu sličnih pogodb, sklenjenih v okviru Društva narodov, tako predstavlja normalen tip moderne arbitražne in koncilijarne pogodbe. Obe državi se obvezujeta, da v nobenem primeru ne bosta opustili reševanja svojih sporov potom arbitraže in koncilijacije na način, predviden v aktu samem. Po črki in duhu tega sporazuma se bodo vse nesoglasja, pa bila kakršnekoli prirode, odstranila mirnim potom. Pri tem pogodba razlikuje spore pravnega in političnega značaja. Obvezna arbitražna je predvidena za vse spore pravnega značaja, za politične spore pa koncilijacija. S tem je zagotovljeno mirno reševanje vseh vprašanih, ki bi se mogla pojaviti med obema državama.

Obenem pa ustvarja pakt o prijateljstvu in nenapadnosti med Turčijo in Jugoslavijo široko možnost za sodelovanje na gospodarskem in političnem polju. V gospodarskem pogledu smemo pričakovati ojačanje medsebojnih trgovinskih zvez, ki bodo dale novega poletja zunanji trgovini obeh držav in s tem ustvarile nove vire dohodkov ter povečale narodni dohodek.

V političnem pogledu je dana osnova za kolaboracijo v pravcu, da se razširi pogodba na vse balkanske države, ki jim je na tem, da se omogoči neoviran napredek balkanskih narodov in držav na osnovi sedanjega teritorialnega statusa, ki mora postati osnova vsakega sodelovanja balkanskih držav in neovrgljivo načelo zunanje politike vsega Balkana. Organizacija miru na Balkanu, ki se je pričela z dvostranskimi sporazumi, ima na ta način vse pogoje, da pride končno do večstranskega sporazuma, ki bi za vse čase odstranil vsak vpliv tujih držav na balkanske države.

Poleg navedenih pa nudi sklenjeni pakt obema državama tudi še razne druge prednosti in ugodnosti. S podpisom tega pakta in londonskega sporazuma o definiciji na-

padalca je nova Turčija še bolj razširila svoje velike možnosti, ki jih je v teku zadnjih let tako obilno izkoristila, da se posveti velikemu delu za konsolidacijo svojih notranjih razmer in za povzdigo kulturnega nivoja svojega prebivalstva, ki napreduje z velikimi koraki, odkar je na oblasti Kemal paša. Na ta način si je Turčija zagotovila v zajednici kulturnih narodov in držav ono mesto, ki ji gre po njenem značaju in njeni važnosti.

Za Jugoslavijo ta pakt ni samo resna manifestacija prijateljstva s Turčijo, nego predstavlja tudi dejansko novo fazo sodelovanja s to državo, katere mednarodni interesi so sorodni z našimi. S to pogodbo pa so tudi znatno olajšani naši napori za pacifikacijo Balkana, za osiguranje miru na Balkanu in za pripravljanje terena za spozumno delovanje vseh balkanskih držav. Obenem pa predstavlja pogodba uspeh našega prizadevanja, da pospešimo organizacijo splošnega miru in dosežemo popolno garancijo naših meja, uspeh, o katerem upamo, da bo trajen.

Ruždi bej o svojem potovanju v Beograd

Atene, 25. novembra. AA. Turški zunanji ministri Evfiki Ruždi bej je sprejel zastopnike listov in jim podal naslednje izjavo:

Namen mojega potovanja v Beograd je podpis pakta prijateljstva s Jugoslavijo. Važnost in pomen tega pakta sta ista kakor pri rumunsko-turškem paktu. V Beogradu bom imel priložnost izmenjati misli z g. Jevtićem o splošnih vprašanjih, ki se nanašajo na položaj na Balkanu. Bilo je prirodno, da sem prišel v Atene in se prej sporazumel z našimi prijatelji Grki, kakor določa to grško-turški pakt.

Na vprašanje, kaj je z načrtom balkanskega pakta štirih, je Evfiki Ruždi bej odgovoril, da takšnega predloga nihče ni predložil in da tudi on ni dal iniciative v tej smeri. Sedaj moramo skrbeti, da čim bolj okrepiamo medsebojno zaupanje in solidarnost v svrhu zaštite balkanskih interesov. Do tega se lahko pride tudi v etapah. Upoštevati je treba predvsem izvenbalkanske odnose in interese posameznih balkanskih držav. Da se ne bodo vmešavali tuji interesi v medbalkanska razmerja, je potrebno, da se čim bolj prepreči izvenbalkanski vplivi.

Govorec o zahtevah za revizijo mirovnih pogodb je Ruždi bej dejal:

Kadar kdo podpis pogodbo, prevzame obveznost, da bo pogodbo spoštoval. Kadar takšna država zahteva revizijo, že s tem krši pogodbo. Ne poznam primera v zgodovini, da bi katera država zahtevala oziroma druge države, ki jo smatra za prijateljsko, razen tedaj, kadar gre za sporazumne odstop. Država ima lahko teritorialne zahteve, toda v tem primeru ne more imeti za prijatelja države, do katere ima to zahtevo, in takšno ozemlje se ne more odstopiti brez prelivanja krvi. Zato je naloga mednarodne politike, da poišče in ustvari kompromise. Če bi kdo Turčiji ponudil cel kontinent, bi ga odbila, toda zato je pa na drugi strani 17 milijonov Turkov odločenih, če bi bilo treba umreti do poslednjega za obrambo domovine.

Zastopniku agencije Avale je nato Ruždi bej izjavil: Veselim se, da bom jutri, devet let po svojem poslednjem bivanju, v vaši prestolnici. S svojim dragim prijateljem g. Jevtićem bom izmenjal misli o vprašanjih, ki segajo v balkansko in evropsko politiko, s posebnim ozirom na vprašanja, ki se tičejo naših dveh držav. V Turčiji smo gajeni nad zanimanjem, ki ga kažejo vaši listi nasproti Turčiji.

Tevfik Ruždi bej se je nocoj odpeljal s simphonom v Beograd. Iz Beograda se bo vrnil domov preko Sofije, kjer pa se ne bo ustavil.

Beograd, 25. novembra. P. Nocoj sta odpotovala turški poslanik v Beogradu Hajdar bej in zastopnik zunanje ministrstva ministralni svetnik Kolik turškemu zunanjemu ministru Evfiki Ruždi beju nasproti. Na naši meji ga čaka salonski voz, s katerim bo jutri zvečer ob 8.45 prišel v Beograd. V Beogradu bo turškemu ministru prijel prijeten sprejem. V ponedeljek dopoldne ob 11. bo v kabinetu zunanje ministrstva svačeno podpisal nenapadnega pakta med Turčijo in Jugoslavijo.

Kašelj in spanjel

Spanjel je dnevni preporod človeka. Za zdravje je škoda, ako morajo napadi kašlja nočni počitek in s tem nočno zbiranje moči, to preprečiti s KRESIVALOM

Kresival osuši kašelj v kratkem času

KRESIVAL bistveno cenejši. Sedaj samo Din 32.— po steklenici.

Sestanek dr. Beneša in Titulesca

Praga, 25. novembra. Po informacijah »Českega Slova« se bosta dr. Beneš in Titulescu sestala 29. t. m. v Košicah, ko bosta razpravljala ne le o razorožitvenem vprašanju po odgovoriti razorožitvene konference, temveč tudi o konferenci gospodarskega sveta Male antante, ki bo decembra v Pragi.

Razveljavljanje hitlerjevskih mandatorov v ČSR

Praga, 25. novembra. s. Mandatni senat vrhovnega sodišča je danes v smislu novega zakona o razpustu in ustavitvi strank razveljavil mandate poslancev in senatorjev razpuščene narodno-socialistične stranke. Gre za mandate osmih poslancev in štirih senatorjev.

Občni zbor Centrale industrijskih korporacij

Beograd, 25. novembra. p. V dvorani beogradske Industrijske zbornice se je vršil danes redni letni občni zbor Centrale industrijskih korporacij. Včeraj je bilo izvoljeno na predkonferenci novo predsedstvo, ker je dosedajni predsednik g. Bajloni zaradi imenovanja za guvernerja Narodne banke podal ostavko. Za predsednika je bil izvoljen veleindustrialec iz Zagreba g. Vladimir Arko, za podpredsednika pa Vlada Ilić iz Beograda in dr. Fran Windischer. Današnji skupščini je predložil sedaj novi predsednik g. Arko, ki je v uvodu predlagal, da se odlošijo v zvezi s brozjavka Nj. Vel. kralju in pozdravna brozjavka ministru trgovine. Pozdravil je zastopnike posameznih ministrstev in vse ostale delegate, nato pa je v obširnem govoru orisal težaven položaj industrije in gospodarstva sploh. To je dalo vladi povod, da je naša izdala gotove ukrepe za omiljenje posledice gospodarske krize. Ti ukrepi pa po njegovem mnenju zaradi svoje enostranosti niso mogli dati svojih rezultatov, ki jih je želela doseči vlada in je bila za to naloga gospodarskih krogov, da se to stanje čim prej likvidira in omogoči prehod v normalne prilike. Naše gospodarstvo je tudi pri tej prilici brez razlike dokazalo svojo dobro voljo za sodelovanje z vlado in je zlasti industrija storila vse, kar je v njeni moči, da se položaj kar najbolj olajša. Poleg katastrofalnega padca plačilne sposobnosti konzumentov, poleg neverjetno težkega položaja našega izvoza, je industrija tudi v pogledu kredita popolnoma prepričana svoji usodi. Privatno demaršitvo sploh ne pride več v poštev, a kreditni javnih denarnih zavodov so znižani na minimum. Razen tega so ti krediti obremenjeni s previsoko obrestno mero. Vsi oni, ki mislijo, da je naša industrija neizčrpan vir dohodkov, ne poznajo pravega stanja in grade svoje račune na slabih temeljih, ki se lahko zrušijo in pokopajo pod seboj velik del našega gospodarstva.

Delegat zunanje ministrstva g. Mišić je v svojem govoru poudaril, da si zunanje ministrstvo vztrajno prizadeva pomagati našemu gospodarstvu zlasti pri iskanju novih tržišč in da bo to svojo akcijo nadaljevalo. Nato je poročal o delu londonske gospodarske konference generalni tajnik Centrale industrijskih korporacij dr. Džoka Čurčin, tajnik g. Cveto Gregorić pa je obširno referiral o uredbi glede posredovalnega postopanja, ki je imela deloma zelo škodljive posledice. Naglasil je, da kri- za industrije ne zadeva samo industrijeve same, marveč tudi desetstote delavstva, ki je odvisno od zasluzka, ki mu ga nudi industrija. Velike težave povzročajo tudi notranje nemoralne gospodarske prilike in prevelika obremenitev industrije na raznih samoupravnih datih. Delegat Zveze industrijev v Ljubljani g. inž. Suklje je podal obširen referat o železniški tarifi in je zlasti podrobno govoril o potrebi te- litne organizacije produkcije in izvoza le- sa. V zvezi s tem je opozoril na obunen položaj lesne industrije v dravski hano- vini, ki je že tako na tleh, da mora sramotno plačevati svoje delavce. V premen- nih kraji plačujejo 10 urno težko godno delo no 10 Din. Razprava je bila nato pre- kinjena in se bo jutro nadaljevala.

Litvinov se vrača v Evropo

Litvinov potuje v Rim, kjer bo z Mussolinijem razpravljajal o aktualnih zadevah evropske politike

Newyork, 25. nov. s. Litvinov je danes odpotoval v Evropo. Svoji je bila njemu na čast poslovilna večerja. V svojem govoru pri tej priliki je Litvinov poudarjal, da je zenevska konferenca truplo, ki ga nobeno prizadevanje ne more več obuditi k življenju. Ako se ni prišlo do proglasitve smrti, je vzrok le v tem, ker se bojijo zdravniški preiskati srce. V napredu, ki ga je dosegla Sovjetska Rusija, vidi svetel žarek v temnem ozadju militarizma, ki postaja v Evropi vedno večji.

London, 25. novembra. s. »Daily Telegraph« se obširno bavi z napovedanim sestanekom Litvinova in Mussolinija dne 2. decembra v Rimu. Litvinov se je za povratek v Evropo vkrcal na italijansko ladjo »Conte di Savoia«. Kakor poroča list, se bosta Mussolini in Litvinov razgovarjala o odnošajih med Mosko in Berlinom. Mussolini bi rad interveniral v Berlinu, da bi se izboljšali nemški odnošaji napram Rusiji. Poleg tega bo predmet razgovorov Litvinova in Mussolinija tudi stališče sovjetske vlade glede na stremeljenje prizade- tih diplomatskih krogov za konsolidacijo in pomirjenje na Balkanu. Končno namerava Mussolini dobiti od Litvinova infor- macije o sovjetskem stališču glede raz- orožitve in italijanske namere, da se raz- orožitvena pogajanja nadaljujejo po red- nem diplomatskem potu ter eventualno na konferenci zastopnikov štirih evropskih velesil, ki so podpisale pakt o medsebojnem političnem sodelovanju.

Novi celjski proračun, regulacija Savinje in javna dela

Celje, 25. novembra. Celjski občinski svet je imel v petek zvečer važno sejo. Na dnevnem redu je bil najprej novi mestni proračun za leto 1934., o katerem je poročal finančni referent dr. Vrečko. Splošni proračun izkazuje 6.636.588 Din potrebnih in 3.974.958 Din kritja. Pri manjkaj 2.661.630 Din se naj krije s občinskimi dokladi, davčninami, pristoj- binami itd. v znesku 2.662.600 Din, tako da znaša prebitek 970 Din. Vse doklade itd. ostanje neizpremenjene. Pobirala se bo še dalje 50% občinska doklada na ir- žavne neposredne davke, dosejanja ob- činska doklada na vino (1.50 Din od litra), vinski mošt (0.50 Din), pivu (1 Din) in druge alkoholne plače. Neizpremenjene ostanje tudi občinske takse, občinska cestna naklada, okupnina za ljudsko delo, občinska davščina na igranje s kartami, najeminski vinar, tržne in vse ostale pri- stojbine, vodarina itd.

Veselični davek, ki ga naj pobira davčna uprava, ostane neizpremenjen in se v no- benem primeru ne povrne oziroma ne od- piše. Davčna uprava naj glede na zakon o gasilstvu pobira 3 odstotno gasilsko dokla- do na državne neposredne davke, in sicer za kritje podpore v znesku 50.000 Din, ki je določena za Prostovoljno gasilno in re- ševalno društvo v Celju. Društvo za z no- vim letom ne sme več pobirati članarine in podpor. Doklada za brezposelne se ne uvede, ker so za sedaj potrebni krediti še na razpolago. Stroški za izdelavo celotnega regulacijskega načrta za Celje so proraču- nani na okroglo 250.000 Din. Za razpis na- črta za idejni osnutek regulacijskega nač- rta je določenih 30.000 Din, za priprav- ljalna dela pa 20.000 Din. Mestna občina zahteva od okolice, da plačuje prvega vsakega meseca v naprej na njo odpadajoči del za vzdrževanje mestne policije. Enako naj plača okolica občina mestni občini odškodnino za škropljenje cest v naprej in se naj škropljenje izvrši šele, ko bodo vsi dosedajni zaostanki plačani. Banská upra- va naj povrne mestni občini za leto 1930., 1931. in 1932. plačane predujme za plače veroučiteljev 67.000 Din, sicer bi občina glede na težko finančno stanje ne mogla več plačevati predujmov. Mestno načelstvo naj čim prej doseže pri ministru dolo- čitev šolskega okoliša meščanske šole. v Celju. Mestno načelstvo naj skrbli za od- pravo brezposelnih v njihove domovinske občine. Mestna občina bo realizirala 9 hranilnih knjižic za 75.034 Din. Odloži se amortizacija posojila pri vodovodu za na- kup bivekega hotela »Krone« v znesku 50 tisoč Din, pač pa naj mestni vodovod vrne do konca 1934 mestni občini posojilo 176.600 Din. Mestna elektrarna naj vrne mestni občini do konca l. 1934. razen obl-

čajne amortizacije posojila še 100.000 Din. Proračun mestnega vodovoda za l. 1934. je povsem uravnotežen, proračun mestne klavnice pa izkazuje 1762, proračun po- grebnega zavoda 2020 in proračun mestne elektrarne 10.367 Din prebitka.

Občinski proračun je bil sprejet s vsami glasovi proti dvema.

O regulaciji Savinje in pritokov sta po- ročala župan dr. Gorican in dr. Vrečko. Celokupni stroški za regulacijo so prora- čunani na okroglo 44 milijonov Din. Ban- ska uprava je pripravljena prispevati let- no skozi deset let po 1 milijon Din, če bo državna uprava prispevala ves ta čas letno po 2 milijona. Mestna občina je pripravlje- na prispevati za regulacijo Savinje in pri- tokov v desetih letih 3.500.000 Din. Občn- ski svet je soglasno sklenil, da se za l. 1934. uvede v to svrhu izredna 20 odstot- na občinska doklada na direktne davke; donos te doklade bo znašal okrog 360.000 Din. Mestna občina pričakuje, da bodo tu- di drugi faktorji prispevali in da se bo re- gulacija pričela že pomladi 1934. Ostanek okrog 10 milijonov Din naj krijejo želez- niška uprava in prizadejte občine izven Cel- ja. Posebna deputacija, v kateri bodo žu- pan dr. Gorican, podžupan Ravnikar, fi- nančni referent dr. Vrečko in obč. odb. Po- savec, bo potovala v kratkem v Beograd in skupno z narodnim poslancem Iranom Prekorškom skušala doseči pri vladi sklep glede stalnega državnega prispevka za re- gulacijo Savinje iz proračunskih sredstev.

Mestna občina ne bo uvedla posebne do- klade za zaposlitev brezposelnih, ker ima od prihrankov iz fonda za regulacijo Savi- nje na razpolago še 300.000 Din. Da omili brezposelnost, bo mestna občina pozimi in spomladi s pomočjo brezposelnih regulirala potok Ložnico od izliva v Savinjo proti Baobnem in dvignila preizklo promensadno pot na Masarykovem nabrežju na levem bregu Savinje.

Na predlog referenta gospodarskega od- seka obč. odbornika direktorja Mravljaka je bilo sklenjeno, da se podaljša najem- niška pogodba z okolišnim in okrajnim sidiščem za eno leto; najemnina ostane neizpremenjena. Občina bo prepustila Gla- zijo Sokolskemu društvu za 25 let in skle- nila zadnjo pogodbo, v katero bo vklju- čeni tudi dogovor Sokolskega društva in SK Celja za skupno uporabo Glazije. Ob- čina si bo pridržala pravico, da bo smela v primeru potrebe časih razpolagati s Gla- zijo.

Zdravstveni referent obč. odbornik Blis- kaj je ob koncu seje poročal o uspešnem delovanju šolske poliklinike in šolske ku- hinje kraljice Marije v dnevnem zavetišču. Občinska seja je trajala skoro tri ure.

»Edinstvo«, klub akade- mikov nacionalistov

Ljubljana, 23. novembra

Ob odlični udeležbi se je v nedeljo 19. t. m. dopoldne v prostorih ZKD vršila ustanovna skupščina Jugoslovenskega nacionalističnega akademskega kluba »Edin- stva«. Zbor je otvoril predsednik Tomšić. Zbor je odločil, da se predprejane in pozdravil vse navzoče. Pred pre- jano dom na dnevi red sta bili odposlani vdanostna brozjavka Nj. Vel. kralju Ale- kсандru in pozdravna ministru prosvete g. dr. Stankoviću Radenu. Po soglasnem sklepu skupščine se odpošljejo tudi za- hvalna pisma rektorju g. dr. Slaviču, univ. profesorju g. dr. Ogrisu in univ. profe- sorju g. dr. Kelemeni.

Besedo je povzel nato zastopnik NO g. dr. Cepuder, ki je dejal med drugim: Ana- hronizem je, da se mora danes po 15 letih svobode ustanovljati jugoslovenski nacio- nalistični klub na Aleksandrovi univerzi. Tisti, ki se prerokajo o Slovenstvu in Ju- goslovenstvu, naj se zavedajo, kaj je bilo v letih 1914. do 1918. in kaj je danes z našimi brati onstran mej. Mi vemo, da v naši državi ni vse urejeno, a to je le pre- hodno. Iz nas jugoslovenskih nacionalistov mora vznikniti boljša bodočnost.

Predsednik Tomšić je nato očrtal smer- nice klubovega delovanja ter obravnaval nevrzdržne razmere na ljubljanski univer- zi. Izjavil je med drugim: Kaotični čas zahteva od nas jugoslovenskih nacionalis- tov, da ponovno dvignemo na Aleksan- drovi univerzi v Ljubljani čist jugosloven- ski prapor in spet zberemo v svoje vrste tiste, ki še čutijo iskrenost v svojih srcih in ki še niso blatili in skrunili našega Ju- goslovenstva, da bomo mogli zastaviti vse svoje mlade moči, vse svoje sposobnosti in v svojo ljubezen za končno osvaritev našega velikega smotra: velike Jugoslavije. Kot odločni Jugosloveni se bomo vedno borili za neokrnjeno našo univerzo in za njeno izpopolnitev ter bomo vodili brez- obzirno borbo proti vsakomur, ki bo iz-

kušal škodovati našim vzvišenim smotrom.

G. Colarič Martin je zatem prečital pra- vila, g. Sartory Boris poslovnik in g. Jen- ko Marjan poslovnik klubovega razsodi- šča. Vse je bilo soglasno sprejeto. Sledila so poročila odbora. G. Uranič Ferdo je prečital odluko o potrditvi pravil in druge važnejše dopsa, a blagajnik g. Marčič Edvard je podal izčrpano poročilo o stanju blagajne. Klubovo premoženje znaša v go- tovin 1030 Din.

Pri volitvah je bila na predlog g. Kale- nića soglasno izvoljena naslednja uprava: predsednik stud. phil. Tomšić Janec, pod- predsednik stud. tehn. Vuković Slobodan, tajnik I. stud. iur. Colarič Martin, tajnik II. stud. iur. Jenko Marjan, tajnik III. stud. phil. Zajc Drago, blagajnik I. stud. med. Marčič Edvard, blagajnik II. stud. iur. Uranič Ferdo, čitalničar stud. iur. Tajnik Miloš, gospodar stud. iur. Namest- nik Bruno, odbornika stud. phil. Uratarič Bogdan in stud. tehn. Vučinič Vuko. Nad- zorni odbor sestavljajo: cand. iur. Sartory Boris, stud. tehn. Krnić Gojko in stud. tehn. Softić Tufik.

Pri slučajnostih je omenil g. Tomšić so- delovanje z drugimi akademskimi društvi na univerzi in dejal: »Kot jugoslovenski nacionalisti moramo iti roko v roki z J. N. A. D. »Jadranske proti vsem separa- tističnim in defetističnim skupinam.« Nato je predsednik zaključil uspešno skupščino s pozivom na vztrajno in smotno delo.

Vremenska napoved

Zagreška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, le na zapadu mestoma ve- dro. Nestalno vreme bo trajalo dalje in je pričakovati tudi nekoliko padavin. — Situa- cija večerajšnja dne: Barometriška depre- sija, ki je večeraj prevladovala nad zapadno Evropo, se je razširila na ves kontinent.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Večinoma oblačno, ponokob do nekoliko snžilo, kasneje mogoče manj oblačno; tem- peratura blizu ničle severovzhodni vetrovi.

Nemški protest na Dunaju

Demarš nemškega poslanika pri avstrijski vladi zaradi spopada avstrijskih in nemških vojakov na bavarski meji

Berlin, 25. novembra. AA. Preiskava o incidentu na bavarski meji je pokazala, da se je ubiti nemški vojak nahajal na nem- ških tleh brez orožja in da so Avstrijski streljali nanj, ne da bi ga bili prej pozvali in ne da bi bile sploh kakšne besede izme- njane. Nemški poslanik na Dunaju je po nalogu zunanje ministra Neuratha do- polne protestiral pri avstrijski vladi za- radi tega pripetljaja. Zahteval je, naj vla- da krivce kaznuje in v bodoče prepreči si- čne incidente.

Dunaj, 25. novembra. s. O obnemem in- cidentu na avstrijsko-bavarski meji je bilo popoldne objavljeno poročilo, da je bila uvedena stroga preiskava, ki je ugotovila naslednje: Oddelek treh pomožnih orožni- kov je opazil v bližini Fibfelda, kako se bli- ža skupina ljudi, ki je vzklikala: »Heil Hi- tler!« Neznanci so prekorajčili tudi mejo. Ker se je tamkaj že ponovno pripetilo, da so bile obmejne straže zapadene in da so neznan ljudje vdrli čez mejo v Avstrijo, je avstrijska patrulja oddala proti njim več streliv. Neki nemški vojak je bil ubit. Preiskava je doglala, da je bil ubit na av- strijskem ozemlju, ker so se opazili to- stran meje sledovi krvi. Na kraj dogodka je bila odposlana sodna komisija, v kateri

pa so bili tudi zastopniki policije, geometri in fotografi. Nemško poročilo o rezultatu preiskave, po kateri naj bi bil nemški vo- jak ubit na nemškem ozemlju, ni točno in ga je treba tolmačiti na ta način, da nem- ška sodna komisija nedvomno ni poznala meje na tem mestu.

Iz državne službe

Beograd, 25. novembra. p. Upokojen je Kazimir Mulaček, ekonom državnega zdra- višča v Topolščici. Za svetnika pri erekem naletstvu v Gornjem gradu je napredoval višji pristav dr. Janko Rak. Učiteljica Mari- ja Rakovšek je premeščena z osnovne šole v Brelavi na meščansko šolo v Celju.

Nakup obveznic vojne škode

Beograd, 25. novembra. AA. Na podlagi sklepa Poštne hranilnice znaša mesečni obrok za nakup obveznic vojne škode na obroke od 25. novembra do 5. decembra po 24 Din za obveznico. Kupci, ki se bo- do v tem času javili bodo plačevali leto dni po 24 Din na mesec za vsako obvezni- co, dobe pa lahko največ 10 obveznic. Drugi pogoji za nakup obveznic na obroke so neizpremenjeni.

SREČKE ZA III. RAZRED

državne razredne loterije so dospele. Žre- banje bo 12. in 13. decembra. Skrbite, da boste srečke pravočasno obnovili.

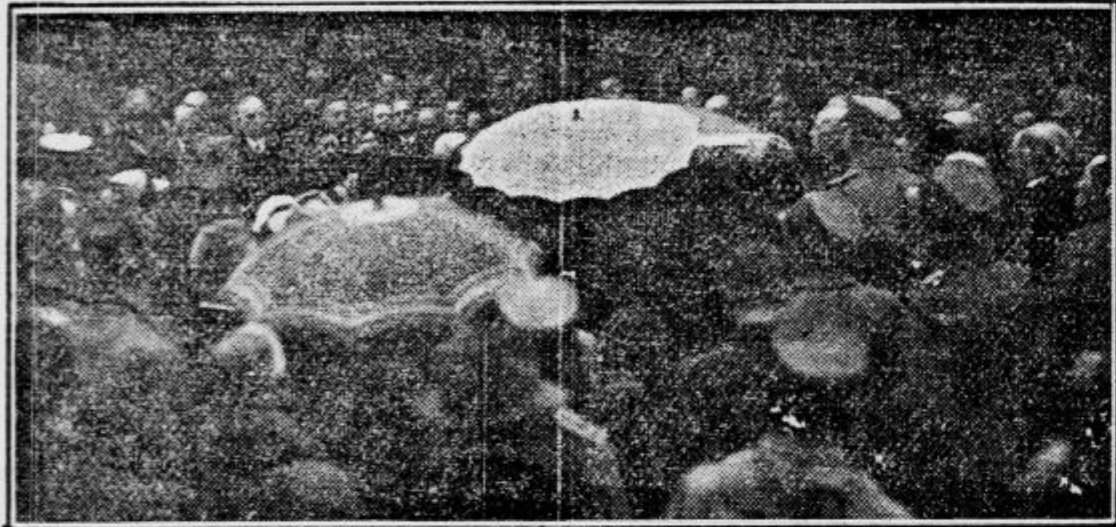
Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Naši kraji in ljudje

Metropolit Dositej v Ljubljani

Župan dr. D. Puc pozdravlja g. metropolita. Na levi podban dr. Pirkmajer, v sredi predsednik pravoslavne cerkvene občine dr. Hadži

Sprejem na peronu glavnega kolodvora

Ljubljana, 25. novembra. S poturne zamudo je prispel včeraj dopoldne s brzim vlakom ob 10.20 zagrebški metropolit Dositej, da to pot prvič obišče naše mesto in njega predstavnik. Službeno pa je njegov obisk namenjen mladi pravoslavni cerkveni občini, ki se je v kratkih letih svojega obstoja lepo razvijala in napredovala tako, da bo v kratkem času dogotovljen tudi pravoslavni hram v Trubarjevem parku, ki bo arhitektonsko za mesto seč zanimiva stavba.

K sprejemu gospoda metropolita se je na peronu glavnega kolodvora zbralo veliko število ljubljancev, številno so bile zastopane vojaške in civilne oblasti, predvsem pa člani ljubljanske pravoslavne cerkvene občine. Med drugimi so prišli g. metropolit pozdravit podban dr. Pirkmajer, župan dr. Dinko Puc, general g. Pekić, predsednik višjega deželnega sodišča g. Vrančić, univ. prof. dr. Zupančič, železniški direktor Čugmus, ban. inspektor profesor Vrhovnik, višji državni pravdnik dr. Grasselli, senator Ivan Hribar, ravnatelj Rajko Ogrin, sreski načelnik Znidaršič, dr. Pipenbacher, zastop. evangelijske cerkvene občine gg. Brandt in Mergenthaler, finančni svetnik g. Vukmičević, tajnik RK g. Malnerič in mnogi zastopniki narodnih organizacij: Jadranske straže, četnikov, dobrovoljcev, bojnikov, JNAD »Jadrana« itd. Seveda so bila v večjem številu zastopana tudi naša ženska društva in organizacije, prav tako tudi društva naših Rusov. Ko je vlak zapeljal na peron, je vojaška godba zaigrala pozdravno koračnico. Izstop

pisemu metropolitu so izročili velik šopek rdečih rož, nakar se je seznanil z navzočimi zastopniki. V imenu mestne občine ga je pozdravil župan dr. Puc kot apostola mira in sloge, želeč, da bi bil njegov prihod blagoslov za mesto in naj bi se dragi gost počutil srečnega med nami. Z lepim odgovorom se je g. metropolit zahvalil za presrečni sprejem, poudarjajoč, da med drage Slovence ne prinaša posvetnih darov, zlata in žlahtnih kamnov, pač pa nosi s seboj svoje srce za srečo Ljubljane in vseh Slovencev.

V imenu pravoslavne cerkvene občine je visokega cerkvenega dostojanstvenika pozdravil predsednik univ. prof. dr. Hadži, nazivajoč ga prvobornika nacionalne pravoslavne cerkve, znamenitega propovednika in organizatorja. — Peron glavnega kolodvora je bil ves okrašen s cvetjem in trobojkami. Skoz gost špalir občinstva je odšel g. metropolit pred postajno poslopje, kjer je sedel s podbanom dr. Pirkmajerjem v avto in se odpeljal v pravoslavno kapelo v vojašnici vojvode Mišiča. Tudi večina zastopnikov se je z avtomobilom odpeljala tja.

V pravoslavni kapeli je pričakovala g. metropolita pravoslavna deca in drugi verniki. Prot g. Budimir je g. metropolita pozdravil z zanosnim govorom, nakar je cerkveni dostojanstvenik po kratkem obredu navzočim podelil svoj blagoslov. — Po službenih obiskih in kosilu je g. metropolit Dositej sprejemal v svojih prostorih v hotelu Unionu; ob 18. pa je bilo »bdenije« v pravoslavni kapeli.

Padlim junakom trebanjske fare

Trebnje, 25. novembra. Svetovna vojna je tudi med ljudstvom trebanjske fare zasekala hude rane. Velike so bile izgube, mnogo naših mož in

fantov je moralo na fronto ali kakorkoli v vojno trpljenje. In mnogoteri se niso vrnili. Dosti je bilo solza, močno so trpela srca svojcev. Pa naj je vsak tak dogodek še tako pretresljiv, naj so taka doživetja v stanu streti srce, vendar tragedija počasi bolj in bolj medli, rod za rodom črpa šibkejša dojetja, spomini celijo in polagoma zacelijo vse rane. Naša častna dolžnost pa je, da sveto hranimo spomin na vse, ki so padli v svetovni vojni. Kjerkoli so padli, povsod so se žrtvovali za nas, da bi bilo bolje nam in poznejšim rodovom.

Iz trebanjske fare je padlo 98 mož in fantov. Da se oddolžimo njihovemu spomnu z vidnim izrazom hvalečnosti, ker so dali življenje za prekrasno našo domovino, se je letos vendarle izvedla že 14 let stara zamisel. Postavili smo jim spomenik, ki je v čast pokojnim, v čast in okras pa tudi vsej prostrani trebanjski dolini, veren izraz plemenitih čustev našega ljudstva. To nedeljo ob 14. uri, po prihodu gostov iz Ljubljane in od drugod, bo s spomenika padla zavesa.

K slovesnemu odkritju največjega in najlepšega spomenika na Dolenjskem vabi akcijski odbor vso našo javnost. Vsestranska udeležba bo napravila mogočeno vtis, omogočila bo manifestacijo spoštovanja do pokojnih in ljubezen do drage domovine Jugoslavije, priborjene s tolikimi žrtvami... Prijazne Trebnje so se že danes praznično odele. S hiš plapolajo državne zastave, vedno ljubeznivi domačini sprejemajo goste. Za nedeljsko popoldne je najavljen prihod odličnih predstavnikov oblasti, bojvniških organizacij, četnikov, dobrovoljcev, rezervnih oficirjev, vojnih invalidov in drugih. Odkritje spomenika bo, kakor rečeno, takoj po sprejemu gostov, ki se bodo odpeljali iz Ljubljane z avtobusi ob pol 12. izpred Mestnega doma in prispejo

semkaj ob 14. Po odkritju spomenika bodo govori in prosvetna prireditve ob sodelovanju tamburaškega in pevskega zbora ter cerkvenih pevcev in Sokolov.

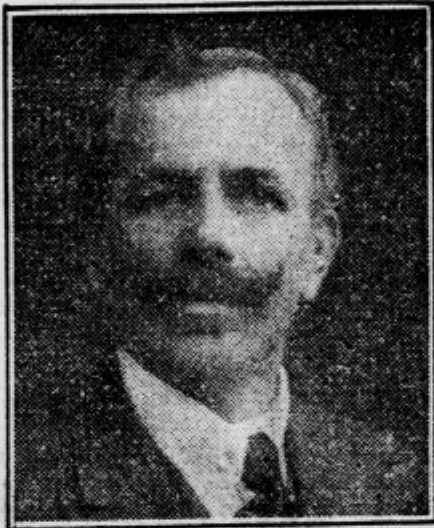
Vsem, ki so pripomogli k postavitvi spomenika, izreka akcijski odbor toplo zahvalo, — vse priznanje pa tudi domačnu g. Lipovžu iz Mirne, ki je spomenik mojstrsko zasnoval in ga v vseh podrobnostih izdelal. Predstavlja se je javnosti z resno umetnino, ki zgovorno pravi, da nam v bodočnosti lahko še marsikaj ustvari. — Vsem junakom, katerih spomin bo danes ovekovečen — tih pokoj, a živim mir!

Luki Brolihu — Triglavu

Triglav, ki spaja srca naša, našo kri, ki nas ovija, veže, druži nam moč! Kakor utrinki beže od nas naši najmočnejši: v Mariboru kar trije: Pezdikec, Mulej, Brolih. Odhajajo Triglavu in z njimi gredo triglavske tradicije... Odhajajo najboljši, najzavednejši izmed nas ter nas zapuščajo same. Bolestno to čutimo zlasti sedaj, ko nas je zapustil Luka Brolih, predsednik starešinske organizacije Triglava.

Pa ni bil Brolih Triglav samo po imenu. Triglav je njemu pomenil vse več, triglavske tradicije so ga zavzele, triglavska načela so postala tudi njegova.

Cepprav je bil Brolih Gorenjec, doma pri Kranju, vendar se je napotil študirat v Gradec, kamor so hodili večinoma le Stajerci. In leta 1891. je vstopil v »Triglav«. Bil je čil in krepak, vedno eden prvih, prvi v zboru, prvi pri sabljah, kakor so to zahtevale takratne prilike. Bil pa je tudi najboljši tovariš, saj mu ni bilo enakega, ki bi gojil vezi tovarštva in prijateljstva skozi generacije Triglavov, kakor je to storil on. Vsakega je poznal, za vsakega se je zanimal. Kar vzkpel je, če niso bili Triglavu kakor ena družina. Posebno pa mu je bil pri srcu naraščaj, zlasti v zadnjem času. »Kaj bo z nami, ko dovrše študij? Kaj čuda, če so zbežani, če naseđajo lepim obiljam, ko pa ne vidijo nikjer nobene poti do mest, za katera so se pripravljali. Dajte jim kruha, in tudi nji-

hova pot bo jasna in ravna! — Tako je govoril in zahteval, da se organizira neka centrala, ki bi usmerjala mladino pri izbiri poklica.

Kako se je veselil Triglavove šestdesetletnice! Pripravljal je proslavo za leto 1935., a njemu samemu je med tem izteklo življenje. Nič več ga ne bo, da bi opozarjal: »Fantje, mislite na Triglav!« Nič več ne bo oznanjal, da je Triglav prvo načelo, biti svoboden in pustiti svobodo tudi drugim. Nič več, da bi kazal na »Triglav« svetle tradicije. Odšel je. Njegova postava pa bo ostala v tradicijah in oznanjala naša načela. Triglavska zastava se klanja nad njegovim grobom. »Triglav« pa se bo klanjal spomnu Luke Broliha danes in vedno.

40 let vztrajnega dela

Ljubljana, 25. novembra. V prijetni vasi Vir ob vznožju Kamniških planin se je rodil kot županov sin eden najbolj znanih naših selfmademanov g. Franc Stupica, ki pravkar praznuje 40letnico dela kot daleč znan ljubljanski trgovec z železnico in poljedelskimi stroji. Da bi postal duhoven, so bistrega fanta dali v Ljubljano na gimnazijo, ki jo je pa kmalu zapustil, ko je stopil v uk v Ham-

merschmidtovo trgovino in obiskoval Mahrovo trgovsko šolo. Po vojaških letih je služboval v Gorici, kjer se je udeleževal tudi društvenega življenja, nato se je pa vrnil v Ljubljano, kjer se je v kratkem osamosvojil in l. 1893 postal samostojen trgovec. Z zgledno podjetnostjo je premagal vse ovire in že l. 1906. kupil vso

Imenitno neguje temne lase

Doslej ste zastojali vpraševali, kako je treba negovati temne lase. Zdaj pa imate poseben, čist preprost pomoček: Redno umivanje las z novim Brunetaflor Shampooom. Učinkuje naravno in edinstveno zaradi hequila, ki ga ima v sebi. Kostanjasta barva, temni ton las s tem neverjetno poudarjena. Lasje dobe krasen lesk in čudovit lesk. Nenavadno lepo se kodrojo.

Zajamčeno brez sode in kemičnih barvil.

ELIDA SPECIAL SHAMPOO

BRUNETAFLOR

zalogo Hammerschmidtovih dedičev na Gosposvetski cesti, kjer ima njegovo podjetje še sedaj svoje lokale. Njegova trgovina je cvetela in se razširila zaradi znane solidnosti, da danes na kmetih povsod vidimo njegove poljedelske stroje, skoraj v vsaki kmečki hiši pa tudi njegov cenik, ki je bil prvi slovenski cenik enake vsebine. Jubilant je bil tudi prvi, ki je uvedel v svoje podjetje slovensko knjigovodstvo.

Franca Stupico vidimo tudi med ustanovitelji trgovske šole, trgovske akademije, Trgovskega doma in »Trgovskega lista«, zlasti pa med ustanovitelji Ljubljanskega velesejma, razen tega pa vedno kot iniciativnega borca za pravice in koristi trgovskega stanu, saj je vedno s svojo prethotano besedo in tudi dejanjem deloval v gremiju trgovcev, ki mu je več let načeloval, bil pa je tudi odbornik Zveze trgovskih gremijev. Prav velike vsote, ki so prej odtekale v inozemstvo, je za domovino rešil z ustanovitvijo Centralne nakupovalnice za staro železo, ki ji je še danes polslovdar, pomagal je pa tudi izdelkom naših rok do veljave v inozemstvu z ustanovitvijo Tovarne verig, ki eksportira po vsem Balkanu in levantskih deželah. Odličnega strokovnjaka so najvažnejše go-

spodarske institucije odlikovale s tem, da mu je podružnica Narodne banke poverila posle cenzorja, Ljubljanska borza mesto razsodnika, pri obrtnem sodišču deluje kot prisednik, bil je odbornik OUZD itd.

Ta ugledni narodni trgovci se je pa vedno z največjo vnemo udeleževal tudi vseh nacionalnih pokretov in je v Ljubljani nabral ogromno vsoto ob času plebiscita, še prav posebno je pa delaven pri Jadranski Straži, kjer kot podpredsednik s svojimi razsodnimi sveti pomaga oblastnemu odboru pri uveljavljanju idej JS, vedno je pa podpiral tudi druga gospodarska, narodna in dobrodelna društva.

Pri vsem mnogostranskem delu jublanta že nad 30 let vestno in vztrajno podpira njegova delavna gospa Irma, pomagata mu pa že tudi in ga bosta še bolj podprla njegova dva sina, od katerih je prvi že diplomiral na dunajski visoki šoli za svetovno trgovino, drugi še študira na isti šoli, hčerka je pa slušateljica našega vsučilišča. Največje veselje in razvedrilo je jublantu njegov dom v Gledališki ulici, zlasti pa vzorno posestvo na rodnem Viru. Zaslužnemu delavcu na gospodarskem in nacionalnem poprišču še mnogo uspešnih in plodonosnih let!

PREMIERA LEPIH POPEVK V OPERETI

BIL NEKOČ JE MUZIKANT...

Ernest Verebes

Szőke Szakall

Vsake sobote nov »Paramountov« zvočni tednik, vsak torek »Foxov« tednik. Predstave danes ob 3., 5., 7.¼ in 9.¼ uri.

Telefon 21-24. **ELITNI KINO MATICA** Telefon 21-24.

V spomin rojakov na tujem

V brigi za rojake, ki jih je boj za obstanek razselil po širnem svetu, je naša država ob sodelovanju dobro organiziranih izseljenških organizacij uvedla tudi spominske dneve, da se po vsej državi manifestira vzajemnost zveste ljubezni izseljenca do domovine in domovine do izseljenca. Izseljenški teden se bo po vsej državi praznoval tudi letos in prinaša »Novi izseljenek«, glavno glasilo Zveze izseljenških organizacij v Zagrebu, o njem naslednje poročilo:

Po sklepu centralne uprave Zveze izseljenških organizacij se bo — kakor lani — tudi letos po vsej Jugoslaviji praznoval izseljenški teden. Na izseljenškem kongresu v Sarajevu je bilo namreč sklenjeno, da se nadaljuje z vso živahnostjo dosedanje delo izseljenških organizacij doma in v inozemstvu ter da se tej akciji za stalno pridruži vsakoletni izseljenški teden Izseljenške oblasti, ki po vseh svojih močeh podpirajo delo izseljenških organizacij, bodo pomagale tudi pri tej prireditvi. Minister socialne politike g. Ivan Pucelj je že razposlal izseljenškemu komisariatu v Zagrebu, vsem izseljenškim odborom in banskim upravam poziv, ki pravi med drugim:

Kakor lani, tako bo tudi letos Zveza izseljenških organizacij z Rafaelovo družbo v Ljubljani priredila po vseh svojih organizacijah in podružnicah v inozemstvu v zvezi z jugoslovanskimi društvi v tujini izseljenški teden, da bi se tako naša domača javnost najbolje informirala o razmerah, v katerih živijo naši izseljenci v tujini. Temu namenu bodo služili v listih članki o raznih izseljenških zadevah ter razna predavanja. Lanska prireditve je imela velike uspehe in je že zaradi tega potrebno, da se tudi letošnja prireditve vsestransko podpre in da se tako poglobijo vezi med izseljenci in domovino.

Tudi ministrstvo prosvete bo pozvalo vse šolske uprave, da sodelujejo pri prire-

ditvah izseljenškega tedna, ki se bo začel prihodnjo nedeljo, 3. decembra. Zveza izseljenških organizacij (Zagreb, Branimirova 15) opozarja, da je izšla v njeni založbi knjiga »Izseljenška nedelja«, v kateri so objavljena vsa predavanja in razne rasprave od lanske prireditve izseljenškega tedna. Ta snov bo dobro služila tudi letošnji prireditvi.

Da osvežite kri, pijte nekaj dni zapored zjutraj čašo naravne »Franz Josefove« grenčice. Od mnogih zdravnikov zapisana »Franz Josefova« voda uravnava delovanje črevesa, krepi želodec, izboljšuje kri, pomiri živce, povzroči, da se človek splošno dobro počuti in da ima jasno glavo. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Velik vlom v trgovino

Ptuj, 25. novembra. V noči na 24. t. m. so neznani vlomilci vdrli skozi vrata v trgovino trgovca Hegeduša pri Sv. Vidu poleg Ptuj. Odnegli so iz trgovine skoro vso zalogo manufakturnega blaga v vrednosti okoli 20.000 Din. Kakor kažejo okoliščnosti, so morali biti vlomilcem razmerje dobro znane. Orožniki so takoj uvedli piskavo. Neznani tatvi so morali svoj pogel opraviti priav previdno, ker jih ni nihče slišal.

Za negovanje kože:
CREMA NORMAL
CREMA SIN GRASA

„LA TOJA“

vsebujejo razen najzlahtnejših naravnih surovin radioaktivni glen in druge kožo pomlajujejo snovi iz termalnih vrelcev otoka La Toja v Španiji. 12180

IZŠEL JE slovenski foto-alpinski koledar za leto 1934.

Cena Din 30.—

» **IZ NAŠIH KRAJEV** «

Cena Din 30.—

Letoŕnjo izdajo v štirih jezikih krasi 52 novih umetniških fotografij. — Dobiva se v ljubljanskih knjigarnah. — Direktna naročila potom dopisnice samo na:

POSTNI CEKOVNI RACUN 16.530.

Alpinski koledar »IZ NAŠIH KRAJEV«, Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 11.

POSTNI CEKOVNI RACUN 16.530.

Ozadje trojanskega zločina

Preiskava o umoru Valentina Trdina na Trojanah je spravila na dan zelo žalostno predzgodovino. Po ugotovitvah našega poročevalca objavljamo naslednje poročilo, kako sta pokojnikov brat Tone Trdin in svak Jože Herle zasnovala zločin.

Brat Tone se je po povratku iz Nizozemske zagledal v bratovo ženo in jo sčasoma popolnoma nase navezal. Kakor je to razumljivo, so nastopile na domu v Podmilju razmere, ki so zakonca popolnoma odtujile. Na drugi strani so pa rodila naklep, da se iznebe pokojnika tako ali tako. Veliko vlogo je igralo tudi lepo posestvo tako, ki bi, čim bi se morilski naklep posrečil, samo od sebe z ženinom s Tončkom prešlo v roke Tonetu, od tega bi pa dobil svoj delež tudi svak Peče Herle. Tone in Peče sta se ob neki priliki popolnoma prostodušno o tem pomenkovala in mu je Peče svetloval, naj v njegovi navzočnosti snazi puško, a tako nerodno, da se bo sprožil in ubila Valentina. Tonetu seveda ni dišalo, da bi naklep izvedel sam, narkar se je na prigovor vdal Peče, češ: »To ni meni nič. Jaz ga bom pa hitro spravil s pota!« Grda kupčija je bila sklenjena za pet tisočakov, od katerih je Peče kmalu dobil na račun tri. V začetku septembra so nad hišo v Podmilju grabili seno Tone, Tončka in Peče. Tedaj sta ji baje naštart razkrila in zdaj se zagovarjata, da je takrat v umor privolila z besedami: »Le spravita ga stran, a glejta da ga ne bo več nazaj. Meni ni več mogče živeti z njim...«

Pri tej priliki — trdi Peče Herle — mu je obljubila voz krompirja. Umor je bil po tem takem že toliko ko izvršen, je ugodno priliko je bilo treba počakati.

Domenjeno je bilo, da bodo nič hudega slutečega Tinčka kamor že koli napotili, na samotni nekje ga bo Peče počakal in izvršil krvavo dejanje.

Prvega oktobra, na rožnensko nedeljo, je k sv. Križu nad Belimi vodami veliko romanje, pred vsem za štajerske rojake. Lepa izletniška točka je romantična zaradi velikih strmih in prepadov na severni strani. Pokojnega Valentina sta žena in brat toliko časa prevarjajala, slednji mu je celo ponudil svoje izvršno holandsko kolo, da se je mož vdal in odpeljal. V Kotredežu, kjer je stanoval morilec Herle, so se pa zelo čudili, ko se je ta, ki ni šel leto in dan k maši, odpravil na tako daljno božjo pot.

To pot je bila usoda Valentinu naklonjena. Sreča v nesreči je bila ta, da se je blizu Vranskega zalezel s kolesom v nekega pijanca, padel in se močno pobil, tako da ga je moral dr. Serko obvezati. Herle je pozneje izjavil, da se mu je pokojnik smilil, ker je bil vseh obvezan. To je manj verjetno, kakšne posebne rahlostnosti Herle nikdar ni pokazal. Najbrž ga je ovirala množica romarjev, da ni umora izvršil že takrat — na kaki strmini blizu Sv. Križa bi ga samo malice dregnil in nihče ne bi iskal morila.

Med tem si je Tone zagotovil alibi s tem, da je šel v Blagovico pit Prav tak alibi si je oskrbel pozneje še enkrat, na noč umora. Toda ta ga ni rešil, kakor vemo.

Nestopni od čakanja so se dogovorili za drug načrt, ki se je imel posrečiti. Peče je bil tega tako gotov, da si je vnaprej pri kotredežkem gostilničarju skušal priskrbeti konja, češ, da ima na Trojanah pripravljen voz krompirja. V teku teh priprav je nenadno umrla tudi pokojnikova hčerka.

Tako se je že okoli živčnega Valentina zmerom bolj spuščal začetni smrti. Nanašal je 14. oktober, dan pred običnimi volitvami. Tončka in napolnoma začelo predvarjati svojega moža, naj gre h krovniku Pančurju v Izlake, 10 km daleč. Brat Tone mu je spet obljubil kolo, vendar si je dal s kolesom toliko opravka, popravljal in mazal ga je, da je med tem že napolnil mrak, ko se je Valentin odpravil — zadnjič s svojega doma živ. Pred odhodom mu je žena še zabijala, naj si da hlače popravi za jutri (nedeljo) in naj kar tam počaka, spetoma naj pa še kupi cikorkijo. Vse zgolj zato, da se je zamudil po načrtu zločina.

Se v večernih urah je prišla v Podmilje Herletova žena na povabilo, da Tončka tam gori v Podmilju ne bo daleč, ker ne bo nikogar domov. Tone je zopet odšel v Blagovico po alibi, morilec je pa bil med tem že pripravljen orožje in škafilo, v katero je pistolo no zločinu skril in se po samotnih stezah okoli gorci vasi Jesenovo in Čemšenik odpravil v Trojanse klanec, kjer je začel prežati pri hiši in laznah, kjer stanuje stara, že naglušna žena.

Trojanski klanec veže nižje ležečo zagorsko dolino z hanovinsko cesto Ljubljana—Vransko—Celje. Večkrat ostro zavijte, ves čas pa se vzpenja med nizkim drevjem, le tu in tam leži ob poti samotna kmečka domačija. Pešec ga premeri v dobre pol ure. Zgoraj v zadnjem ovinku je nastavljal Herle zasled. Trda noč se je že spustila, le psi so ščekali v vlažni soteski.

Valentin je res moral čakati dolgo časa na hlače. Med tem se je razgovarjal s krojačem in tožil o gospodarskih stiskah. Ob četrta na deset je dobil hlače in sedel na kolo. Peljal se je do podnožja klanca in začel nič hudega sluteč riniti kolo ob strani, proti Trojanam.

Kušarjev Sebastian iz Učaka se je vračal domov po banovinski cesti in ob četrta na enaisto zaslišal iz soteske nekaj strel. Ustavil se je in ugenil, da bo jutri sveta Terezija in najbrž njej na čast kolo streja. V resnici je streljal Herle na Trdina. Najprej je streljal z 9milimetrovsko štajersko. Še prei — je seveda pričel, če ima pravega pred seboj. Vprašal je prihajajočega, če je Tinček. Ko mu je ta potrdil, so padli strelji. Skoro gotovo je bil že eden izmed prvih strelcov smrten, ker je bil pri obdobju ugotovljen strel velikega kalibra v levo stran poševo v prsni koš. Najbrž ga je morilec pogodil iz velike bližine, nestavivši cev pod rebra, ali pa je streljal leže, ali pa že na ležečega Tinčka.

— Raničenec je v smrtnem strahu zbežal po klanu točno 38 korakov, ko je Herle ponovno streljal nani. Tu so našli tri prazne malokalibrske naboje. Vendar pa tudi tu se ni padla žrtev. Pokojnik je s poslednjimi močmi takrat šel 121 korak in se zgrudil pod cesto težko ranjen.

Herle pa je bežal domov v Kotredež, našel že toliko zločinskega miru, da je s potrolemjem osnažil oba samokresa, ju v robec zavil, vložil v pločevinaško kaseto in zakopal 7 metrov od hiše 35 cm globoko v premočeno vrtno zemljo, kjer so orožniki pozneje našli kaseto in orožje v najbližjem stanju, da bi lahko klubovalo vsem nepriklanam in ostalo nepokvarjeno. Morilec se je vrnil okrog ene ponoči, sli-

čala ga je njegova hčerka, ki je ostala na domu zaklenjena.

Trojanski poštar, ki hodi po pošto v Zagorje, je naslednje jutro našel mrtveca in obvestil orožniško postajo v Trojanah. Nemudoma se je na lice mesta odpravil komandir g. Pavšar. Na prvi pogled je mislil, da se je kdo ubil, ker je ležalo kolo pod cesto. Na telesu ni bilo opaziti nobene hude poškodbe. Zapetje desne roke in kazalec sta bila krvava, pod vratom pa koža — prestreljena. Ko je komandir položil mrtveca roko na goli trebuh, je bil še mlačen. Rana na vratu je izključevala nesrečo. Kdo je tedaj morilec?

Orožništvu na Trojanah so bile nekoč-koli znane intimne razmere pri Tončevih v Podmilju. Zato je sum takoj pokazal v to smer, in sicer na Toneta. V teku preiskave, ko je namreč osumljenec dokazal alibi, se je pa sum razbujal. Ker je mogla biti vzročna zveza med umorom in zadnjimi dogodki v Podmilju, je bilo treba najti neznanega morila. Kdo je tretja oseba? — Te in slične misli so rojile v glavah domiselnih orožnikov. Komandir se je zdaj takoj spomnil, da je že na vse zgodaj sre-

Peče Herle je že od mladih nog ljubil orožje. Tako naivno bahavo se je nekoč dal s samokresom fotografirati pred foto-grafskim avtomatom na Nizozemskem.

čal pokojnikovo ženo, ki se je bila napotila na mesto umora. Kmalu za njo pa Toneta. Oba nista bila posebno zbegana, kazala sta neverjetno ravnodušje, kar je sprožilo povod za nujen sum in aretacijo. Kar sam od sebe se je pojavil sum na Herleta, čigar žena se je ponoči nahajala na umorjenčevem domu. Sedila je dramatično na aretacija v Kotredežu in ločeno zasliševanje na trojanski orožniški stanici. Sprva je Herle trdovratno tajil, počasi se je pa zapletel v protislovja in se slednje hitro vdal ter potrdil skrivno Toneta in Tončka, ki sta pod težo dokazov tudi priznala.

Dopolodne, ko je čakala na klanec v bližini mrtvega moža na krsto katero so pripeljali sorodniki, si Tončka pač ni mislila, da bo morala kerkoli priznati. Ko so ranikega polagali v krsto, so jo nekateri opazovali in videli da se je z robcem, s katerim je hotela označiti žalost, parkrat medlo nasmešnila. Ko so moža odpeljali v St. Gotthard k obdukciji, jim je mirno sledila. Med tem ko sta vršila obdukcijo dr. Serko iz Vranskega in dr. Komatar iz Lukovice, sta se Tone in Tončka stisnili v kot pokopališkega obzidja, kjer sta se tiho in vidno brezskrbno razgovarjala. Med njun pogovor pa se je vmešala njena hčerka in jo poklicala:

— Mama! Ata režejo!

Tudi to ju ni genilo, tako malo ju je pretresla smrt moža in brata.

Obdukcija je trajala skoro štiri ure. Izvid ugotavlja, da je Tinček umrl zaradi izkrvavitve med silnim trpljenjem, ki se da v le mali meri primerjati z zadušenjem v vodi. Kri je namreč počasi zalivala pljuča in povzročala strahovite muke pri dihanju, ki je bilo vedno bolj ovirano, dokler ni pri polni zavesti nastopilo zadušenje. V pljučih so našli skoro štiri litre strupene krvi. Vsi organi so bili zdravi in krepko razviti. Izdihnil je okrog šeste ure, v mrzli noči med nastajajočo slano. Umrli je torej v najstrahovitejših mukah celih sedem ur!

V torko so se vsi, še osumljenci, udeležili pogreba v St. Ožbaltu. Nihče ni mogel pri tej priliki odkriti kakšnega ganjotja, Tonetova žena je jokala »suhe solze« v robcem. Nemo so zrl v grob, le Herle se je oziral od krste na Tončka, kakor da ji na tistem kaj očita.

Naslednji dan so priznali, da Toneta je bilo značilno, da je trdil, da je bil napad namenjen prav za prav njemu, Tonetu. Da ima sovražnike, med njimi gotovo tudi gostilničarja iz Toplice, ki da ga je ocaignil za vino, in da ga je najbrž eden takih čakal v klanecu. Ker je imel pokojnik njegovo čepico in kolo, da se je zmotil v osebi in ubil napačnega. Seveda je ob sootčenju s Herletom umolknil in svetloval tudi Tončki, naj pove po pravici, češ: »Saj naju je Peče že izdal, jaz sem pa tudi že priznal.«

Predem so morila odgnali v brške zapore je napravil oporoko, »ker me lahko zadene kap ali kakšna druga reč« V gotovini je imel okrog 60.000 dinarjev, precej pa še izposojenega. Od tega je zapustil polovico bratu Francetu, po četrta dela pa teti Lizi, Tončki in mali Tinci.

Morilecu Herletu trdovratno očitajo ena ne vrlome iz prejšnjih časov, tako razne pri Forteuju v Kotredežu, kjer so neznanji vlomilci odnesli za mnogo tisočev blaga. Vsi znaki kažejo, da tudi pri vlomu v zagorsko blaginjo ni bil tako nedolžen, vendar v zaporu ta vlom odločno taji. Številne poljske in godne tatvine prisojajo njemu in ženi. Njegova mladost je potekala v slabi družini, nadaljevala se je v Holandiji, kjer se je tesneje seznanil s Trdinom. Skrivnost bo morda ostal vzrok samomora Trdinovega brata Mihe, ki se je obesil. Najbrž je tudi tu igral veliko vlogo denar in čudna manipulacija v njegovo škodo, zaradi česar se je, ko je prišel ob vse obesil. Herle, sicer iz dobre rodbine, je predstavljal tip, katerega se je treba ogniti s polnim vozom, kakor pravi ljudska govornica.

Sedaj čakajo v ljubljanskih zaporih, da jim bo dodeljena pravica za ostudno greho. Joka jo, joka jo, vele poročila. Ali to ni jok nad grehom, prej ko ne se

jožebo in neskončnega srda nad pravico, ki jim je za petami, iz jeze nad tem da morajo odgovarjati za posledice. Vsa daljna okolica mirno, ali s ostrim čutom za pravico čaka pravične kazni za kaznovani zločin.

Po štiridesetih letih je to prvi umor v mirni in pošteni trojanski okolici. Takrat je nekdo zaklal gostilničarja Novaka v hiši, kjer je danes orožniška stanica. Umrli ga je neki občinski stražnik iz Vranskega, da bi prišel do denarja, ki ga je potreboval za ženo. Obesili so ga.

Skrb koroških Slovencev za mladino

Celovec, 24. novembra.

O pravem narodnem solstvu v slovenskih krajih Koroške je komaj še nekaj sledov. Utravistične šole se udeležujejo kot pomembnevalnice in ko so v nekaterih krajih samo »začasno« odpravili pouk slovenščine, je pri tej ukinjivni tudi ostalo. Narodno vzgojo ljudskim solam odrasle mladine a skuša paralizirati Študijska. Na zadnjem občnem zboru te nemške šolske družbe se je obširno razpravljalo o solstvu v obmejnih krajih ob Karavankah. Posebno skrb je posvetila Študijska solam v Slovenjem Flajberku, žitari vesi in na Blatu, izdatno finančno pomoč pa je nudila tudi za zgraditev sol v Medgorjah in Kazazah, dolocina pa je tudi podporo šoli na Ledenicah. V Železni Kapli je Študijska izdatno podpirala otroški vrtec, velikemu številu sol pa je dala na razpolago učna sredstva. Iz oročila so razvidne tudi izdatne gmočne podpore duhovniškemu in učiteljskemu naraščanju. Posebno podporo pa so uživali nemški gospodinjstvi tečajji, da bi se na ta način izpodrinili slovenski tečajji, ki so jih organizirali koroški Slovenci, da bi sami nadomestili, kar mladini niso dale javne šole. »Koroški Slovenci« objavlja naslednjo značilno prošnjo mladine: »Oče, pripoveduj nam o naših slavni možih, ki nam jih šola prikriva: o Jarniku, Slomšku in Majarju Zilskem, o knezih slovenskih iz davne preteklosti, da jih bomo s ponosom posnemali v njihovih vrtilah. Pripoveduj nam o stoletnem trpljenju, o turških napadih, o valpetu grajskem in biču njegovemu, o padlih junakih in solzah, prelitih po naših vaseh. Pripoveduj nam o žalik-žedah, o kralju Matjažu, o Miklovi Zali, izročil nam mladim vse naše zaklade, da bomo bogati v srcu in duši.

Mati, ljubljena mati! Nemirna so naša srca. Istrebi iz mladega vrta plevel, ki ga je čez noč sejati tujec. Uči nas brati in pisati jezik, ki ga nam je Bog v svoji modrosti položil v zibelko. Čujte, očete in matere, bratje in sestre, klic vaših najmlajših, ki se dan za dnem vračajo iz šole z nemilom na obrazu, z dvomom v očeh in s prvaro v srcu. Če vam je za srečo vaših otrok, za vašo roditeljsko čast in za našega naroda boljše bodočnost, naj bo dvakrat in stokrat močnejša naša ljubezen do nas.

Delovanje Glasbene Maticice v Celju

Celje, sredi novembra.

Glasbena Matica je na letošnjem občnem zboru zopet predložila razveseljivo bilanco glasbeno-vzgojnega dela. Občni zbor je otvoril predsednik g. dr. Orožen, ki je poročal, da je dosegel zavod tudi v preteklem letu zelo lepe uspehe, ki so v glavnem zaslugi ravnatelja zavoda g. Karla Sancina in ostalega učiteljskega Glasbene Maticice. Zavod tudi čuti krizo in je moral mnogim revnejšim, marljivim gojencem znižati šolnino. Denarni zavodi so zmanjšali svoje podpore Glasbeni Matici, isto bosta storili najbrž tudi državna in banska uprava, dočim mestna občina celjska tega menda ne bo storila. Med letom sta zapustila Celje društveni blagajnik g. Skaza in njegov namestnik g. Majerle, posle blagajnika pa je nato prevzel g. ravnatelj Turnšek. Blagajniško poročilo izkazuje 324.522 Din denarnega prometa in 2.740 Din primanjkljaja.

Tajnica šol, upraviteljica gđ. I. Zupančičeva je poročala, da je ostalo število gojencev približno isto kakor lani. Na zavodu so poučevali prvostarske učne moči in sicer g. ravn. Karlo Sancin violino, g. Mirca Sancinova, Ljudmila Božičeva in Marfena Sancinova klavir, g. Dušan Sancin klavir in violino ter g. Ciril Pregelj mladinsko petje. Poleg teh predmetov se je poučevalo.

DOUGLAS FAIRBANKS

MARIA ABEL

v vefilmu

Moderni Robinzon

Film, kakršnega še niste videli.

ZVOČNI KINO DVOR

Telefon 27-30

Predstave ob 3., 5., 7. in 9. zvečer.

Na Turjaškem vrhu

(Priatelju dr. R. B. v spomin!)

Bil je »gospodine« na Turškem vrhu št. 70 in na Belsem vrhu št. 48. Oba »vrha« stojita, oddaljena uro hoda drug od drugega, sredi trtonosnih in vinorodnih Haloz, v pokrajini, ki jo je Bog ustvaril v posebno dobri volji in čez katero je razlil obilico svojega blagoslova v obliki prirodnih krasot in človeških dobrin.

To je slikovita pokrajina, v kateri se vrsti grič z gričem, holm z holmom, vmes pa so zarežane tihe globeli in kotanje z žuborečimi potoki. Vsa prisojna pobočja teh gričev in holmov so pridne slovenske roke zasadile s trtami, tako se vidijo kakor vrt, kamor se pogled; z vnetostjo nadaljujejo po njih delo starega očaka Noe in širijo s slastnim pridelkom njegovo čast in slavo. Osojne strani pa krijejo košati bukov in kostanjevi gozdi. Med posameznimi vinogradi, po rebrih in robovih se vijejo prijazne stezice in kolovozji, po vrhovih in na slikovitejših mestih pa se belijo gosposke vinogradniške hišice ali skromne vinskih hiš. Vsa pokrajina je posejana z njimi in vse izdajajo s svojo značnostjo, idiličnostjo in mišnim položajem okus, umetniški fut in poetično dušo tistih, ki so jih postavili in jih negujejo. Kakor bele kockice čepijo na grebenih in rebrih in skrbno

Hubertus terpentinovo milo

In drugi izdelki Celjske milarne so prvovrstni

vale tudi teorija in glasbeni diktat. Pod vodstvom g. ravnatelja Sancina se je gojila simfonična, orkestralna glasba. Na zavodu je imel važe tudi dijaški orkester drž. alne gimnazije pod vodstvom g. ravnatelja Sancina. Simfonični orkester Glasbene Maticice je sodeloval na raznih šolskih, patriotskih, humanitarnih in drugih kulturnih prireditvah izven šole. Orkester je letos tudi sodeloval pri uprizoritvah »Sna kresne noči« in »Hermana Celjskega« v mestnem parku. Za te uprizoritve je g. ravnatelj Sancin preskrbel, odnosno sam komponiral glasbeni del.

Glasbena Matica v sedanjih težkih razmerah ni mogla sprejeti ponudb tujih umetnikov, ker bi take prireditve preveč oremenile njeno blaginjo. Lani 5. novembra je priredila uspešen koncert gojenca violinista Mirana Vihra in pianistke g. Mirce Sancinove v mali dvorani Celjskega doma. Pripravila je tudi koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta, ki je gostoval letos 8. marca v mali dvorani Celjskega doma. Ka-

kor vsako leto, so tudi letos 25., 26. in 27. maja ter 1. junija pokazale javne produkcije gojenk in gojencev velik napredek, obenem pa tudi iniciativno in strokovno delo učiteljskega.

Šolski ogleda g. Fink je poročal, da je vse učiteljske tude v preteklem letu vestno in natančno vršilo svoje delo. Šolska administracija je v popolnem redu. Gosp. ravn. Sancin se je poleg šolskega dela posvetil tudi orkestru Glasbene Maticice, ki bo morda postala v bodoče stalna institucija zavoda.

Is poročila ravnatelja zavoda g. K. Sancina je razvidno, da je imel zavod letos ob koncu šolskega leta 168 gojencev in gojenk (napram 164 ob koncu šolskega leta 1931-32) in sicer 100 za klavir, 65 za violino 1 za violončelo, 24 gojencev je sodelovalo v simfoničnem orkestru, 60 v mladinskem pevskem zboru, 30 gojencev pa je obiskovalo glasbeni diktat. Odlično oceno je prejelo 15 gojencev in 16 gojenk, prav dobro 52 gojencev in 44 gojenk, dobro 20 gojen-

Za to jih naše gospodinjke rade uporabljajo, ker dobro perejo in so po ceni. Dobite jih vsepovsod.

cev in 9 gojenk, zadostno 2 gojenca in 1 gojenka, nezadostnih pa je bilo 3 gojencev in dvoje gojenk. Gojenec violinist Miran Vihar je nastopil lani in letos z velikimi uspehi na koncertih v Ljubljani, Gradcu, Mariboru in Celju.

Na predlog pregledovalca računov g. direktorja Mravijaka je bil blagajnik in vsemu odboru podeljen absolutorij s pohvalo; obenem je bil sprejet predlog, naj se računsko leto odsej zaključuje obenem s šolskim letom.

Izvoljen je bil zopet dosedanjí odbor, namesto gg. Skaze in Majerle pa sta vstopila na novo v odbor gg. dr. Juro Hrašovec in dr. Rajh.

KMETIJSKI VESTNIK

Kolje in žica za vinograde

Za vinograde jemljemo različne lesne vrste, ki se znatno razlikujejo med seboj glede trajnosti in trdnosti. Najčesteje rabimo kolje domačega kostanja, ker ga še najlažje dobimo in ker traja z izjemo hrastovega najdalje. Tudi je kostanjevo kolje prikladno, ker ga lahko naravnost porabi. mo kot okroglo kole ali pa, če so debelejši, jih razcepilo po debelini debela na 2, 3, 4 dele v dolžini 2 do 4 metrov.

Kot drugovrstno vinogradsko kolje pride v poštev akacija. Tudi ta ima enake lastnosti. Pripravljam in porabljamo to kolje kakor kostanjevo. Nerodno je le, da je akacija močno trnjeva, zaradi česar je treba mnogo paznje in previdnosti pri sekanju in lupljenju, da se človek pri delu ne rani in obleka preveč ne raztrga. Sicer imamo tudi akacijo brez trnja; to je Robinia bessoniata, toda pomnožuje se po večini že povsod udomačena navadna akacija, čeprav je tudi akacija brez trnja enako trajna.

Hrastovo kolje je sicer najtrše in najtrajnejše, toda tudi najdražje, zaradi česar porabimo les po večini le za stebre ali opornike ob mejah, to je za bradje in latnike, odnosno kot končne stebre posameznih trtnih vrst, ako napelujemo ali vezemo trtje na žico.

Tu in tam rabimo tudi smrekovo kolje, kjer je dosti smreke. Smreka je boljša od jelke. V ta namen porabimo le cela debela ali drevesca v premeru 5 do 10 cm, ki jih izsekamo v pregotih smrekovih nasadih. Uporabljajo se sicer tudi vrhovi starih posekanih dreves, a ti niso tako trdni in trajni kakor mlada, pri tleh odsekana drevesca. Posebno dobra so taka, ki rastejo v bolj skalnatem svetu, torej počasi. Posekamo jih pozno jeseni ali pozimi ter jih takoj olupimo in sušimo po koncu postavljena.

Smrekovo kolje ni tako trajno, kakor sta kostanj in akacija, a olajša nakolitev vinograda, ker je ravno in mnogo lažje. Trajnost tega kolja je mnogo odvisna od zemlje. V suhi, peščeni zemlji traja kolje namreč dalje kakor v lovnati, vlažni zemlji.

Njegovo vrednost podaljšamo znatno z impregnacijo, in sicer najenostavneje z modro galico, kar je posebno priporočljivo, ker stane najmanj in je uspeh najzanesljivejši.

S tem namenom postavimo po koncu še olupljene in naostrene nove kole v kad ali drugo posodo z raztopljeno modro galico (4 do 5%) ter jih pustimo v teko-

čini toliko časa, da varkajo raztopljeno do približno enega metra na visoko, kar spoznamo na notranji plovini, če kol malo narežemo. Ko izpuhteva namreč svoj sok navzgor in v istem razmerju, kolikor izpuhti, vleče na spodnji strani raztopljeno vazo. Če prepoji ta raztopljena vasa kol do vrha, je še boljše, toda to celotno prepojenje traja pre dolgo in pride pre drago.

Impregniramo lahko tudi s karbolinjem. Tega pa moramo previdno segreti in v tako segretemo pomakati za nekaj minut posamezne kole do približno enega metra visoko. Za impregniranje s karbolinjem pa morajo biti kolj naprosto popolnoma izsušeni in seveda tudi olupljeni. Kot take jih pa lahko samo namažemo v mrazem stanju s čopičem. Samo mazanje ima mnogo slabši uspeh glede trajnosti. Istotako, če kolje samo ožgemo.

V karbolinju, arborin in enaka dišela ali smrdljiva sredstva namočene, odnosno z njimi namažene kole morajo prav dobro na zraku posušiti, preden jih postavimo k rastlini, ker taka sredstva, osebno torej karbolinje, neugodno vplivajo na rastlino, zlasti na korenine.

Zelezobetonskih kolov ne uporabljamo v vinogradih, ker so predragi in premali. Istotako ne železnih. Kvečjemu ob končnih vrst kot stebre.

Za silo vzamemo tu in tam jesenove in lešnikove, vrbove in jelševke kole. To pa le, če ni drugih, ker trajajo komaj 1 do 2 leti.

Koli katerekoli vrste naj ne bodo daljši od poltretjega metra, zadostujejo pa tudi le dva metra dolgi, osebno pri mlajših nasadih.

Uporaba debelih, celih, po 4 do 6 metrov dolgih kolov, kakor jih vidimo po Dolnem skem in v Beli Krajini, je velika potrat, ker iz takega močnega in dolgega kola lahko napravimo dva ali še več primerljivih kolčkov. Neprimerno in slabo je tudi zaradi tega, ker tako veliko kolje preveč zaseni vinograd. Prav visoke kole pa tudi veter laže vrže na tla, odnosno na druge trte, osebno ko jih trta visoko obrase.

Namesto kolčkov na vsako trto posebej se poslužujemo z uspehom pocinjen žice, ki jo nategnemo med dvema močnima stebroma od konca do konca vrste v dveh etazah, in sicer prvo okrog pol metra od tal, drugo pa 40 do 50 centimetrov nad prvo. Najprimernejša debelina take pocinjene žice je št. 22, katere je okrog 33 metrov na kg. Za daljše vrste in močnejše trte pa vzamemo št. 25, katere je okrog 26 metrov na kg. Fran Gombeč.

vzmajoča pa je ta lepota v jeseni, ko so trsi obloženi z zelenimi ali zrjavelo barvanimi, skoro prozornimi ali pa temnočrnimi grozdi, ko rumeni listje na trsah in v gozdu.

Nedavno — koncem oktobra — sem stopal proti večeru počasi od Sv. Ane, odkoder se audi krasen razgled na plodnem pujskem polju, iz katerega se dviga v daljavi na desni pujski grad, na levi pa močnega Pujskega gora, po rebri navzgor med samimi vinogradi proti Belskemu vrhu. Iz gosto posejanih vinicarij se je vil prijetno vonjajoč dim v mirno jesensko ozračje — skrbilne vinčarje so pripravljale trudnim trgatem in nosačem ali »putarjem«, kakor jim pravijo, skromno učečarje — tedaj je posijalo večerno solnce kakor za slovo na ta prelestni svet in ga obilo z neko mistično svetlobo da je zažarelo kakor čisto zlato, vršiči gozdov pa so zagoreli rdeči kakor plamenovi jeziki. Kakor tannhäuserski romar sem se zdel sam sebi, zamaknjen sem ob stal, snel klobuk in strmel v to nebesko krasoto. Dolgo sem stal, nemobdudujoč naravno čudo — tedaj se je oglasil z globokim basom veliki zvon od Sv. Barbare in njegov bron je blagodoneče brnel kakor glas božji čez zlate vinske gorice. Presunjen sem noslual, dokler ni zamrlo zvonjenje in dokler ni zatonilo solnce za gore in ni ugasnil zadnji njegov žarek.

In zazdelo se mi je, kakor da stoji poleg mene dragi prijatelj, s katerim sva

Včeraj, danes in jutri...

Še četrstoletja jamči ime »GILLETTE« za dovršene aparate in nožice za britje. »GILLETTE« nožice se izdelujejo iz najboljšega jekla in po posebnem postopku fabrikacije. Užitek je briti se z »GILLETTE« aparatom in »GILLETTE« nožicem. Nova »GILLETTE« britvica s dolgim prerezom se prilaga vsem »GILLETTE« aparatom starega in novega tipa.

Samo prave »GILLETTE« britvice nosijo registriran zaščitni znak.

Proti
zobnemu
kamnu

SARGOV

KALODONT

Akademski pevski zbor in novinarski koncert

Na velikem novinarskem koncertu dne 1. decembra v Uniju nastopi tudi Akademski pevski zbor pod vodstvom svojega pevovodje g. Fr. Marolta. Ne bo tedaj odveč, če priobčimo nekoliko podrobnejših podatkov o tem odličnem sodelavcu velikega koncerta, s katerim bo Ljubljana letos še posebej slovesno proslavila praznik ujedinjenja.

Akademski pevci na naši mladi univerzi so bili do leta 1926. razkropljeni po raznih pevskih zbora, oktetih, kvartetih itd. Tada pa so se odločili, da si ustanove v okviru in pod streho svoje Almae matris akademski pevski zbor, ki naj goji in širi slovensko, a tudi slovansko pesem. Do 12. oktobra 1926 se je vzdal temeljni kamen novi vseučiliški instituciji. Zbrali so se akademski pevci iz vseh različnih akademskih organizacij, ne glede na politično pripadnost. Nemala zasluga za uresničitev te ideje gre prvemu zborovemu pevovodji g. Francetu Maroltu, ki je bil idealen organizator in pevovodja vse do študijskega leta 1929-30. Nadaljnji dirigent je bil do 1. 1932. kapelnik g. Neffat. V jeseni 1932 pa je g. Marolt zopet prevzel funkcijo pevovodje in pod njegovim vodstvom se je zbor temeljito prenovil in dopolnil.

Prvič je zbor nastopil pri svetovsavi proslavi na univerzi dne 27. januarja 1927. Ta nastop je izpodbudil še druge akademske pevce, da so se pridružili zboru, tako da je v februarju 1927 štel že več kakor 50 pevcev. Prvi javni koncert je zbor absolvirал 4. julija 1927 v Mariboru, dva dni pozneje pa v Ljubljani. Kritike vseh slovenskih časnikov so bile zelo zadovoljive. V drugem letu obstoja je zbor izdal dve koncertni letaki večjega obsega, to je dne 11. junija 1928 v Ljubljani ob priliki kongresa »Confederation Internationale des Etudiants« in dne 27. junija 1928 na Bledu. V letu 1929 je zbor absolvirал štiri velike koncerte s sodobnimi umetninami in narodnimi pesmimi, ob sodelovanju nekaterih akademikov-solistov, ki so študirali na ljubljanskem konservatoriju. Posebno važnost je polagal APZ to leto na proslavitve desetletnice obstoja ljubljanske univerze in si je zato nadel nalogo, čim dostojneje osvetliti ta zgodovinski moment izredne važnosti posebej za nas Slovence s tem, da je priredil svečan javen koncert dne 10. junija 1929 v Ljubljani. Uspeh je bil nad vse sijajen. Najbolj kritični kritiki so poveljevali zbor in izvedbo ne baš lahkega programa. S istim programom je zbor gostoval v Celju Mariboru in na Bledu in povsod našel razumevanje med ljudstvom tudi za sodobno pesem in glasbo.

Tako je zbor od leta do leta raste in postal močnejši, nele glede števila članov, temveč glede kvalitete zbora in njega umetniškega udejstvovanja.

Vse dotlej našteje zborove nastope je našel tudi v vodil že omenjeni pevovodja g.

France Marolt, ki je bil obenem duša zbora. Pod vodstvom kapelnika ljubljanske opere g. Antona Neffata, ki se je z vso ljubeznijo odeli Akademski pevski zbor, je zbor absolvirал dva nastopa v Ljubljani in enega v Beogradu, kjer je bil zbor odlikovan s redom Jugosl. krone V. stopnje.

Kakor že omenjeno, je 1. 1932 zbor znova prevzel g. Marolt. Naštudiral je skladbe Antona Forsterja in priredil šest koncertnih nastopov (dva v Ljubljani, po enega v Celju, Mariboru, Škofji Loki in Novem mestu). Kritiki so se o zborovih koncertih izražali vseskozi pohvalno. Po njihovem mnenju lahko stopi Akademski pev-

ski zbor pred najstrožjo mednarodno kritiko. Akademski pevski zbor šteje danes preko 70 članov-pevcev. Zbor pa ne skrbi samo za praktični pouk v petju, temveč vodi tudi teoretično šolo, ki je za vse novice obvezna. Traja pa dve leti, tako da vsak, ki dovrši šolo, povsem vstreza zborovim zahtevam. Šolo vodi g. Marolt. Obiskuje jo letos 60 novincev, ki bodo potem močna opora Akademskemu pevskemu zboru. Vsak pevec, ki hoče postati član zbora, se mora podvreči pri pevovodji analitični preiskavi in potem še dvem ali trem zdravniškim preiskavam pred zborovimi zdravniki. Samo tako pridejo v zbor le prvostvorne pevske moči.

Nivea je poceni! Doze: 3.50, 6,- 12,- in 15,- Din

Mokro, mrzlo!

NIVEA

Sedaj

V izogib vsemu natrite vsak večer obraz in roke temeljito z Nivea-kremo! To zadostuje! Vaša koža postane odpornejša in voljna, veter in slabo vreme ji ne moreta več škodovati. Zdobili boste zopet oni sveži zdravi, mladostni izgled, ki ga imamo vsi tako radi.

Pol stoletja na poštne vozu

Murska Sobota, 24. novembra. Letos poteče 50 let odkar je zasedla poštni voz po vsem Prekmurju dobro znana mamica gospa Jožeta Vida. Kdo jo ne pozna? Saj je vendar pošta tisto sredstvo, ki spaja zaljubljena srca, prevaža dobre in briske novice. Naša mamica se tega vsega v polni meri zaveda in vrši svojo dolžnost z vso natančnostjo in v največjo zadovoljnost poštne uprave. 50letno službovanje, polno trpljenja, pa tudi lepih spominov.

Poštne vožnje so dedne v njeni rodbini od leta 1858. Njen oče Simon Ferenc, ki je vozil pošto med Dolno Lendavo in Čakovcem, je bil l. 1863. v vasi Strukovcu napaden od tolovajev. Vozil je s seboj precej veliko vsoto denarja, glavno vrečo s denarjem je imel skrito med ovsem. Spremljal ga je sicer oborožen občinski sluga (pandur), ki pa jo je pri napadu s puško vred popihal. S samokresit so torej poštnjona prisilili, da je izpregel konja in so voz navrtali. Odnegli so samo majhno vrečo s 5 goldinarji. Ko so prišli do ovsa, je postalo Ferencu vroče. In vendar niso našli denarja. Že so hoteli ustreliti voznika, pa jih je vendar pregovoril zavoljo družine, ki bi sicer bila prepuščena lakoti. Direktorja pošte v Sopronju je nato določila, da ostani poštna vožnja v rodbini dedna.

Po očetovi smrti je prevzela hčerka Jožeta l. 1883. poštno vožnjo. Vozila je na progi v Radgono, Gornjo Radgono, Cankovo in Prosenjakovec ter prevažala pošto s kolodvorov. Z uvedbo avtobusnega poštnega prometa v Prekmurju si je pridržala samo vožnjo na kolodvor. V svojem poklicu ni bila vseh 50 let od poštne uprave nikoli grajana. Kot mati je vzorno vzgojila 7 otrok, kljub vsej naporni službi. Na stara leta pa je posebno vzljubila vnuka. Ko je videla pri njem izreden talent za ar-

nitekturo, ga je na svoje stroške poslala v šole ter mu tako olajšala pot v življenje. Vnuček ve to njeno dobroto ceniti in ima še danes pri njej shranjeno diplomu. O njem mi je pripovedovala z velikim ponosom, da se je udeležil kot absolvent nagrajenega tekmovanja za kolonizacijske železničarske domove v Sarajevu. Odnesele je med 45 tekmovalci prvo nagrado. Sedaj je pri vojakih v Mariboru. Ko je prihajal domov kot vojak na počitnice, je večkrat razbremenil babico, se sam vsedel na kola in odpeljal pošto.

V svojem poklicu je jubilarica doživela dosti bridkih uric. Snežni viharji, nevihte in druge vremenske neprilike so ji začrtale marsikatero gubo v njen prijazni obraz.

Teden dni pred katastrofalno poplavo v Prekmurju l. 1925. je na poti srečala avtobus, pred katerim so se njeni konji splašali in jo vrgli v jarek. Pri padcu si je

slomila roko in morala je v bolnico. Nedomestoval jo je hlapec. Ko je teden dni pozneje peljal pošto proti Cankovi, je pri Rankovcih prihrumela povodenj, ki je voz, konja in hlapca podrla v jarek. Utonila sta hlapec in konj, poštni voz so pa šele teden dni kasneje našli v jarku, ko se je voda otekla. Čim je roka spet za silo okrevala, je ženica že spet prišla za bliz in kljub vsemu vztrajno nadaljevala službo. Tudi pri velikih vsotah denarja na vozu nikoli ne pozna strahu. Še v trdi temi bi se spoprijela s samim čarugo.

Zadnja leta, ko so jo začele moči zapuščati, se je morala umakniti mlajšim močim, vendar ne miruje. Pol ure prej pošlje svojega uslužbenca na pošto, da vse v redu naloži na poštni voz. Večkrat jo vidi, kako pride kontrolirat voznika, kako poboža konja in pregleduje voz, ali je dobro namazan. Skrb za redni prevoz pošte ji je sveta kakor evangelij. 71 let že šteje dobra, skrbna mamka. Lepo ji čestitamo k častnemu jubileju in ji želimo zadovoljno jesen življenja. Saj počitek si je pošteno zaslužila.

S. V.

Slavje uglednega društva v Nemčiji

Essen, sredi novembra. »Jutro« je že kratko poročalo o zanimivem slavlju uglednega našega rudarskega društva v Westfaliji. To je bila proslava 10-letnice Jugoslovenskega delavskega društva v Herwest-Dorstenu, kjer je najsevernejša naša kolonija v Westfaliji. Društvo vodi simpatični, delavni Florijan Tepež, značen, od westfalskih Slovencev kakor tudi od Nemcev splošno spoštovan mož. Njegovo društvo je vzorno. Zato ni čudno, da je ta proslava tako krasno uspela in da je bila zelo številno obiskana od rojakov Slovencev, kakor tudi od strani nemških gostov. Celo westfalski radio je poročal o tej zanimivi prireditvi, a poročila so izšla v iz-

redno mnogih listih Westfaleke in Nižje Porenjske. S prireditvijo je namreč bila združena tudi vinska trgatev, a to je tista priljubljena novost, ki so jo v Poruhurje zanesli Slovenci in s katero si pridobivajo največ prijateljev med Nemci. Slavnostne nagovore so imeli: predsednik Zveze jugoslovenskih delavskih in podpornih društev v Nemčiji g. Pavel Bolha, naš generalni konzul iz Düsseldorfa g. Pantič, konzul dr. Rybač in prof. dr. Pavlaković, slednjic pa je povzel besedo tudi zastop. Hitlerjeve stranke Böck, ki je toplo pozelel, naj bi se zblizovanje in sodelovanje med Nemčijo in Jugoslavijo tudi v bodoče ohranjalo in samo še poglabljalo.

Za varnost v lovskih revirjih

Izkušen član zelene brstovščine nam piše: Dan za dnevom čitamo v naših listih o lovskih nesrečah in to samo o tistih, ki se ne dajo skriti in morajo žrtve v bolnišnico, če že niso smrtni primeri. Gospod urednik! Vsekakor bi človek večkrat rad zatnil oko, ali kar se mi je dogodilo v nedeljo, vam moram poročati. Bil sem službeno zadržan in nisem mogel na lov. Po popoldanskem sprehodu sem se na povratku ustavil v neki okoliški gostilni. Tam sem imel priliko poslušati razgovor zelo, zelo »zelenec« lovsko družbe. Zbranih je bilo tam troje ali četvero fantov, vsi seveda oblečeni tip-top po »jagrovsko« s svojimi pušami, (če so bila njihova last — močno dvomim). Poslušal sem in strm. Kako se ti ta mladež bahá, da mu je posodil puško ta in ta prijatelj, da ga je povabil na lov ta in ta najemnik. Seveda njemu ni treba orožnega lista in lovske karte, ker ga »tak nihče ne kontrolira. Da bo še bolj »lovski«, razkazuje puško svojim prijateljem v priči številnih gostov in meri na vse strani.

Ne da se človek zgroziti ob sami misli, koliko po takih »zelenih« lovcih trpi divjačina — vendar nam tudi poročila o lovskih nesrečah potrjujejo, da je pri nas vendarle še preveč lovske svobode. Sem star izkušen lovec. Kot priznan in izkušen strelcem sem obhodil že mnogo revirjev. Želim, da bi bil tudi naš lovski naraščaj tak. To pa v interesu lova samega, kakor tudi v interesu človeških življenj. Zato toplo priporočam lovskim družbam, naj vabijo na svoje love res le prave lovce, ki so izkušeni in imajo vse po zakonu predvidene lovske listine v redu. Obenem pa apeliram v imenu vseh res lovskih to-

varišev, naj merodajna oblastva strogo in pri vsaki priliki kontrolirajo takozvane skupne love. Kajti kontrola ne more biti nikdar prestroga, kadar gre za življenje. Le tako se bo povečala varnost v revirjih in preprečile številne nesreče, ki itak niso v čast nam, že itak zavidanim lov-

Srebrna poroka v tujini

Srebrno poroko sta obhajala zakonca Matvez Smrekar iz Stange pri Litiji in žena Ana, rojena Lukančeva iz Vidma pri Kr-

škem. Živita v Herwest-Dorstenu na Westfalskem, kjer sta ugledna člana tamošnjega Jugoslovenskega podpornega društva.

JOŽA POGAČNIK

krojaški mojster

RADOVLJICA

Priporočam se za izdelavo oblek po naj-novejši angleški in francoski modi. V zalogi angleška in češka blaga. 12085

ZVOČNI KINO IDEAL

Marlene Dietrich

Visoka pesem

Umetnina nedosegljive vrednosti.

Predstave danes ob 3., 5., 7. in 9.1/4 uri.

ob takih dneh često hodila po teh rebrih in gričih, prisluškuječ petju, ki se je razlegalo z gorice, ali pa sva, sprehajajoč se po drevedu košatih jablan, filozofirala, politizirala in kovala smeje načrte, ki se niso nikoli ali le delno izpolnili. Včasih sva stopila h kakemu sosedu na bližnji holm; tako sva se nekega solnčnega popoldneva oglasila tudi v gorici mariborskih kanonikov — tam jim še vedno pravijo doomherie in ta »doom« doni kakor veliki zvon iz stolnice. Ljubeznivo naju je sprejel in pogostil sedanji ljudomilni vladika mariborski, s katerim sva v živahnem razgovoru ob rujni kapljici prebila nekaj lepih uric.

Vse je še, kakor je bilo. Sredi vinograda ropolče in drda mogočni klopotec, stražar in poet slovenskih vinskih gor. Odgovarjajo mu iz sosednjih vinogradov manjši in večji tovariši, ki se združujejo v zbor kletavatih čuvarjev, kadar zapihajo ostrejša sapa čez vinske griče; ob tihih in mirnem ozračju pa umolknejo in zadremlejo kakor stražarji v slovitih Schilli. Oboževalca in proučevalca naših klopotev, drja Mohoriča, tudi že krije črna zemlja.

S tega in onega holma se oglašajo sonorni glas od nabijanja sodov, ki čakajo in se pripravljajo, da jih napolnijo s trtinim sokom; potem pa bo kmalu v topli kleti grgralo v njih, šuštel, šepetalo in sikalo in vinski duhovi bodo mo-

drovali, kakor je pel Askere v svoji »Vinski bajki«.

Vse je še, kakor je bilo nekdanj. Samo prijatelja ni več in petja ni več slišati iz gorice. Prijatelj zniža večni sen na varažinskem groblju v grobnici svojih prednikov, petje pa je zadušilo težko gospodarsko stanje vinogradnikov in njihovih vinčarjev.

Svojčas pa je bilo to drugače! Trgatev je bila praznik in največja slavnost v letu. Topiči so pokali in vesele pesmi so se razlegale po goricah in odmevale po sosednjih gričih. V kuhinjah se je cvrlo in peklo, klet pa je gasila žejo in podžigala dobro voljo. Razposajeno veselje je zajelo ob trgatvi vinske gorice, po katerih je donelo petje in godba. Zvečer pa so se zbirali prijatelji od vseh strani in ob polnih mizah, bogato obloženih z vsemi kuhinjskimi dobrotami, in ob zlati kapljici so se razvezali jeziki, vrstile so se napitnice in zdravice, rodoljublje pa so snovali načrte in sanjali o srečnejši bodočnosti svojega naroda in domovine!

Marsikatera vinogradniška hišica še hrani spomine na tiste čase. Nekoč sva s prijateljem na svojih pohodih po haloških vinskih gričih dospela na sosednji Gorisak, kjer je nekdanj domovala Plojeva rodbina. Sedaj pa gospodari tam znana rodbina Mihelčičeva iz Dobreve. Prijazno naju je sprejela ljubezniva domača hčerka; kmalu se je na mizi zasvetilo zlato vince, ljubka domačica pa je nudila razne prigrizke. Med prijetnim razgo-

rom smo pregledovali staro spominsko knjigo in v njej sem našel zanimive zapiske naših znamenitih mož, ki jih že davno krije domača zemlja. Skoro proroško se čitajo besede in škoda bi bilo, ako bi se izgubile, pa naj jih ne narekujemo tedanjim rodoljubom narodno navdušenjem ali pa jih podžigala rujna kapljica.

Tako je dr. Valentin Zarnik dne 22. oktobra 1868 zapisal v spominsko knjigo:

»Kadar bode Slovenska zedinjena, kadar bo Srbska razširjena do Carigrada, kadar bo v trojedini kraljevini zadnji madjaron visil, kadar bo dvorepni češki lev spet ponosno grivo stresal, kadar bodo vsi Slovani federativno posvetovali se v kongresu v palači starega Kremlja v sv. Moskvi, — takrat bo slovansko plemo postalo gospodar celega starega sveta, kar mu je po naravi in po pravu od večnosti dosojeno in odločeno. — Neka se ta osoda skoraj in brzo spolni!«

To očekuje vsaki dan

U Zavrču 22/10 1868.

Dr. Valentin Zarnik.

Štajerski narodni vodja blagega in nepozabnega spomina dr. Ivan Dečko pa je v letu 1882 napisal v isto spominsko knjigo naslednje vrste:

»Oziračočim se na pod magjarskim jarom trpečim panonske Slovence, na kraško ožjo našo domovino, dalo nam je pogum — ne pogum, zbudil — ne zbudil nogo zacvetel je isti čas, kojega so nam vcepile matere naše narodne in v tem

navdušenji prisegli smo prisego: Boj na mejah, boj v domovini in tam le preko naših grobov.

12/9. 1882.

Ivan Dečko.

Sopodpisani so: Vek. Krajnc, Alapič, Mir. Ploj (sedanji senator), Ivan Murko »Dr. Vieh« (brat prof. Matije Murka).

Ko se je s prevratom izpolnil del teh želja, se je marsikaj poznejši gost čudil proroškim besedam starih rodoljubov in dr. Zvonko Milković je napisal 2/IV. 1924 v spominsko knjigo:

»U staroj ovoj kljeti, što stoji pored nekadašnjih graničnih stupova sred vinograda slovenskih i hrvačkih, čitam divni zapis dr. Valentina Zarnika od 22/X. 1868; začuden sem dirnut njegovim riječima, što trepte poput jednog proroštva. Nacionalizam i vino sa ovih gorica inspirirahu vizionarnošću ovog doktora, koji — pred pedeset godina — vidie konture našeg ujedinjenja.

Danas, na uskrni ponedjeljak 1923 slaveći imendan današnjeg vladnika ovog lijepog sunčanog vinograda Franje Miješaja naši dialekti — slovenski, hrvatski i »rpski — gledam uskrnje kresove po brdima i pijem zanos »Zarnikovog« vina, koje nam toči dragi naš Franc: njegova draga Ema.

In 15/6. 1927 so člani društva »Tomislav« iz Varaždina pripisali: »Dao dobri Bog, bio ispunjen i drugi dio »lemenitih misli starine dr. Valentina Zarnika ispi-

sane pod ovim krovom 22/X. 1868.«

Poleg resnih političnih izrekov se dobe v vinogradniških hišicah tudi šaljivi izreki, primerni humornemu vinskemu razpoloženju. V jedilnici pokojnega prijatelja visi poleg mičnih slik iz samostanskih kleti star lesorez z naslednjim napisom: »Ep ad Timoteum I C. 5 v 23.

Nolli adhuc aquam bibere sed modico vino utere propter stomachum tuum et frequenter tuas infirmitates.« In pod sliko je v verzih nemški komentar:

»St. Paulus war ein medicus, Der schrieb an den Timoteus: Um Deines schwachen Magens willen Sollst du den Durst mit Weine stillen. Das war ein Mann nach unserm Fuß Es leb' St. Paul der medicus!«

Ob prvem bivanju na Turškem vrhu sem pred leti zapisal v »Spominsko knjigo«, v kateri izrekaajo znani in neznani gostje v več ali manj poetičnih izlivih svojo zahvalo za uživanje gostoljubje, te-le besede:

»Zlata srca — zlato vino, Bog čuvaj divno »Banovino«! Se stoji lepa »Banovina«, še hrani v kleti zlato vino in še bije tam zlato srce — prijatelja pa ni več!

Ave, anima candida!

Na Turškem vrhu koncem okt. 1933.

Lapidarius.

Radio kotiček

Danes ob 10.30 se prične v radiu mandolinski koncert (kvartet) in slišali bomo 9 lepih krajskih skladb. Sledil bo instrumentalni koncert radio orkestra, ki nam zaigra Čerinova Iz vrela ljubavi in Gregorčeva Rasti, rasti rožmarin. Posebno opozarjamo radio-narodnike na nastop pevcev-delavcev z Javornika, organiziranih v »Svobodni. Zapojo nam Heinrichovo »Dani se na vzhodu, Adamičevo »Lucipeter bane, Prelovčeva »Nageljni rudčič, Ju-

Tenorist Jelačin

vančeva »Šopeke, koroško narodno »Pojdem u ruce, Devovo »še ena, koroško narodno »Moja kosa je križava« in Devovo »Tihli veter od morja«. Pred delavskim pevskim koncertom bo še predavanje inž. Lukmana o sadjarstvu in vinarstvu. Ob 20.30 bo pa prenos iz Beograda, in sicer koncert godbe kraljeve garde s sodelovanjem Jovana Mokranjca.

Jutri bo med drugim v radiu gospodinj-aka ura: ga. Humekova bo predavala o gospodinjstvu in zdravi prehrani. Ob 18.30 nastopi g. Rudolf Dostal, ki bo govoril o ljubljanskih gostilničarjih. Ob 19.30 nam začne pripovedovati g. Vladimir Regaly o vtihih na meji Orienta. Ob 20. bo instrumentalni koncert radioorkestra, ob 20.30 nam zaigra g. Stanko na harmoniki, slednjic pa nastopita še gđ. Sokova in g. Jelačin s šaljivo operno korepeticijo.

Iz Ljubljane

u. Jubilej šolskega nadzornika g. Gruma. Danes v jutranjih urah sta se srečala oče Abraham in pa naš mestni šolski nadzornik g. Rado Grum. Osuplo ga je pogledal častitljivi oče namršnišči obrvi: »Kaj, takle mladenič?« — Rado pa mu je hudo mušno pomežiknil in švrlj mimo Uniona v Franciškansko ulico po vsakdanji svoji poti. G. Grum se je rodil dne 26. novembra 1883. v Dolnjem Logatcu. Dvočrtni 1. 1902. Ljubljansko učiteljske, je bil nameščen kot učitelj v solčni Vipavi, kjer je ostal vse dotlej, dokler ga ni vojna vtrhala z mnogimi drugimi potegnila s seboj ter ga premetala po raznih frontah. Po vojni je prišel v Ljubljano najprej na I. deško osnovno šolo na Ledeni, nato pa na deško vadišnico in slednjic je prevzel mestno šolsko nadzorstvo. Že v Vipavi se je uveljavil kot kulturni in gospodarski delavec in je posebej v slednjem pogledu eden prvih strokovnjakov v učiteljskih vrstah. Ljubljanska sekcija JUU, kjer vrši posle glavnega blagajnika, ki njegovih gospodarskih sposobnosti težko pogrešala. Pa tudi kot učitelj in vzgojitelj koraka g. nadzornik Grum vedno v prvih vrstah. Ljubljansko učiteljsko društvo spoštuje, združenje trgovcev pa mu je poverilo vodstvo trgovskega nadaljevalne šole. Kot izrazit nacionalist vrši funkcije podpredsednika JNS za šestpeterski okraj. Mnogoštevilni prijatelji mu kličejo: Na mnoga leta, Rado! — Jz.

Primerna

Miklavževa darila!

Lepe povečane pokrajinske fotografije v barvah. — Oglejte si razstavo istih pri

Foto Tourist Lojze Šmuc
vis a vis hotela Union. 12157

u. Nikar ne pozabite, da se z jutrišnjim dnevom že doblja v Matični knjigarni vstopnice za norinarski koncert, ki bo dne 1. decembra ob 20. v Unionu. Cene so zmerne. Vstopnica za koncert velja obenem za poznejšo družabno prireditev, ki bo — kakor vsa prejšnja leta — tudi letos preskrbljena z vsem, kar sodi k dobri zabavi. Zaradi izrednega zanimanja si nabavite vstopnico čim prej. Verjetno je, da bo koncert nekaj dni vnaprej razprodan.

u. Proslava 1. decembra. Akcijski odbor bojnih organizacij prosi vse zastopnike vabljenih organizacij in društev, da se blagovoljivo udeležijo zaradi podrobnega dogovora o manifestaciji širšega sestanka, ki se bo vršil v ponedeljek 27. t. m. ob 20. v sejni dvorani mestnega magistrata. Prav tako prosimo, da se te seje udeležijo tudi delegati tistih društev in organizacij, ki jih akcijski odbor ne bi bil povabil zaradi pomanjkljivih podatkov, ker želimo, da se ta manifestacija udeležijo vse korporacije brez izjeme.

DR. FRAN CIBER

zdravnik
LJUBLJANA VII., Srbska 7
ima telefonsko številko 3641. 12148
Tel. 33-87.

ADENI KINO »SOKOLSKI DOM«

Danes najmonumentnejši vefilm sedanosti

V znamenju križa

Vefilm iz dobe preganjanja prvih kristjanov pod vladjo cesarja Nerona. — Paramount film v nemškem jeziku.

Predstave: nedelja ob 3., 5., 7. in 9. uri. Ponedeljek ob pol 7. in pol 9. uri.

GENE: 20, 8, 6, 5, 4 DIN

Dopolnilo najnovejši zvočni žurnal.
Pride! ZENSKA KAZNILNICA Pride!

Bolečine v ledjih zaustavite jih.

SLOANOV LINIMENT nadvlada bolečine, jih naga umiri, da se prijetno počutite. Kakor hitro vas bolečine zadenejo, zamašite se lahko brez utiranja malo Sloanovega Linimenta. Prodre in umiri bolečine dele in mišičevje in odpravi bolečine.

Uporabljajte SLOANOV Liniment proti revmatizmu, bolečinam v križu, išiasu, bolečinam v ledjih, distorzije in kontuzije in proti vsem vrstam bolečin mišičevja.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah.

SLOANOV LINIMENT

ODPRAMI BOLEČINE

Odobreno od Min. Soc. pol. in Nar. Zdravja
S. br. 4497 od 15. marca 1932. l.

u. Okrajna organizacija JNS za kolezijski okraj priredi pod okriljem ZKD mesečna predavanja ne samo za člane, temveč za vse ljubitelje predavanja. Prvo predavanje bo v ponedeljek 4. decembra ob 20. v gostilni g. Franca Svetliča v Gerbičevi ulici 7. In sicer o zdravem domu s 83 sklopičnimi slikami. Da si vsakdo želi svoj dom zdrav, je jasno in zato upamo na velik obisk. Vstopnine ne bo. Vabljeni vsi!

u. Prvi Slogin večer komorne glasbe bo jutri ob 20. v dvorani kina Dvora. Izvajala se bosta dva velika tria, in sicer Chopinov g-mol trio in Goldmarkov trio v e-molu. Obe skladbi, ki predstavljata pravi komorni slog, sta polni glasbenih napetosti, polnejši s posebno lepoto, ki zapuščata vsakomur globok vtisk. Spored bo izvajal naš priznani ljubljanski komorni trio, to so gg. Müller (čelo), Trost (gosi) in Svetel (klavir). Opozorjamo glasbo ljubce na javnost, osobito našo učeno se mladino na to najplemenitejšo glasbeno umetnost, na komorno glasbo ter ji prav toplo priporočamo obisk. Vstopnice od 2 do 10 din se dobe v prodaji v Matični knjigarni in v Pugijski trafiki na Miklošičevi cesti (palaca Pokojninskega zavoda).

u. Hamlet, igra mladine. Da ima naše Narodno gledališče v dijaški mladini pravo zakladnico svoje publike, se je v petek popoldne na manifestativni način izkazalo pri popoldanski predstavi »Hamleta«. Predstava je bila pri dijaških cenah in obisk je bil tako velikanski, da je inkaso vključno s krajino znižani vstopnici dosegel vsoto, kakršno sicer dosežajo v našem času samo še »Turške kumare«. Naval je bil tolikšen, da je moralo vodstvo gledališča postaviti v parter 30 rezervnih sedežev, mnogo mladega občinstva pa je moralo oditi brez uteh. Iz Kranja in iz Škofje Loke se je z vlakom pripeljalo blizu 200 dijakov pod vodstvom svojih profesorjev in njim na lju. bo je moral režiser izpustiti eno sceno, da so o pravem času pritekli na večerni gorenjski vlak. Ta vna našega dijaštva za vse, kar je lepega in velikega, je zgoren apel našemu gromotno boljše fundiranemu občinstvu, ki Narodno gledališče in njegove umetniško najbolj dragocene upravitelje vse preveč zanemarlja. Pri tej priliki moramo pohvalno omeniti ime prof. Milene Premrujeve na kranjski gimnaziji, ki je lani s pravim osemjem za kulturo in umetnost uvedla obisk dijaštva iz provinc v Ljubljanskem gledališču. »Hamlet« v režiji Cirila Debevoja je pač najbolj primeren, da mladino razvame za teatrosko umetnost. Značilno je, da je tudi ravnotejstvo srednje tehnične šole zaprosilo upravo Narodnega gledališča, naj bi dalo »Hamlet« kot dijaško predstavo še enkrat v sredo popoldne, ko so dijaki te šole prosti.

Po celi Ljubljani se govori, da »Pod skalco« se najboljša vina dobi. Abonma 12 Din dnevno v restavraciji »Pod skalco«, Mestni trg št. 11. CIGLIC.

u. Priznani in priljubljeni naš pevec Ivan Franci bo nastopil na Miklavževem večeru 2. decembra v Delavski zbornici. Tega dne namreč priredi društvo »Strokovna izobrazba Miklavžev« večer z zelo pestrim programom. Tako se bo vršil najprej Miklavžev sejem, nato Miklavžev nastop in razdelitev daril, zatem nastopita z nekaterimi speli g. Franci in priljubljeni na solistika g. Golobčeva. Sledi prosta zabava s plesom. Darila se sprejemajo od 18 dalje v garderobi odra. Začetek sešma ob 19. Miklavžev nastop ob 20. Vstop prost. Vabljeni vsi!

u. Velik koncert vsakega zbora Glasbene Matice ljubljanske. V ponedeljek 4. decembra bo izvajal pevski zbor Glasbene Matice s sodelovanjem 4 solistov in združenega orkestra eno največjih skladb svetovne literature za soli, zbor in orkester Verdiev »Requiem«. Kar je Beethovnova »Missa solemnna«, ki jo je Matični zbor izvajal letos omadi, med slovesnimi mašami, to je Verdiev »Requiem« med črtnimi mašami. Delo odlikujejo najširša koncepcija, prekrasne melodije polni zvočni zbori in kvarteti solistov, orkester pa krasno veže vsa besedila ter jih ilustrira. Nič ne zamudi tega koncerta. Prodaja vstopnic je že v Matični knjigarni. Cene so od 50 Din navzdol.

u. Szöke Szakall v Elitnem kinu Matiči, si je že izbral tajniko — ne eno, kar dve. Ker ni postal generalni ravnanj, se je premislil in namesto lepe, energične in pridne rdečelaske vzal kar dva zamorčka. Ni mu sicer hudo zaradi izgubljene službe, vendar pa se prav lepo poslovi od svojih varovancev. V slovo še zapojejo »Bli nekoč je muzikant«. Kljub vsem neizidom in ne uspehom je Szöke Szakall mož na mestu in je vedno dobre volje, skrbi pa tudi za to, da so drugi dobre volje. Vse to nam pokaže film »Bli nekoč je muzikant«.

Zelo lepo Miklavževa darila za naše malčke sta sledeči SLIKANICI

Olfers - O. Župančič: Pokoncu izpod korenin. Slikanica z besedilom. Din 35.—
Domače in tuje živali. Slikanica „ 30.—
Vsaka izmed teh slikanic bo otroka razveselila. Naj ne bo Miklavževa darila brez omenjenih slikanic.

Dobi se v knjigarni

TISKOVNE ZADRUGE

Ljubljana, Šelenburgova ul. 3.
in pri njeni podružnici v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.

u. Ema — biser žene, film, ki ga predvaja ZKD, je dosegel popoln uspeh. Marija Dresslerjeva je res umetnica, kakršnih bi nam bilo mnogo potrebnih. Predstava v Elitnem kinu Matiči bo danes ob 11. dopoldne po običajni cenah 3 in 5 Din.

u. Vajenski dom. Danes ob pol 10. priredi ZKD predavanje o obrtniškem vajencu v mladinskem pokretu. Predaval bo g. dr. Alujevič. V ponedeljek 27. t. m. ob pol 19. bo predavanje o treznosti s sklopičnimi slikami. Predaval bo g. Puhar.

u. Preporodovci (ke). Danes ob pol 10. sestane kulturno znanstvene sekcije. Predaval bo g. Lipah o gledališču. Udeležba strogo obvezna. Vabi se tudi SOP.

u. Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. V ponedeljek zvečer vaja mešanega zbora. 15 samospelov za glas s klavirjem je izšlo v založbi pevskega društva »Ljubljanskega Zvona«. Zbirka se lahko naroči pri založniku; dobi se tudi v knjigarnah.

Krema za britje La Toja

Edinstvena na svetu!
Zato, ker je narejena iz najzlahtnejših surovin po najnovejših izkustvih znanstvenikov, ob dodatku učinkovitih snovi iz termalnih vrelcev otoka La Toja v Španiji.

Cena tudi Din 20.—

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

»CHEMOTECNA«
družba z o. z.
Ljubljana, Mestni trg št. 10.

u. Dan ruske kulture. Ruska Matica priredi v sredo, dne 6. decembra ob 20. na dan ruske kulture v prostorih Trgovskega doma (Gregorčičeva ul. 27) literarni muzikalni večer. Letos bo ta tradicionalna ruska prireditev posvečena slavemu ruski pisatelju Turgenjevu in ruskim skladateljem Čajkovskemu in Rahmaninovu. Večer se prične s slavoslovnim govorom predsednika Ruske Matice univ. prof. dr. Evgena Spektorskega. Sodelovanje v koncertnem sporedu so prijazno objavili naša odlična operna in koncertna pevka g. Pavla Lovšetova, članica Narodnega gledališča ga. Marija Nabokova (recitacija), ga. Marija Maverjeva in g. dr. Nikolaj Probraženski (recitacija). Go. Pavlo Lovšetovo bo spremljal na klavirju g. prof. Marjan Lipovšek. Vabljeni so vsi prijatelji ruske kulture. Vstop prost. Ob vstopu se bo dobil priložnostni prispevek v korist ruskih vojnih invalidov. Opozorjamo, da sedaj na ta umetniški večer, ki bo letos edina večja prireditev Ruske Matice.

u. Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani priredi letos božičnico za siromašne deca in onemogel starke v nedeljo 17. decembra na narodni praznik kraljevega rojstnega dne v telovadnici tehnične srednje šole. Prošnje obupanjih mater, brezposelnih očetov, starih siromašnih ženic in prezebahotih dijakov prihajajo skoro dnevno. Vsakdo pozna to KSJ, vsakdo potrka z upanjem, da mu bo vsaj nekoliko olajšano. Odbornice KJS pa ne morejo lajšati gorja, če jim premožnejše občinstvo ne prisloži na pomoč. Sama poštenostno vrlih Kolašic ne napolni božične dvorane z darili, zato ne pustite Kolašic praznih rok izpred svojega praga!

u. Božičnica siromašnih otrok. Kmalu bo pritisnil mraz. Nekaterim bo to samo prijetna izprememba, mnogim pa bo pomembno povečanje bede. Siromaki s skrbjo obdajo poleti zasluženi denar, ki ne bo zadostoval niti za prehrano. Otroci brez obutve in brez toplo obleke bodo ostajali doma, namesto da bi posekali šolo. Dolžnost človeške družbe je, da pomaga družinam, ki so brez svoje krivde zašle v bedo in pomanjkanje, katerih oče in mati bi prišla za vsako delo, da bi preskrbeli, če že ne sebe, vsaj svoje lačne in bese malčke. — Da vsaj malo odpomore tej bedi, priredi mestna občina ljubljanska božičnico, na kateri bo obdarovala najbednejše z najpotrebnejšimi. Da pa bo obdarovanih otrok čim več in da bo obleke čim bolj tople, priredi mestna občina ljubljanska 2. in 3. decembra nabiralni dan. Nabirali bodo mestni delavci, katerim naj nihče ne odkloni vsaj malenkostnega zneska!

u. Cenena in praktična darila za Miklavž. In Božič nabavljajte le pri tvrdki Novak. Kongresni trg.

Tisočinka milimetra

TUNGSRAM

igra veliko vlogo pri efektu žarnice, pri porabi toka in trajanju iste. Zaradi zica, duša žarnice, je mnogo tanjša od človeškega lasu. Zatorej zamore izdelati ekonomične žarnice samo tovarna, ki razpolaga z dolgoletnim izkustvom in najbolj dovršenimi stroji. Če hočete torej štediti, pazite na svetovnoznano znamko pri nakupu žarnic.

u. Prvi jugoslov. protituberkulozni kongres. Jugoslovenska protituberkulozna liga in Jugoslovensko društvo ftizeologov priredila prihodnje leto v času od 10. do 13. maja I. jugoslovnski protituberkulozni kongres. Organizacija kongresa je poverjena Narodni protituberkulozni ligi v Ljubljani ter zdravnikom specializiranim iz dravske banovine. Kongres bo deljen v propagandno-poučni in klinično - medicinski del. Na kongres bodo vabljeni tudi zastopniki protituberkuloznih organizacij iz sosednih držav. Iz naših držav se kongresu udeležijo spicialisti ftizeologi, predstavniki državnih in samoupravnih zdravstvenih oblasti, zastopniki bolnice in zdravilišč, zastopniki večjih mest ter zastopniki protituberkuloznih lig iz vsake države. Namen kongresa bo, da utrdi za vsa državo in vse zdravstvene oblasti enotne smerice za pobijanje tuberkuloze in da se ugotovi enoten načrt za sodelovanje vseh faktorjev, ki jim je naloga skrb za ljudsko zdravje v boju proti tuberkulozi. Ker bo to prvi protituberkulozni kongres v državi, bo brez dvoma velike važnosti za nadaljno borbo proti jetiki v naši državi. — Javnost si dovoljujemo že danes opozoriti na ta kongres a prošnjo, da se v tem času na prirejanje drugi kongresi. Pričakujemo, da bo pomen in važnost kongresa upoštevala vsa naša javnost in podprla organizacijo in izvedbo tega kongresa. — Upravni odbor Narodne protituberkulozne lige.

u. Vojaške knjižnice. Kdor izmad v Ljubljano pristojnih vojaških obveznikov še ni dobil vojaške knjižnice (vojniške isprave), naj se čim prej zgasi v mestnem vojaškem uradu, Ambrožev trg št. 7, I. nad. S seboj naj prinese dokaz o svojem vojaškem službovanju. Opozorjamo, da mora imeti vsak vojaški obveznik vojaško knjižnico, v kateri mora biti uradno potrjena tudi zglasitev njegovega stanovanja. Nesposobni obvezniki mora imeti namestu knjižnice potrdila (uvečenja) o nesposobnosti, na katerih mora biti ravno tako potrjena zglasitev stanovanja. Prestopki se kaznujejo po vojaškem kazenskem zakonu.

u. Vojaške večje. V Ljubljano pristojni vojaški obvezniki do 50. leta starosti, ki so po prevratu (demobilizaciji) že bili na vojni, naj se čim prej zgasi v mestnem vojaškem uradu, Ambrožev trg št. 7, I. nad. S seboj naj prinese dokaz: kdaj, kje in koliko časa so bili na vojni. Brez dokazov ni zglasitve.

HOTEL

„Bellevue“

vsako soboto in nedeljo pristne domače kolone, krvavice, jetrnice, pečenice, mrežna pečenka itd. Izborna stara in nova vina. Cene zelo zmerne.

u. Prvi so se že prijavili. Namreč v novi tečaj, v katerem se bodo tudi tisti otroci, ki jih je narava prikrajšala pri posluhu tako vzgojili in izpopolnili, da bodo v petju in glasbi povsem doma. Starši tistih otrok, ki so za tečaj že prijavljeni, so soglasno izrekli pohvalo, da se je slednjic tudi v Ljubljani sprožil tak pokret. Saj je vzgoja posluha eminentne, za nekatere poklice celo odločilne važnosti. Razen tega so pa ljudje v slabim posluhom vse življenje prikrajšani za uživanje glasbene in pevske umetnosti, kar je tem bolj tragično ob znanej dejstvu, da so baš taki ljudje največji ljubitelji petja in glasbe. Vabimo zatorej, da starši prijavijo svoje otroke pa tudi že odraslejša s šibkim posluhom v novi tečaj. Vsa pojasnila se dobe na Bleiweisovi 21. dnevno od 13. do 16. ure. Ko bo zadosti prijavljenih, bo sklican sestanek rediteljev, na katerem bodo podrobno natančno dogovorjene.

u. Novi odbor »Jadrana«. Na XXVIII. občnem zboru JNAD Jadrana se je konstituiral naslednji odbor: predsednik Zalar Drago, cand. iur., podpredsednik I. Jeruc Janec, cand. iur., podpredsednik II. Marušić Rikard, cand. ing., tajnik II. Klemenec Stane, stud. iur., tajnik III. Zuzić Savo, stud. iur., blagajnik Mikšić Mladen, stud. iur., knjižničar I. Grgić Edo, stud. phil., knjižničar II. Praček Joško, stud. tehn., čitalničar Knežević Djordje, cand. iur., gospodar Ožrožen Milan, stud. iur., arhivar Lah Edvard, stud. tehn.; namestniki: Trampuz Boris, stud. iur., Rutar Peter, cand. iur.,

Kirn Karel, cand. iur., Postinković Ivo, stud. med. in Jenko Milica, cand. phil. — Načelniki sekcij: kulturno znanstvene Gosak Zdravko, abs. iur., socialno-gospodarske Čepak Slavko, cand. iur., dramske Kirn Karel, cand. iur., šahovske Preinfalk Anton, cand. iur., ženske Jenko Milica, cand. phil., zabavne Verbič Dušan, stud. iur., sportske Svetek Lev, stud. iur. Revizorji: Uršič Andrej, abs. iur., Ekar Dušan, stud. tehn., Hiter Boleslav, stud. iur. Razsodišče: društveni tožilec Bidovec Stane, abs. iur., namestnik Orel Karel, cand. iur., člani razsodišča: Tomažič Milo, cand. iur., Roth Matija, cand. ing., Zirovnik Borla, cand. iur., Valentinčič Vekoslav, cand. iur., Lokovšek Mirko, cand. iur.; namestnika: Vodusek Žiga, cand. iur. in Mermolija Zdenko, stud. med.

u. Akademski klub montanistov si je na 21. rednem občnem zboru 15. t. m. izvolil za zimski semester naslednji odbor: predsednik Ranzinger Hubert, podpredsednik Krnić Gojko, tajnik I. Pust Ivan, tajnik II. Klausner Drago, blagajnik Tančič Branimir, knjižničar Marušić, gospodar Berce Leopold, referent za fer. prakso Hohnjec Milivoj, arhivar Jan.

u. Smučke večje. SPD obvešča udeležence smučke telovadbe, da bodo v prihodnjem tednu vaje namesto v petek v ponedeljek 28. t. m. za dame in namesto 8. decembra v ponedeljek 4. decembra za dame. Urnik za gospode ostane neizpremenjen.

u. Ureditev nabrežja. Del našega »Nevskega prospekt« ga dobi po sklepu seje občinskega odbora ime Hribarjevo nabrežje. Hribarjevo nabrežje bo nasproti Gallosovega nabrežja, čigar ime se je v večeršnjem članku rabilo za oba bregova, ker velja doslej sploh ni imel nobenega imena od Dvorskega nabrežja naprej.

u. Pomota glede osebe. V sredo je bilo objavljeno, da se je v bolnišnično zatekel po zdravniško pomoč neki Alojz Camernik, ki je bil napaden z nožem. Kot napadalec je bil označen posestnik Anton Čuden iz Dragomera. To pa je pomota, kajti Camernika je ranil neki Anton Čuden iz Lukovice, ki pa ni posestnik.

u. Važno je to, da priredi Sokol II. letos miklavževanje v Trgovskem domu in ne v Kazini. V torek 5. decembra ob 18. za mladino, ob 20. pa za odrasle. Pk sall bomo seveda tudi.

u. Popoldanski družabni ples s poukom in zabavnimi igrami je vsako nedeljo od pol 4. do 7. v Jenkovi šoli v Kazini. Posebni začetniški tečaj vsak ponedeljek ob 20. Nove prijave dam in gospodov istotam. Posebne plesne ure dnevno.

u. Izvrstno vino, domače kravice, pečenice, purmana in razne druge jedi nudi Kavčičeva restavracija in kavarna na Prulah.

Iz Celja

u. Vokalno instrumentalni koncert bo priredilo Celjsko pevsko društvo s sodelovanjem orkestra Glasbene Matice celjske 1. decembra ob 20. v veliki dvorani Celjskega doma. Prvi del koncerta obsega a-borske skladbe, v drugem delu pa se pridruži 90 članskemu pevskemu zboru še orkester, ki šteje 30 godbenikov. V drugem delu bosta zbor in orkester izvajala skladbo Nielsa Gadeja »Ob solnčnem zatonec in Josipa Vitolja »Pesem«. Za koncert veda veliko zanimanje. Vstopnice se dobe v predprodaji v knjigarni K. Gorčarja vdo-ve.

u. Na Ljudskem vseučilišču bo predaval jutri ob 20. univ. prof. dr. J. Hadali ob predvajanju lepih sklopičnih slik o življenjskih pojavih v Jadranskem morju.

OPOZORILO.

Opozorjam, da bom napram vsakomur, ki bi raznašal neresnične vesti, da bom opustil svojo podružnico Cesta na Grad 22 s novim letom, sodnijsko postopal. Vse svoje cene odjemalce pa prosim, da mi ostanejo tudi v bodoče naklonjeni. 12165
Celje, dne 25. novembra 1933.

FRANC JAKŠE.

u. Vsi vojaški obvezniki, pristojni v mesto Celje rojeni po letu 1883, ki so do služili svoj kadreski rok v vojski, pa nima-jo vojaških listin, naj se čimprej javijo na mestnem načelnstvu v Celju. S seboj morajo prinesiti izkazilo o vojaški službi. Nadalje naj se javijo vsi oni obvezniki, pristojni v mesto Celje rojeni po letu 1883, ki so bili na orožnih vajah po 1. 1918. Čas prebit na frontah (koroški in drugod), se ne smatra kot večja. Tudi ti naj prinesejo zadevna dokazila s seboj. Ta poziv se ne nanaša na rezervne oficirje in narednike-dijake. Vsi predeti naj se javijo najkasneje do 31. decembra med uradnimi urami od 9. do 12. dopoldne v sobi št. 2 na mestnem načelnstvu.

u. Redni občni zbor Društva odvetniških in notarskih uradnikov v Celju bo v klubovi sobi hotela »Evropce« v nedeljo 3. decembra ob 9. dopoldne s običajnim dnevnim redom. Samostojne predloge je pisno-mo izročiti predsedniku pred občnim zborom.

u. Mestni avtobus bodo čakali danes ob 13. pri pogrebu g. Mare Marincve pri Stigerjevi vili na Ljubljanski cesti, od koder se bodo lahko pokrebeli peljali z avtobusom v št. Pavel pri Prebrodu, kjer bo pokopnica položena k zadnjemu počitku.

Prsni čaj „Triglavsko roža“

je prikladno sredstvo pri vseh obolenjih pljuč, pri kašlju, bronhijalnem katarju, hripi, naduhi, vnetju sapnika a pospešuje tudi presnovo. Pospešena presnava skrja proces zdravljenja.

Dobi se v vseh lekarnah. Prsni čaj „Triglavsko roža“, dr. z. o. z., št. Vid nad Ljubljano.

Odobrilo ministrstvo za narodno zdravje S. broj 20.542-33. 12052

— Stiri tatvine. V petek jutraj je nekdo ukradel iz stanovanja zasebnice g. Valenčakove na Kralja Petra cesti 500 Din vreden damski plašč s kožuhovnatim ovratnikom in 180 Din vreden star damski plašč. Istega dne sta bila s podstrešja sobe krojaškega mojstra g. Motoha v Gosposki ulici ukradena dva para čevljev, vredna 300 Din, krojaškemu mojstru g. Alojzu Spuru v stari gimnaziji pa 300 Din vreden obnošen jopič ter 100 Din vreden star nahrbtnik in sportna čepica. V četrtek je nekdo izmaknil kapetanu g. Radosavljeviču v stari gimnaziji 100 Din vredno uro budilko. Polcija je dolgoročnejše ne na sledi.

— Kino Union. Danes ob 16.15, 18.30 in 20.45 in jutri ob 16.30 in 20.30 zvočna komedija „Amor na vrvič“ in zvočni žurnal. Danes ob 14. predstava za mladino.

Iz Maribora

— Poslovilni večer dr. Rutarja. V petek zvečer so priredili stanovski tovariši in prijatelji bivšemu profesorju državne trgovske akademije g. dr. Rutarju poslovilni večer. Vd njegovih tovarišev se je poslovalo od njega v daljših nagovorih, naglašujoč velike simpatije, ki jih je užival odhajajoči med dijaštvom, stanovskimi tovariši in prijatelji, ki si jih je v kratkem času svojega bivanja v Mariboru pridobil veliko število. G. dr. Rutar si je bil izbral nov poklic in odhaja te dni v Zagreb. Želimu mu na novem mestu in v novem poklicu vso srečo.

— Zanimivo predavanje. Učitelstvo tezenske šole je sklicalo sinoči roditeljske sestanke, ki se ga je udeležilo precejšnje število staršev in prijateljev naše mladine. Na sestanku je predavala učiteljica g. Ledenikova o grehah staršev napram otrokom!

— Akademija Sokola Maribor — matiča bo 30. t. m. na večer pred državnim praznikom, in sicer letos v Narodnem gledališču. Obeta se prvovrsten spored Sodelovalca bo vojaška godba. 1. decembra popoldne se akademija ponovi predvsem za dijaštvo in okoličane. Vstopnice se dobijo od jutri dalje pri gledališki blagajni.

— Mladinski koncert pomladka Rdečega križa, ki bo v nedeljo 3. decembra, obeta s svojim pestrim sporedom nuditi občinstvu prijeten užitek. Razen pevskih zborov naših deškov in deklinskih sol in ličnih deklamacij nastopijo tudi vrli telovadci meščanske šole, ki so še izra lanskega leta v najlensem spominu izredno privlačno pa tvorijo prizor iz jkmekškega gostinčarja, ki ga bodo proizvajali mali harmonikarji. I. sportnega kluba v Mariboru Vstopnina bo nizka, da bo omogočen posest sleherne mladinskega občinstva.

— Otvoritev študentske Ljudske univerze. V četrtek 30. t. m. bo otvorila Ljudska univerza v Studenčih letošnje sezono. Predavanja bodo v Špurski dvorani in bo spored naknadno objavljen.

— Pevsko društvo „Adriana“ priredi v sredo 13. decembra ob 20. uri v dvorani Kazine nevsiki koncert.

— Mestna godba. Na pobudo Narodnega gledališča. Glasbene Matice ter nekaterih mariborskih godbenikov se namera v moralno in gmočno podporo mestne občine ustanoviti mariborska mestna godba. Na ta način bi dobilo Narodno gledališče dober in stalen orkester. Glasbena Matica pa bi pridobila kader godbenikov za svoje vokalne in orkestralne prireditve. Obenem bi na mestna godba nastopala pri številnih reprezentančnih prireditvah. V Mariboru in bližnji okolici stanujoči poklicni godbeniki, ki bi imeli veselje sodelovati pri mestni godbi in ki obvladajo dobro svoj instrument, naj pristopijo k mestni godbi.

— Prekinitev električnega toka. Danes donoldne med 9 in 10 uro bo elektrarna Faia odklopila električni tok za mesto in okolico.

— Nesreča na pošti. Predvčeršnjim so pripeljal v bolnico 60letnega previtkaria Jakoba Obrana iz Gošove, ki si je pri delu poškodoval levo ramo, nadalje 68letnega v Boravcih stanujočega delavca Janeza Nedoga, ki je vozil drva in pri tem prišel pod kolo, ki mu je zmečkalo levo roko v zapestju ter 59letnega kotlarja Franca Marata, ki mu je med delom prišel železni duobec v oko in mu ga hudo poškodoval.

— Ukradeni kolo. V petek zvečer je neznan tat odpeljal z dvorišča neke gostilne v Vetrinski ulici ključavničarskemu vajencu Franju Preglju 800 Din vredno kolo. Kolo ima evidenčno številko 74.385.

— Dr. med Klara Kukovec spet ordinira v Krekovi ulici 18., od 9. do 11. in od 14. do 16. ure.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1 čas opazovanja 2 stanje barometra 3 temperatura 4 relativna vlažnost 5 smer in brzina vetra 6 oblačnost 1—10 7 padavine v mm 8 vrsta padavin. Temperatura prve številke pomenijo najvišjo drugo najnižjo temperaturo.

25. novembra
Ljubljana 7, 749.9, 4.0, 85, E1, 10, 1.7, dež;
Ljubljana 13, 751.1, 5.2, 77, SE2, 10, —;
Maribor 7, 749.2, 3.0, 90, SW8, 10, 8.6, dež;
Zagreb 7, 759.7, 4.0, 90, E1, 10, 4.0, dež;
Beograd 7, 747.8, 3.0, 90, W2, 10, 6.0, dež;
Sarajevo 7, 749.8, 1.0, 90, mirno, 10, 3.0, snež;
Skopje 7, 748.4, 3.0, 90, mirno, 10, 1.0, dež;
Split 7, 747.7, 5.0, 88, NE2, 3, 3.0, dež;
Kumbar 7, 747.5, 11.0, 85, NNW1, 5, 13.0, dež;
Rab 7, 748.5, 8.0, 75, SSE2, 10, —;
Temperatura: Ljubljana —, 3.6; 5.2, —;
Maribor 4.6, 3.0; Zagreb 6.0, 4.0; Beograd 7.0, 2.0; Sarajevo 7.0, 1.0; Skopje 7.0, 3.0; Split 13.0, 5.0; Kumbar —, 11.0; Rab —, 7.0.

Iz Kranja

— Predavanje. Krožek prijateljev Francije v Kranju priredi v sredo, 29. t. m. slovensko predavanje v kinu „Taliar“. Predaval bo o skoptičnih slikah o francoski rivi, prekrasni „Cote d'Azur“, krožkov podpredsednik g. dr. Stanko de Gleria. Vstopnina prostovoljna, za dijake vstop prost. Začetek ob 18.15.

Iz Tržiča

— Udrženje vojnih invalidov v Tržiču obvešča, da je prireditel tombole praložilo na nedeljo 3. decembra.

Iz Litije

— Službene vesti. Na Polšnik je došel kot 4. učna moč g. Potočnik, abiturient učiteljskega doma iz Koroske Bele, znan smučarski strokovnjak in je zato upati, da se bo smučarski sport v poljskih dolomitih razmahnil. Dosedanji šolski upravitelj g. Albert Poljšak iz Velike Kostrevice pri Šmartnem je na lastno prošnjo premeščen v Križe pri Tržiču. V Sostro pri Ljubljani pa je premeščena ga. Menašelj, šolska upraviteljica v št. Lambertu pod Sv. Goro, ki je službovala na odročni enorazredni polni 13 let. Vzgojila je generacijo napredne mladine ter je tudi njena zasluga, da se nahaja svetogorski okoliš v taboru napredne misli. Na novem službenem mestu ji želimo vso srečo, ves okraj pa jo bo hvaležno ohranil v spominu.

— Učiteljsko zborovanje. Naše JUU stroško društvo bo zborovalo 9. decembra v Ljubljani na šentjakovski dekliški šoli ter bo predavala ga. Pirkmajerjeva, soproga podbana o računstvu v delovni šoli.

— V živahni gledališki sezoni. V nedeljo so gostovali v Litiji člani Sokolskega odra iz Šmartne s „Kraljem novomeščev“. In so želi vso zahvalo naše publike. Z igrjo so sosedje utrdili sloves, ki ga že povsod uživajo. Dobrodošli še ponovno v naši sredini!

Iz Zagorja

— Javna knjižnica Kola jugoslovenskih sester v Zagorju je pomnožila in novo urejena ter posluje vsak četrtek od 17. do 18. ure v občinski dvorani.

Iz Trbovelj

— Novoustanovljena sokolska godba na pihala se ur. zelo marljivo. Kapelnik br. Rude Dolničar ne varčuje s trudom in ne s časom, samo da bo lahko godba dostojno nastopila že 1. decembra. Z ustanovitvijo lasne godbe je napravil naš Sokol velik korak naprej, saj bodo zdaj mogoče nacionalne manifestacije brez velikih stroškov.

Zahvala!

Javno se zahvaljujem g. dr. T. Ciziju za uspešno zdravljenje moje tekle poškodovane noge, ki je sedaj že popolnoma dobra. 12139

KARL MEDVESEK, krojač.

Naša javnost to novo panogo sokolskega dela najtopleje pozdravlja. Upamo, da se bodo vsa sokolska društva v celjski župi posluževala naše godbe. Poleg godbe na pihala razpolaga naš Sokol tudi s prav dobrim orkestrom za notranje prireditve. Orkester prav tako vodi br. Dolničar. Tudi ta orkester bo na razpolago narodnim društvom za njihove interne prireditve.

Iz Novega mesta

— Profesorski izpit je napravil v Ljubljani suplent tukajšnje realne gimnazije g. dr. Turk Alojzij Čestitamo!

— Novomeščan z zaščitnim sročem. Človek, ki je med milijoni deležen te redkosti, je 28letni mesarski pomočnik Josip Hvala. Hvala je nazadnje služboval pri karlovcem mesarju g. Anžiču. Ko je z dolgim nožem rezal meso, mu je nož spodrsnil in se mu je z vso močjo zasadil naravnost v srce. Srce, ki je imelo 3 cm globoko rano, je srečno operiral dr. Ivo Medanič, zdravnik tamonjske bolnišnice. Po čudežni operaciji je Hvala zdaj na bolnišnični dopustu pri svojih starših v Bršljunu.

Ze za Din 176. — mesečno, brez naplačila si lahko nabavite izврsten

PHILIPS - RADIO

Dobi se pri tov. zast. M. WACHTER, urar in optik, Novo mesto. 12176

— Izgini! je brez sledu. Pred dobrim tednom je odšel z doma v Malem vrhu pri Mirni peči 30letni posestnik Cesar Anton. Moža, ki je imel pri sebi precej gotovine in je bil tik pred ženitvijo, so ljudje nazadnje videli v Novem mestu v gostini pri Peru na Ljubljanski cesti. Kdor bi vedel kaj o pogrešču, naj to javi najbližji orožniški postaji.

Iz Konjice

— Izjava. Podpisani Blažević Franc, pekovski mojster v Konjicah, preključujem in obžalujem svoje govorice, s katerimi sem raznašal, da je g. Šumer Martin, trgovec v Konjicah, sam namazal pročelje svoje hiše s katranom v noči od 16. na 17. oktobra 1. 1933. G. Šumerju Martinu se zahvaljujem, da je odstopil od kazenskega zasledovanja. — Blažević Franc.

Iz Ptujja

— Občni zbor sreske organizacije JNS bo v nedeljo 3. decembra ob 8 zjutraj v dvorani Narodnega doma. Na dnevnem redu bo tudi poročilo narodnega poslanca g. Lovra Petovarja. Vabljeni so vsi predsedniki, podpredsedniki in tajniki občinskih organizacij, za katere je zlasti važna točka dnevnega reda o prenosni občinskih organizacij v smislu novega strankinega statuta.

— Odbor za izobrazbo trgovskega in obrtnega naraščaja je spet začel zimske tečaje. Prvo predavanje bo 5. decembra.

in sicer za okoliščne obrtnike o mojstrskih izpiti. Predavanje bo imel obrtnozadružni nadzornik g. Založnik. Vabljeni vsi okoliščni obrtniki!

— Skupščina strelske družine v Ptujju bo 10. decembra ob pol 10. dopoldne v spodnjih prostorih Narodnega doma. Vabljeni so vsi člani in prijatelji streljanja.

— Občni zbor gasilске župe za ptujski okraj bo v nedeljo dopoldne ob 9. v Narodnem domu.

— Avto v plamenih. Tukajšnji trgovec z bičevniki g. Rudolf Perič je vozil na svojem poltovornem avtomobilu krompir za domačo rabo. Ko se je pripeljal do Svinec, je nenadno zapazil, da mu gori avto za sedežem. Perič je hitro s svojim pomočnikom strel krompir iz vreč ter začel z njim dušiti ogenj. Posrečilo se mu je, da je zadušil ogenj in preprečil eksplozijo. Pogorel je srednji del avtomobila.

— Kino bo predvajal v soboto ob 20. in v nedeljo ob pol 19. in pol 21. film „Veseli poročniki“ s Chevalieriem. Kot dodatek film ZKD in Foxov tednik.

Iz življenja na deželi

GOLNIK. V ponedeljek 27. t. m. bo v zdravilišču pod okriljem ZKD predavanje s skloptičnimi slikami o Dalmaciji in Južni Srbiji. Predaval bo g. Bučar.

KRANJSKA GORA. Člane in prijatelje Jadranske straže opozarjamo na reklamni plakat glede nabave žepnih in gospodinjstskih kolektorjev za leto 1934, ki je na hit v izloženem oknu trgovca g. Budineka, kjer se tudi iz prijaznosti sprejemajo tozadevna naročila. Ker je cena kolektorja razmeroma zelo nizka, kolektorja pa sta vsebinsko zelo zanimiva z mnogimi slikami in drugimi.

Nastanek in razvoj „Tek Uedinjenja“

Letošnji šesti „Tek Uedinjenja“ se bo vršil posebno svečano — Od inozemskih sportnikov sta dosedaj poslala svoje prijave bolgarski in rumunski

Leta 1928. je ASK Primorje sklenil prirediti v proslavo 15letnice državnega in nacionalnega uedinjenja sportno-spominsko svečanost, ki naj bi bila sportno-nacionalna manifestacija mlajše jugoslovenske generacije, ki deluje na propagandni nacionalne telesne vzgoje med jugoslovensko omladino in najširšimi masami jugoslovenskega naroda. Zgodovinskega dnevu in značaju prireditve mu je nadel primerno ime „Tek Uedinjenja“. Prva prireditel, kateri je tedanji pokrovitelj, pokojni zadnji veliki župan ljubljanske oblasti, dr. Fran Vodopivec, naklonil spominsko knjigo, se je vršila v znamenju lokalne borbe med Ilirijo in Primorjem, v katero je posegel edini izvenljubljanski atlet Majhenič, član Diska iz Domžal. V konkurenci dolgoigrasov, nastopilo jih je osem, je zmagal Primorjaš Perko v času 18.50.4 min. Zmagovalec nad 29. nastopajočimi tekmovalci na kratki progi je bil Domžalčan Majhenič v času 10.05. Prireditel v letu 1929 je bila že mednarodnega značaja, ker sta sodelovala Celovčana brata Susitti, člana Klagenfurter Athletiksport Cluba. Poleg njih je sodeloval še en izvenljubljanski atlet, naš kamniški rojak Kumer, ki je zastopal barve Marathona iz Zagreba. Tedanji pokrovitelj prireditve, prvi ban dravske banovine, inž. Dušan Serbec, je za zmagovalca na dolgi progi naklonil srebrni pokal prehodno darilo, ki pride v trajno last zmagovalca po trikratnih zaporednih zmagah, oziroma petih zmagah v presledkih. Prehodno darilo in zmago na dolgi progi je med petimi tekmovalci odnesel starejši Susitti A. (KAC, Celovec) v času 18.28.4, na kratki progi je med 18 tekmovalci ravno tako zmagal Celovčan Susitti mlajši v času 8.23.6. Tudi tretje tekmovalce leta 1930, pod pokroviteljstvom vršilca dolžnosti bana, g. dr. Pirkmajerja, se je vršilo v znamenju lokalne borbe med Ilirijo in Primorjem, v katero sta zopet s deljenim uspehom posegla v borbo brata Susitti (KAC, Celovec). Medtem ko je starejšemu Susittiju ponovno uspelo prirediti si zmago na dolgi progi in s tem tudi v drugič pokal bana dravske banovine v dokaj slabšem času 19.43.8 med 7 tekmovalci, je na krajši progi slavil njegov zmagovalec talentirani primorjski junior Ogrin v času 9.14.8. Med 12 tekmovalci se je zmagovalec 1. 1929 moral zadovoljiti šele s četrtnim mestom, ker sta se med njim in zmagovalecem vrnila ilirijanski junior Glavnik in Susittijev mlajši klubski tovariš Reantschnigg Četrti „Tek Uedinjenja“ pod pokroviteljstvom vršilca dolžnosti bana, g. dr. Pirkmajerja leta 1931, ki je postal tradicionalna ljubljanska prireditel, ima samo nacionalni značaj, toda bežeči zadovoljivo deistvo, da so se poleg domačih rivalov, Ilirije in Primorja, udeležili prvič tudi tekmovalci ostalih ljubljanskih klubov, predvsem Hermesa, kakor tudi izvenljubljanski: iz Domžal in člani sokolskih društev Javornik-Koroska Bela in Strazišče pri Kranju. Zmagovalec dolge proge, Primorjaš Krevs, je po najostrejši borbi z 12 tekmovalci postavil odličan čas 17.19.3, zasledoval do cilja z minimalno razliko po Kovarčiču (Sokol, Strazišče pri Kranju) v času 17.19.6. Prehodni pokal bana dravske banovine preide prvič v last Krevsa. Na kratki progi v drugič zmagaja junior Primorjaš Ogrin v času 9.11.8 in si pribori prehodno darilo, srebrni pokal, ki ga je daroval znan ljubljanski sportni simpatizer in podpornik pod pseudonimom „Ribca“. Peti „Tek Uedinjenja“ p. c. pokroviteljstvom bana g. dr. Marušiča minulega leta vidi zopet na startu najmočnejšo garžo domačih rivalov Ilirije in Primorja; udeležujejo se ga ostali ljubljanski klubi v pestrejšem številu, kajti na startu vidimo člane Hermesa, Slovana in Smučarskega kluba Ljubljana. Prvič nastopijo oficelno v kategoriji vojakov član ljubljanske garnizije in v lepem številu Jeseničani, člani Bratstva in Borca. Med devetimi dolgoigrasji si v drugič pribori sigurno zmago in pokal bana dravske banovine Primorjaš Krevs v času 17.34.2 in premagava devet sotekmovalec; na kratki progi, konkurenca 13 tekmovalcev je bila zelo ostra, potisno nepričakovano dvakratnega zmagovalca, Primorjaša Ogrina, novi talent, njegov sokubaš Srakar v času 9.05. Zmaga je bila pičla, samo dva metra naskoka toda sigurna.

V častnem predsedstvu sta od vsega zacetka ljubljanski župan g. dr. Drinko Puc

Škoda, da nisem prej vedel...

važljive vsak, kdor prvič poskusi toletno milo

„RIVIERA“

»Florida Special« — »Myralis« — »Gentlemen« — »Special Borax Milke« so nedosegljive specialitete. — Dobe se v drogerijah in boljših trgovinah. 235

mi posebnosti, smo prepričani, da bo občinstvo rado seglo po naročbi. Zato vabimo vse gg. funkcionarje JS, da vsak v svojem kraju pridobi čim več naročnikov, kajti le s složnim in vzajemnim delovanjem bomo kos nalogi, prevzeti na ustanovnem občnem zboru, čuvajmo naše morje! — Upravni odbor JS v Kranjski gori.

SV. PAVEL PRI PREBOLDU. Dramski odsek Sokola uprizaro v nedeljo 26. t. m. ob 16. kot otvoritveno predstavo letošnje gledališke sezone igrjo »Svetnike«. Nudilo se bo spet nekaj uric prijetne zabave.

ZUZEMBERK. V nedeljo popoldne se je vršila v Sokolskem domu otroška prireditel igre »Janka in Metke«, ki jo je postavila in naščuvala pisateljica otroških iger Peterlinova. Videlo se je, da je bila igra pripravljena z veliko ljubeznijo. Posebno so ugaale pesne in pevске točke. Sodeloval je tudi učitelj g. Zumer. Dvorana je bila polna. Zahvala za uspeh gre v prvi vrsti pisateljici Peterlinovi, potem pa učitelju g. Zumerju. Sokolu čestitamo, da je v učiteljici Peterlinovi pridobil tako izvrstno moč za uprizarjanje otroških iger.

sodniškega poročila od prvenstvene tekme Atletiki: Jugoslavija 19. t. m. v Celju.

Verificirajo se s pravom nastopa 2. decembra 1933, za Muro, Murska Sobota: Schäffer Mirko; za Svobodo, Vič: Ribič Emil, Hedenik Tine; s pravom nastopa 2. decembra za mednarodne, 22. februarja za prijateljske in 22. maja 1934 za prvenstvene tekme se verificira za Primorje, Ljubljana: Starman Adolf. Poziva se Sloja, Ljubljana, da pošlje do prihodnje seje legitimacijo za igralca Starmana Adolfa, ki se je prijavil za drug klub. S pravom takojšnjega nastopa se verificirata za Jugoslavijo, Celje Spat Viljem, Turnšek Adolf; za Svobodo, Maribor Novak Karel; za Gradjanski Čakovec Makovec Aleksander, Zerjavč Juraj; s pravom nastopa 2. decembra za Svobodo, Maribor, Smolej Franc.

Verificirajo se prvenstvene tekme: Mara: Slovan 4:1. Gradjanski: Drava 5:0. Disk: Svoboda 2:0. Svoboda: Panonija 3:1. Reka: Grafika 6:0. Tajnik IL

Odbor lahkoatletskih sodnikov JLZ, sekcija Ljubljana. Na narodni praznik 1. decembra priredi ASK Primorje „Tek Uedinjenja“. Ker bomo ta dan proslavili obenem petnaestletnico našega uedinjenja, se je Primorje odločilo, da priredi letošnji tek, za katerega je blagovoli prevzeti pokroviteljstvo Nj. Vel. kralj Aleksander, v velikem obsegu Pri prireditvi bodo sodelovali poleg domačih tudi inozemski tekaši. Zato bo potreben velik kader sodnikov ter je dolžnost slehernega zveznega sodnika, da ta dan sodeluje pri tem tekmu. V to svrhu sklicujem za ponedeljek 27. t. m. ob 20. v restavraciji Slamič (zadnja soba poleg kmetске) sestanek celokupne sekcije ter se naprošajo vsi savezni sodniki, da se ga gotovo udeleže.

Službeno iz odbora za delegiranje sodnikov pri LNP. Tekmo Hermes: Rapid sodi namesto g. Dolinarja na podlagi sklepa predsedstva g. as. Ramova.

Iz OZKS (službeno): Do nadaljnjega ne suspendirajo savezni sodniki gg. Bergant Evgen, Vesnaver Ljubo in Zupan Sipko. V svrhu zaslusanja se naproša gg. Zupan Sipko, da se udeleži seje OZKS v torek 28. t. m. ob 20. v nebotičniku. Kaznuje se na podlagi § 2 k. p. s. a. g. Jordan Ivan s ukorom.

Pokalne tekme rezervnih moštvo se nadaljujejo danes s tekmarja Slovan: Ilirija B ob 10. in Korotan: Ilirija A ob 14., obe na igrišču Ilirije. Vsak klub naj postavi po tri reditelje in stranskega sodnika; nastop službe četrte ure pred tekmo. Sodnik za prvo tekmo g. Galic, službujoči odbornik g. Kos; za drugo sodnik g. Globel-nik, odbornik g. Klementič.

Celjski nogomet. V nedeljo 26. t. m. ob 14. bo na Glaziji v Celju drugorazredna prvenstvena tekma med Šoštanjem in Leskim Sodnik g. Ochs iz Celja, namestnik g. Oberlinter iz Laškega.

Mednarodno prvenstvo Stajarske in Gradaev tekla tenisu. Graški akademski sportni klub priredi od 8. do 10. decembra gornje prvenstvo za 1933. Tekmovalce so bo v 12 disciplinah, izmed katerih je najvažnejša single gospodov za prehodni pokal, katerega brani leneki zmagovalec tega turnirja g. Ernest Nagy. Prijave je poslali do 7. decembra na naslov: Dr. Helmut Jentsch, Graz, Morellenfeldgasse 8. Interesenti dobijo pri gornjem naslovu tudi vse potrebne informacije.

Rekorden posest v ilirijanskem sportnem tečaju. Pod okriljem SK Ilirije se vrši v klubskem zimskega kopališča javen sportni tečaj, v katerem se poučuje crawi za začetnike in smučarska gimnastika. Pri zadnjem treningu se je prijavilo zopet toliko novih udeležencev, da so postali prostori kopališča pretežni. Zato se je vodstvo odločilo, da razdeli tečaj v dve skupini. Prva skupina bo vadila ob ponedeljkih in četrtnkih od 20. do 21., druga pa kot doslej, ob torkih in petkih. One dame in gospode, ki še sploh ne znajo plavati, vabimo, da se udeleže tudi predtreninga, ki se prične točno ob 19.45. Sprico delitve tečaja bo mogoče sprejeti v prvo skupino še manjše število novih interesentov.

ASK Primorje. (Smučarska sekcija.) Prvo sekcijsko predavanje bo v ponedeljek 27. t. m. ob 20.15 v kmetčki sobi restavracije Slamič. Predava ga. Luco Mihel o smučarski opremi. Člani sekcije imajo vstop prost; drugi 2 Din za sekcijo.

SK Ilirija. Ob 9.30 naj bodo v gardero-bi na našem igrišču: Franzot II, Dornik, Srimšek Cvrtm, Gogala Glušič II, Smerdu, Zucatto, Scagnetti, Primožič, Pečan in rez. Miakar. Ob 13.30 Malič, Franzot, Kveder, Glušič, Cernač, Lah II, Ilvar, Kos, Grün-tal, Hörtner Aljancič, Rez. Rohaček, Richter.

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Za današnje tekme morajo biti na igrišču ob 12.30: Franečič, Daneu, Skrajanc, Lorbeck, Prešern, Simčič, Bračič, Sočar, Primar, Martinšek, Lasič Kovarčič, Barducky; ob 13.30 Oblak Klančnik, Pepček Glavič, Košenina, Čebolin, Kos, Skrajnar, Zalokar, Mokorel, Kariž, Brodnik, Ferjan. Obe tekmi se vršita ob vsakem vremenu. Reditelji: Merjasec, Habicht, Marinko, Arhar, Ser-nec, Sedej; blagajna Erlih.

TSK Slovan. Danes ob 9. dopoldne morajo biti na igrišču Ilirije: Moša I, II, Šavs, Dečman, Znidarčič, Uhan, Smrekar, Vidic, Poznik, Čeglar, Rozman, Sinček II, Jeran-čič in Ferkov stranski sodnik Zemljčič. — Igramo pokalno tekmo proti Iliriji II.

SK Mara. Danes ob 12. morajo biti na igrišču Mara: Presker, Skaza, Tomšič, Gokovič, Janež Zigon, Indov, Pavica, Povhe, Sever, Janežič, Vrhovec, Benc. Opremo pre-skrbi gospodar.

SK Zalog. V nedeljo igramo ob 18. na igrišču Hermesa z rezervo Hermesa trening-tekmo Javlio na se: Gvido, Dolbe, Adolf, Franci Jano Danilo Rud. Likovič Jaka, Edi, Hans Rezervi Rezlai Mus.

SK Admira. Danes ob 9.15 morajo biti na igrišču Primorja: Mirko, Milen, Fran-ta, Franci Franci Cveto, Maksa, Mirko II, Sinda, Peter, Emil, Peter II, Jože, Leksi.

Hermes: Rapid (Maribor)

Danes ob 14.15 na igrišču Hermesa. — Ob 13. Hermes II: Zalog.

Mariborski Rapid odigra danes svojo prvo prvenstveno tekmo v jesenski sezoni v Ljubljani. Danes nastopi proti Hermesu, prihodnjo nedeljo bo pa njegov protivnik Ilirija.

Tekma obeta kot vse dosedanje lep nogomet. Rapid je znan kot trdo moštvo, toda tudi Hermes ni popustljiv.

Za rezultat te tekme vlada veliko zanimanje. Pričetek ob 14.30 na igrišču Hermesa. Ob vsakem vremenu.

Tekme za zimski pokal

Danes v Kranju: Korotan: Sloja, v Domžalah: Domžale: Jadran. Pričetek ob 14.15.

Pričakuje se, da bosta obe tekmi dobro posecene. Tako Kranjčani kot Domžalčani bodo gotovo v velikem številu podprli svoje klube in s tem gmočno prisločili na pomoč brezposelnim igralcem. Nadalje bo dana možnost mnogim klubom, posebno Korotanu iz Kranja in obema domžalskima, da igrajo nogometne tekme s skoro vsami ljubljanskimi klubi, kar bo koristilo dvigu kvalitete.

Kraljestvo mode

Tričetrtinski rokavi, lepe rokavice in mufi...

Ce se pogledimo v vprašanje letos tako modernih tričetrtinskih rokavov, opazimo kmalu, da so v tesni zvezi z lepimi, dolgimi rokavicami ter krznenim mufom. Taki rokavi, ki se končajo visoko nad zapestjem, zahtevajo prav posebno lep in učinkovit rokav, a ker nas rokavice same le nezadostno varujejo mraza, nam je moda postregla še z lepim in gorkim krznenim mufom.

Že dalj časa opazujemo, da postajajo rokavi vedno krajši. Lani smo prvič videli takozvane tričetrtinske rokave, ki pa takrat niso zbudili posebnega navdušenja. Obveljali so le pri večernih oblekah, v dnevnih modi pa so jih dame odločno odklonile. Medtem pa smo preživeli dolgo dobo raznih kratkih in daljših rokavov v polni modi in ta nas je precej približala tričetrtinskim rokavom. Seveda pa je bilo najtežje uveljaviti takšne rokave pri vsakdanjih oblekah in za to je treba posebno krasnih modelov, ki so povsem premagali odpor elegantnih dam. I jih končno veljavno pridobili za tričetrtinske rokave.

Naša prva skica predčuje moderno kazak-obleko s postrani zapeto tuniko. široke in valovite lakaste proge so našle na ramenih in na robu tričetrtinskih rokavov.

Na jako okuden način se uveljavljajo novi rokavi tudi pri promenalnih modelih; v ta namen so najbolj priljubljeni razni kostumi s paletot-jem, ki ga okrasimo z malim krznenim ovratnikom, tričetrtinske rokave in spodnji rob jopice pa obrobimo s široko krzneno progo. Iz istega krzna je tudi stirioglati, elegantni muf (2. skica).

Najbolj vidni pa so skrajšani rokavi pri novih plaščih, ki vstrezajo najvišjim pričakovanjem. Pri mnogih modelih opazimo cele krznene rokave, ki izhajajo iz krznene ovratnika. Seveda uporabljamo v ta namen le nizko krzno, kakor ostrženo krzno: jagnjeta, tigra, leoparda, črnega »seala« itd. Zanimiv model te vrste smo na predzadnji skici. Okrogli muf s krznom obrobijo klobuček se strinjata s krznenimi ročavi.

Znano je, da se že dalj časa nosijo k večernim oblekam nabrani rokavi ki imajo zadnje čase skoro izključno tričetrtinsko dolžino. Za uspeh takšnih rokavov so odločilne važnosti nova modna tvorila, n. pr. bleščeče svile in svilnati baršuni. Nabrane tričetrtinske rokave zožimo na ramenih tako, da jih vlijemo v obliki žarkov, ki tvorijo lepo linijo do vratnega izreza. Že si se ponavljajo v zvončastem kroju krila. širok pas v obliki šerpe je značilen za novo modo (zadnja skica).

Modeli s tričetrtinskimi rokavi zahtevajo lepe rokavice. Ni čuda torej, da nam ponuja nova moda bogato izbero vseh vrst rokavic. Ogledajmo si nekoliko najnovije modele, ki obrobijo našo siko!

Zgoraj na levi vidimo model s programi gumbikov, pod njim pa ljubko rokavico s pentljami iz enakega usnja. Naslednja rokavica prinaša sestavljen kelih, ki ga kras

šopek iz njenih cvetic. Levo spodaj je svetla rokavica, n-šita s temnejšimi programi. Sledi rokavica s širokim krznenim robom, poleg nje pa rokavica s prepletenimi vrvicami in svetla rokavica z volnenim vezanjem. Izredno mikavna je rokavica z nabrano okrajko, nad njo pa vidimo rokavico z okusnimi preponami in rokavico, okrašeno z volančki.

KROJE PO MERI

po najnovejših žurnalih, ki so strankam na razpolago, izdeluje po najnižjih cenah

modni salon ROZMAN
Dvorni trg 3, poleg Univerze 12088

Za telovadbo

rabimo poleg telovadne obleke še kratko jopico, kajti telovadne dvoranice so večeroma nezakurjene, take da se po telovadbi lahko temeljito prehladimo, če se ne zavarujemo

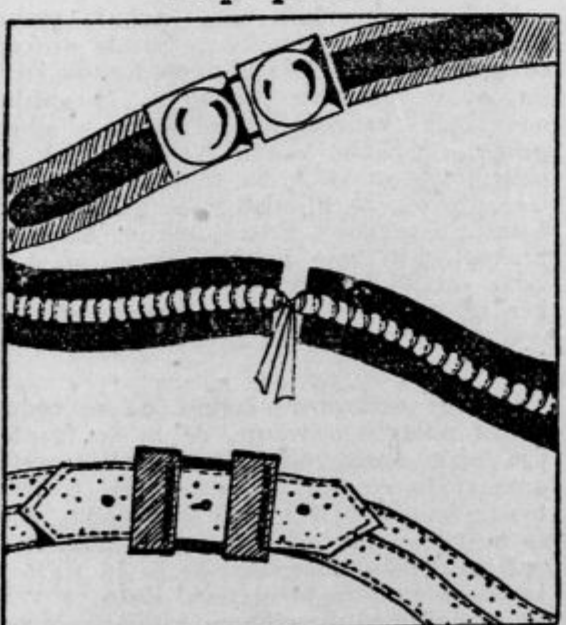

s toplim ogrinjalom. Telovadne jopice so nekoliko krajše od telovadnih hlačk in jih zapnemo s pasom, ob vratu pa s podolgovatimi gumbi. V to svrhu priporočamo flanel ali podobno mehko in toplo tvorivo, ki ga lahko dobro operemo.

**Najboljše
nogavice**

Lepi pasovi

Modni pasovi nam ugaajo po svojih lepih barvah (v to svrhu upoštevajmo modno usnjo), odliku-

Od leta
1813
odlična
bel šifon.

jejo pa se tudi po svoji izdelavi, ki je letos izredno skrbna in okusna. Naša skica predčuje nekaj za novo modo najbolj značilnih kosov: največjo pozornost zasluži iz alame spleten pas z živoredečo progo usnja po sredi, ki ga zapenjata dve kovinski zaponki. Nenavaden je tudi temen usnjen pas z nagubano kovinsko progo po sredi. K sportnim modelom pa nosimo večinoma pasove iz svinskega usnja, ki jih opremlimo z barvasto zapono (skica).

Zdravniška posvetovalnica

J. M. Večje ali manjše bolečine nastopajo pri skoliozi zaradi nenaravne lege hrbtnice skoraj vedno. Glavno je, da vam steznik dobro pristaja, ker na ta način se najbolj ublažijo bolečine. Seveda je pa lahko tudi revmatizem po sredi. Priporočamo vam mazanje s kamforovim spirantom, notranje pa s salicil. Umetna bi pa bila tudi rentgenska preiskava, da se točno dožene vzrok bolečin. — Radlj. Odstranjevanje las potom radija še ni tako preizkušeno, da bi se mogla ta metoda splošno priporočati. Preje bi vam svetovali obsevanje z Röntgenovimi žarki, čeprav tudi tu uspeh ni trajen. Če pridete enkrat v Ljubljano, se posvetujte s kakšnim rentgenologom. Začasno odstranite pa dlake tudi lahko s sledočim mazilom: Kalcium sulfid 20 gr, glicerolove masti 10 gr, škrobne moke 10 gr, citronove esence 10 gr. Vode toliko, kolikor je potrebno za napravo paste. Mazilo se mora takoj uporabiti, ker se hitro razkaja. — J. S. Če je rast ene dojke zaostala zaradi ran, bi se dalo to popraviti samo s plastično operacijo, katero lahko izvede vsak spretel kirurg. Sicer bi moral poskusiti z masazjo in krepko hrano. — T. T. Paraliz je več vrst, in iz opisa se ne da dognati, katera je v vašem slučaju. Ker je oče alkoholik, ni izključeno, da boluje sin na živčni oslabilosti, od katere izvira tudi glavobol. Vsekakor bi bila važna preiskava krvi. — K. K. Barvo las določa barva in količina pigmentovih zrn v tvorini skorje. Ko se prenehajo tvoriti barvilna zrna, lasje osivijo. Vzroki so različni, edino sredstvo pa, da bi dobili lasje drugačno barvo, je barvanje las, katero izvrši vsak dober frizer. — A. K. S. Da nastopa perilo vsakih 20 dni in da traja po šest dni, je verjetno v zvezi z močnejšim delovanjem jajčnikov. Potrebna bi bila ginekološka preiskava. — Da ne prenašate kislih jedi, je vzrok ta, da vsebuje pri Vas želodčni sok preveč kisline.

Radio

Nedelja, 26. novembra.

LJUBLJANA 8.15: Poročila. — 8.30: Gimnastika. — 9: Versko predavanje. — 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Predavanje za delavce. — 10.30: Koncert kvarteta mandolin. — 11.30: Slovenska glasba, radio-orkestra. — 12: Čas, reproduciran instrumentalni in solistični koncert. — 16: Iz sadjarstva in vinarstva. — 16.30: Pevski koncert »Svobode« z Javornika. — 17.30: Reproduciran glasba (harmonika, citre). — 20.30: Prenos iz Beograda. — 22: Čas, poročila, radio-jazz. — BEOGRAD 15: Jugoslovanski zbori. — 20.30: Koncert kraljeve garde. — 22.20: Ciganska godba. — ZAGREB 12: Komorna glasba. — 17: Ples. — 20.30: Prenos koncerta iz Beograda. — 22.30: Plesna glasba. — PRAGA 20.20: Prenos iz Brna. — 21: Orkestralni koncert. — 22.20: Šramel kvartet. — BRNO 20.20: Iz slovaških narodnih pesmi. — 21: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 19.50: Slušna igra. — 20.45: Zabaven program. — DUNAJ 12: Orkestralni in klavirski koncert. — 15.30: Komorna glasba. — 16.55: Orkester. — 19: Koncert solistov. — 20: Veseloliga. — 22: Orkestralni koncert. — BERLIN 20.05: Orgelski koncert solistov. — 20.40: Proslava mrtvih. — 21.05: Mističen program. — KÖNIGSBERG 20: Opera »Ifigenija na Taurid«. —

Ponedeljek, 27. novembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Gospodinja in zdrava prehrana. — 18.30: Ljubljanski gostilničarji. — 19: Reproduciran orgelski koncert. — 19.30: Na meji Orienta. — 20: Lahka glasba radio-orkestra. — 20.30: Harmonike solo (g. Stanko). — 21: Operka korepetitija (gdc. Sokova in g. Jelačin). — 21.45: Čas, poročila. — 22.05: Valček na ploščah. — BEOGRAD 16.30: Orkester. — 19: Narodne pesmi. — 19.30: Violinski koncert. — 20.30: Massenetteva opera »Manon« na ploščah. — ZAGREB 12.30: Ruske pesmi. — 17: Lahka godba. — 22.15: Koncert orkestra solistov. — 21.45: Plesna muzika. — PRAGA 19.55: Prenos iz Brna. — 20.25: »Don Quijote« v muziki in literaturi. — 21.30: Violina in klavir. — BRNO 19.55: Orgle. — 20.25: Vee program iz Prage. — VARŠAVA 20.30: Koncert lahke glasbe. — 21.15: Nadaljevanje koncerta. — 22: Ples. — DUNAJ 11.30: Lahka glasba. — 17.25: Koncert solistov. — 19: Orkester. — 20.30: Avstrijska narodna glasba. — BERLIN 20.30: Moderna komorna glasba. — 21.30: Plesni koncert iz Hamburga. — KÖNIGSBERG 20.30: Zabaven večer. — 21.35: Moderna klavirska skladba. — MYTHACKER 21: Simfonični koncert. — 21.30: Za lase privlečene zgodbe. — 23: Koncert solistov.

Torek, 28. novembra.

LJUBLJANA 11: Šolska ura; Pravilno nošenje knjig. — 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Reproduciran glasba (za ples in dobro voljo). — 18: Otroški kotiček. — 18.30: Plošče. — 19: Francosčina. — 19.30: Moja pot po Norveški. — 20: Duet citrašev Ahadič iz Tržica, vmes poje kuplete g. Bajde. — 21: Premos iz Beograda. — 22: Čas, poročila. — 22.30: Angleške plošče. — BEOGRAD 16.30: Jugoslovanske pesmi. — 17.50: Ples. — 19: Operne arije. — 20.10: Koncert kvarteta. — 21: Albanske narodne pesmi. — 22: Orkestralni koncert. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Lahka godba orkestra. — 20: Koncert v proslavo 250-letnice Rameaujevega rojstva. — 22.30: Plesna muzika. — PRAGA 19.30: Koncert kvinteta na pihala. — 20: Prenos iz BRNA. — 22.15: Koncert na ploščah. — BRNO 19.30: Godba na saksofon. — 20: Prenos opere »Mikado«. — 22.15: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 18.20: Komorna glasba. — 20: Prenos opere »Fatinca«. — 23: Plesna muzika. — DUNAJ 12: Lahka godba. — 17.20: Koncert solistov. — 20.30: Prenos nastopa studentovskih pevski zborov in vojaških godb iz Londona. —

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Aljehin potuje po češkoslovaški republikli. Zelo podjeten in delaven je postal. Na svojem potovanju sicer ne bo zadel ob češkoslovaškega prvaka, Flohra, pač pa bo imel gotovo v simultankah dovolj težav z močnimi igralci prvega reda.

Flohr je že v Rusiji. Njegov dvoboj z mladim sovjetskim velemejstrom Botvinnikom je zasiguran. Menda že 25. novembra nastopita. To bo boj! Oba mlada, oba zelo nadarjena, oba zelo podjetna in bojevita. Aljehin je divji. V Parizu je bil igral 4 partije z Bernsteinom, pa je dosegel samo 50%. To mu seveda ni ugaalo. Zato se je udeležil pariškega mojstrskega turnirja, da dokaže svojo premoč. Dosegel je prvo nagrado, toda turnir ni bil nič posebnega.

Zanimale so me partije, ki jih je igral z Bernsteinom. Zanimive so. Bernstein je še oni žilavi, iznajdljivi in podjetni mojster, ki je pred svetovno vojno žel po velikih turnirjih svoje uspehe.

Naslednja partija, ki jo je dobil proti svetovnemu prvaku je dober dokaz, da Bernstein zopet postaja pomemben velemejster, ki ga bomo prav gotovo videli na bodočih velikih mednarodnih turnirjih.

Bell: Dr. O. S. Bernstein Črni: Dr. Aljehin
1. e2—e4 e7—e5
2. Sg1—f3 Sb8—c6
3. Sd1—c3

Presenetljivo. Bernstein pozna špansko otvoritev kakor malokdo. Zakaj je ne igra?
3. Lf8—b4
4. Lf1—c4 Sg8—f6
5. 0—0

Zelo močna je poteza 5. Sc3—d5. Rubinstein je oče znane obrambe Sc6—d4 v španski igri štirih skakačev. Če pa je Rubinsteinova poteza dobra za črnega, je prav gotovo izvrstna za belega, ki ima itak premoč enega tempa.

5. 0—0
6. d2—d3
Bernsteinova otvoritev je precej krotka.
6. Lb4×c3
7. b2×c3 d7—d5
8. e4×d5 Sf6×d5

Aljehin je v otvoritvi dosegel vse, kar je normalno črnemu dosegljivo.

9. Lc1—d2
Še ena zelo krotka poteza!
9. Lc8—g4
10. Tf1—e1 Dd8—d6
11. Ta1—b1 Sd5—b6
12. Lc4—b5

Sklesano se beli vrača k ideji španskega posrednega napada na kmeta e5.

12. Ta8—e8
Črni bi bil lahko zavaroval ogroženega kmeta tudi z drugo trdnjavo. V 18. potezi boste opazili razliko.

13. Lb5×c6 b7×c6
14. c3—c4 Sb6—a4
Aljehin preprečuje potezo c4—c5!
15. Dd1—e2 f7—f5
16. De2—e3 e5—e4
17. d3×e4 Te8×e4
18. De3×a7

Tu je razlika. Kmet ni več zavarovan. Aljehina pa je očitno zapeljala misel na napad z druge strani.

18. Lg4×f3
19. g2×f3 Te4×e1+
Težko je moralo biti. Poteza Te4—h4 je strašno mikavna. Toda odgovor 20. Tb1—b8! bi bil presenetljiv in neprijeten.

20. Ld2×e1 Sa4—b6
21. c4—c5! Dd6—g6+
22. Kg1—f1 Sb6—d5
23. Tb1—b8! Dg6—h5

Na žalost bi se 23. Sd5—f4 ne obneslo. Z napadom tedaj ni nič. Beli pa ima sedaj na a2 močnega prostega kmeta. Prvi del partije končan.

24. Tb8×f8+ Kg8×f8
25. Da7—b8+ Kf8—e7
26. Db8—b3 Dh5×h2
27. Le1—d2 Dh2—h1+
28. Kf1—e2 Dh1—a1
29. c2—c4

Skakač stoji predobro.
29. Da1—e5+
30. Ke2—f1 Sd5—f6
31. Ld2—c3 De5—e6

32. a2—a4 g7—g5
33. a4—a5 g5—g4
34. Lc3×f6+ De6×f6
35. Db3—a3! f4×g3

Na 35. Df6—d4 bi sledilo 36. a5—a6
36. a5—a6 Df6—g7!
Črni se mora izmikati zamenjavi dam.

37. Da3—e3+ Ke7—f7
38. De3×f3 Dg7—a1+
39. Kf1—g2 Da1×a6
40. Df3×f5+ Kf7—g7

Konec drugega dejanja. Naslednja končnica je zelo zanimiva. Bernstein jo igra izvrstno.

41. Df5—d7+ Kg7—g6
42. Dd7×c7 Da6—a8

Ravno občutljive obleke iz volne, svile in umetne svile, kakor tudi pestrobarna oblačila zahtevajo še prav posebno nego. Persil, ki se raztopi v hladni vodi, opere vsa oblačila na lahek način, teč jim poda zopet prvoten sijaj. Le poizkusite enkrat Persil, ter pazite tudi na navodilo o uporabi.

Persil tudi za fine tkanine.

Persil se prodaja samo v zaprtih zavitkih

43. Dc7—d6+ Kg8—g7
44. Dd6—e7+ Kg7—g6
45. De7—e6+ Kg6—g7
46. f2—f3!

Na 46. f2—f4 bi sledilo Da8—a3! in kralj bi bil odrezan.

46. Da8—b7
47. Kg2—g3 Db7—e7+
48. Kg3—g4 De7—b7
49. f3—f4 Kg7—f8
50. De6—f6+ Kf8—g8
51. Df6—d8+ Kg8—g7
52. Dd8—d6 Db7—c8+
53. f4—f5 Dc8—e8
54. Kg4—f4! Kg7—f7
55. Dd6—h6 Kf7—g8
56. Dh6—f6

Napačno bi bilo 56. Dh6—e6+. Po menjavu bi zmagal črni kmet h7.

56. De8—b8+
57. Df6—d6 Db8—b7
58. Dd6—d8+ Kg8—g7
59. Kf4—g5

Grozil Dd8—f6+ in Kg5—h6.

59. h7—h6
60. Kg5—f4 Db7—f7
61. Kf4—e5! h6—h5
62. Dd8—g5+ Kg7—f8
63. Ke5—d8!

To je zmagal!

63. Df7—h7
64. Dg5—d8+ Kf8—g7
65. Dd8—e7+ Kg7—g8
66. De7×h7+ Kg8×h7
67. f5—f6! Črni se je vdal.

Na 67. Kd6—e7? bi h5—h4! črnemu dalo remi. Bravo Bernstein!

Križaljka „Adamson“

Vodoravno: 1. glasbena kratica, 2. mati Apolona in Artemide, 5. grški bog, 8. določena količina, 11. starogrško svetišče, 14. židovski kralj, 15. vzvišen prostor, 17. romanski spomin, 18. igralna karta, 20. žensko ime, 21. števil, 22. egipčovski bog, 25. kem. znak redke kovine, 24. življenje v spanju, 30. starogrški novic, 35. izumitelj frekvenčnih električnih tokov, 39. žensko ime, 40. ptica-roparica, 41. vrsta pesnitve, 43. rimska boginja, 47. romanski spomin, 48. mlečni izdelek.

Navpično: 1. kazalni zaimek, 2. semljepisni pojem, 4. igralna karta, 6. enota upora pri elektriki, 7. povratni zaimek, 9. kratka dobrodelnega društva, 10. Perzijski kralj, 11. Boitova opera, 12. meani izdelek, 13. prvi človek, 14. kraljica nebes in zaščitnica zakonov, 15. reka v Rusiji, 16. žensko ime, 21. nemški osebni zaimek, 23. Perzijski kralj, 25. sveta podoba, 26. drag kamen, 27. predlog, 31. reka v Rusiji, 32. italij. spomin, 33. nočno zabavišče, 34. veznik, 36. italij. spomin, 37. kazalni zaimek, 38. arabski predlog, 41. arabski predlog, 42. veznik, 43. predlog, 44. igralna karta, 45. nikalnica, 46. ploskovna mera.

Rešitev križaljke „Aeroplan“

Vodoravno: 1. Jana, 2. sos, 5. park, 7. Obir, 9. Ogri, 10. Siam, 11. aj, 13. ave, 14. jak, 15. al, 16. Petrarka, 21. as, 23. Re, 24. roka, 25. Debora, 28. ko, 29. Dalibor, 30. Samo. Navpično: 1. jok, 2. as, 4. sr, 5. pl, 6. ar, 7. or, 8. bi, 9. om, 11. Avala, 12. jak, 13. Ajak, 16. pero, 17. tr, 18. Rok, 19. ako, 20. ra, 21. Adam, 22. selo, 23. rob, 26. bi, 27. ar, 29. dar.

Cenjenim damam!

Vsled pozne sezijske smo

**ZNIZALI CENE
KOŽUHOVINI**

25%
ZA

Najugodnejša nabava krznenih plaščev, jopic, krznenih oprem za plašče i. t. d.

L. ROT, krznarstvo, Ljubljana.
Mestni trg 5.

Iz življenja in sveta

Najvišji vrhovi sveta

Samo 25 metrov na uro

Najvišje gore na svetu so (kolikor ta čas vemo) Mount Everest ali Comolunga (8838 metrov), 2. imenovana tudi Čogori ali Godwin Austen (okrog 8600 m) in Kančincinga (okrog 8600 m). Prvi, ki je izrazil naziranje, da se da do takšne višine premagati, je bil menda slavnj angleški planinar Freshfield l. 1896. Pri tem niso bili dotlej premagali še niti višine 7000 m. Teoretično velja danes, da bi človek lahko dosegel še višino 8900 m. V praksi je stvar popolnoma drugačna, o čemer nam govore neprestani izjavični poskusi, da bi s plezanjem obvladali v začetku tega članka navedene vrhove.

K 2 in »Kanč« (Kančincinga) merita, kakor smo omenili, okrog 8600 m. Do te višine je človek z lastnimi nogami že došel, toda samo na razmeroma »lahkem« Mountu Everestu in še tu z uporabo res zadnjih sil. K 2 in Kanč pa sta skrajno težki gori in je le zato umljivo, da je prvo Eckenstein preplezal le do višine 6700 m, drugo pa Bauer le do višine 7700. Bauerjeva ekspedicija predstavlja menda najsmelejši in če upoštevamo težave, doslej razmeroma najuspešnejši alpinistični podvig vseh časov. Verjetno je, da bodo bodoče ekspedicije dosegle še več, mogoče pa je, da z dosedanjimi sredstvi ne bodo prekosile Bauerjevega dejanja.

O naporih, ki jih mora človek prebiti v teh višjih in o srečnih naključjih, ki mu morejo pomagati pri vsakem metru višje, nestrokovnjak, ki se čudi, da najvišji velikan navzlic številnim poskusom zadnjih let še niso »padli«, nima namreč običajno niti pojma. K »sreč« spadajo jasno vreme, brezvetrje, ugodne terenske in plezalne razmere na gori, skrajna »dobra forma« hribolazca, izbor najboljših spremljevalcev. Če odpove samo ena točka, potem je končni namen, dosega vrha, toliko kakor izjavi. A silno malo je verjetnosti, da za dano neko vseh te pogoje skupaj. Zato pa ni čudno, da tolikokrat naskakovali vrhovi tako uspešno zavračajo najboljše opremljene ekspedicije.

Se najprej je pričakovati, da bo padel

Mount Everest. Reklamo že, da so ljudje na njem že dosegli višino Godwina Austena in Kančincinge ter da je to lahka gora. Beseda »lahka« pa je seveda zelo relativna za višine, ki presegajo 7000 m. Dva metra široka in ne globoka razpoka v višini 3000 metrov pomeni za dobrega hribolazca ne naporen skok pol sekunde. Pri 8000 m pa pomeni plezalen manever 5 ali 10 minut, ki te izčrpa popolnoma. Zadnji 300, 400 metrov na Mountu Everestu spada vsekar med najtrudovratnejše, kar se je v gorah kdaj zoperstavilo človeškemu naporu. Severna stena Matterhorna ali navpična, v nekkih delih kakor steklo gladka severna stena Grosse Zinne v Dolomiti, kar predstavlja zadnje, skoraj neverjetne uspehe v evropski alpinistiki, morata biti proti temu otroška igrara. Trikrat so Angličani na Comolungi dosegli višino kakšnih 8600 m in trikrat so se morali vrniti nazaj oz. propasti. Prvič sta bila Sommervell in Norton okrog te višine. Sommervell se je zrušil v višini 8530 m in Norton je poskušal sam naprej. Ko je po celi uri na »lahkem« terenu premagal še kakšnih 25 m, je moral tudi on nazaj. Drugi poskus sta napravila Mallory in Irvine — videli so ju zadnjič okrog 8600 m, potem sta izginila. Morda ne bodo nikoli več našli niti njih okolišč.

Letošnje poletje sta se odpravila končno Smythe in Shipton iz zadnjega taborišča v fantastični višini 8500 m proti vrhu. Oba moža sta kakor Norton telesno za takšne stvari mogoče najbolj sposobna na svetu. Po 60 m je bil Shipton na koncu močli, Smythe je potem rabil še celo uro za nadaljnjih 30 m, a potem je moral nazaj. Z drugimi besedami: do vrha bi imeli kakšnih 50 m, potem sta izginila. Morda ne bodo nikoli več našli niti njih okolišč.

Letošnje poletje sta se odpravila končno Smythe in Shipton iz zadnjega taborišča v fantastični višini 8500 m proti vrhu. Oba moža sta kakor Norton telesno za takšne stvari mogoče najbolj sposobna na svetu. Po 60 m je bil Shipton na koncu močli, Smythe je potem rabil še celo uro za nadaljnjih 30 m, a potem je moral nazaj. Z drugimi besedami: do vrha bi imeli kakšnih 50 m, potem sta izginila. Morda ne bodo nikoli več našli niti njih okolišč.

Človeško ravnanje z živalmi

Nedavno se je moral pred nekim angleškim sodiščem zagovarjati delavec zaradi trpinčenja svojega psa. Mimoidoč so namreč videli na neki cesti, kako je dirjal motociklist in vlek za seboj privezanega psa, ki seveda ni mogel dohajati motorja in se je tu pa tam zvrnil na tla tako, da ga je motocikel vlek za seboj.

Slednjic je pridiral po cesti neki avtomobilist, ki ga je to ravnanje tako ogorčilo, da je sledil nečloveškemu motociklistu. Ko ga je dohitel, ga je izročil stražniku, ta ga je ovdal državnemu tožilstvu in to je sestavilo obtožnico proti motociklistu.

Sodišče, ki je obravnavalo slučaj nečloveškega ravnanja s psom, je obsodilo motociklista na dva funta in 10 šilingov denarne kazni, poleg tega pa mu je prepovedalo dve leti imeti psa. Obravnava, kateri so prisostvovali v velikem številu prijatelji živali, je bila zelo burna in občinstvo se je razšlo v prepričanju, da je kazen za nečloveško ravnanje s psom mnogo premala.

Svetilka na čepici

Ker se je po nemških mestih ponavljalo, da so civilni avtomobilisti podirali in usmrčali hitlerjevske napadalne oddelke ponoči, je vlada opremila vsakega zadnjega člana takšnega oddelka z električno svetilko na čepici.

Ljudje, ki so bolni na želodčnih, ledvičnih in kamenih v mehurju, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadih protina, uravnavajo leno delovanje črevesa z uporabo naravnega »Franz Josefove« vode. Može zdravniške prakse so se prepričali, da je »Franz Josefova« grenčica sigurno skrajno prizanesljivo delujoče salinčno odvajalno sredstvo, tako, da jo priporočajo tudi pri kilah trebušnih, natragani danki in hipertrofiji prostate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Diademi in vlečke v New Yorku

Newyorška večerna eleganca kaže letos dve značilnosti: vlečko na koncu krila in diadem na čelu. Ker pa si vsaka lady ne more nabaviti dragocenih žilastih kamnov imajo talmi-druguljarji polne roke dela z imitacijami najrazličnejših draguljev. Pravijo, da se nova moda diademov tako naglo udomačuje, da jih bo kmalu začel prodajati Woolworth po 10 centov za navadno večerno okrasje. Newyorčanke se marljivo urijo hoditi v vlečki, kažejo pa prav malo vztrajnosti.

V Cognacu ne pijejo konjaka

Francosko mesto Cognac, ki je zaslovelo zaradi izdelovanja širom sveta znanega konjaka, je nenavadno trezno mesto, dasi bi človek od njega pričakoval vse drugo prej nego to.

Nedavno je obiskal ta kraj neki inozemski novinar, da bi ugotovil, kako so njegovi prebivalci podvrženi porabi alkohola. Moral se je obrisati pod nosom, kajti iz informativnih pol pri mestnem načelnstvu je bilo razvidno, da si prebivalci Cognaca privoščijo kvečkemu skromno čašico vina ali piva, nikakor pa ne žganij pijače.

Problem Sueškega prekopa

Zanimiva pogajanja med Parizom in Londonom

Družba Sueškega prekopa je eno izmed maloštevilnih podjetij na svetu, ki plačuje svojim akcionarjem dividendno povprečnih 70 odst. l. 1858. so jo osnovali formalno kot egiptsko družbo, ima pa svoj sedež v Parizu. Pomorske sile imajo pravico in dolžnost, da določijo višino prekopnih pristojbin v skladu z mednarodno trgovino, toda ta pravica in ta dolžnost je zelo problematična. Večina delnic je namreč v rokah francoskih zasebnih akcionarjev, o sporih s temi akcionarji odločajo francoska sodišča in tako je umljivo, da nimajo druge sile, ki so udeležene pri podjetju, skoraj nobene besede. Angleška vlada razpolaga n. pr. s 46 odst. delnic, a mora na glavnih zborovanjih družbe čisto upravičeno želje podrediti interesom francoskih kapitalistov. V upravnem odboru so ta čas zastopane Francija, Anglija in Holandska (z zelo malenkostnim številom delnic). Nemčije po vojni še niso pozvali vanj, Italiji pa doslej sploh niso priznavali kakšnega zastopstva. Tako imajo Francozi tem lažje glavno in odločilno besedo, ogromne rezerve družbe so naložene večinoma v francosko zemljiško posest, stroji, aparati itd. so večinoma francoskega izvora, vse višje upravno uradništvo je francosko in tako dalje.

Ta monopolni položaj Francije vzbuja seveda odpor večine pomorskih sil, zlasti Anglije. Te sile prihajajo vedno znova s trditvijo, da je 70 odst. dividendna akcionarjev v neskladju s koristim evrop-

Bodoče matere

V francoskih gospodinjstvih solah se uče učenke tudi nege otrok

Koliko časa hrani lahko zemlja človeštvo?

Še najmanj 20.000 let ali pa še več

Znani geograf prof. Penck je izračunal, da ima zemlja dovolj prostora, to se pravi dovolj hranilnih možnosti za štirikrat številnejše človeštvo, nego je današnje. V pariški Akademiji znanosti je predaval o tem vprašanju univerzitetni profesor Matignon.

Matignon se je opiral na statistične podatke glede naraščanja človeškega rodu, množice hrane, ki jo potrebuje, in množice hrane, ki jo lahko proizvede z današnjimi sredstvi. Ti podatki obsegajo l. 1929., ker novejši še niso obdelani, in pravijo, da porabita okroglo dve milijardi današnjih ljudi vsako leto za 20 milijonov frankov rednih snovi. Evropa sama proizvaja 60 odst. te vsakega ogromne potrebnosti, čeprav mora skrbeti le za četrtino človeštva. Človeštvo pa se stalno množi in zato je treba iskati vedno novih dodatnih množin živil. Če bi se pridobivanje vršilo samo v današnjem okviru, bi dosegli že po kakšnih 25 letih mejo in za nadaljnjo porast prebivalstva bi nastopilo najprej pomanjkanje živil, potem pa smrt zaradi lakote. Toda živilska industrija je za sredo sposobna, da uporabi postopke, ki bi lahko dali hrane še veliko večjemu po-

ratu prebivalstva. Na zemlji so še veličanska ozemlja, ki so za prehranjevanje ljudi skoraj še neizkoriščena. V Evropi prihaja v poštev poleg Rusije n. pr. še Spanija, drugod pa razen ruske Sibirije še Kanada, Mehika, Brazilija, Ekvador, Čile, Avstralija, ogromni predeli Afrike itd. Če bi upoštevali te možnosti, bi sledilo, da nam za nadaljnji 20.000 let ni treba biti v skrbeh glede prehrane, tudi če bi človeštvo naraščalo v dosedanjih meri.

Teh 20.000 let, ki so na vsek način velika številka, pa je prof. Matignon vzel gotovo še prenikzo, kajti upošteval je samo metode današnje živilske industrije in današnje živilske kemije, bodoči kemiki pa bodo gotovo našli še vse drugačne poti za pridelovanje živil, o katerih se nam danes morda niti ne sanja. Tako vemo, da sestoji zrak po štirih petinah iz dušika, a dušik je za živilsko industrijo izredno važna snov, ki bi jo lahko še vse drugače izkoriščali nogo dandanes. Mogoče bo tudi pravičljiva »živilska kroglica«, ki bo vsebovala na najmanjšem prostoru dovolj hranilnih snovi za ves dan, v kratkem več nego samo utopija.

Atentati z okuženim perilom

Kriminalna policija v Chicagu je že dolgo iskala pojasnila skrivnostnim atentatom, ki so jih neznanj storilci pripravljali proti osebam najrazličnejših poklicev. Žrtve so najprej prejele izsiljevalna pisma, ko pa niso nanje odgovorile, so sledile grožnje in kmalu nato je nastopila smrt. Tako so umrli trije stavbeniki, dva tvmničarja in lastnika nekega varieteta.

Zdravniki, ki so jih zdravili, so izjavili, da si ne morejo pojasniti nenadnega obolenja žrtv in vzroka obolenja. Čudno pa je bilo, da je vsaka žrtev najprej dobila vročino, ki je ni mogel nihče razložiti. Vsi ti bolniki so kazali znake rumene mrzlice in so tudi končali na ta način, kakor je običajno pri tej bolezni.

Nedavno je prišel policiji v roke zločin, ki so ga bili zasitili pri nekem vlogu. Ko so ga prišli in mu preiskali žep, so našli beležnico z zapiski, kako velja ravnati z žrtvami, ki se ne vda. Opis je bil takšne narave, da so preiskovalni organi zaslužili v njem pojasnilo skrivnostnih atentatov.

Voditelj izsiljevalne tolpe so namreč s posebno metodo spravljali svoje žrtve na drugi svet. Navadno so se masčevalni zločinci vtihotapili v stanovanje svoje žrtve, kjer so pobrali nekaj kosov perila, ki se nosi običajno na gol koži. Takšne kose perila so namočili s kulturo bacilov vročinske bolezni. Ko je žrtev oblekla navidezno čisto perilo, se ni zavedala, da gre s tem v smrt. Bacili so prodirali skozi kožne luknjice v telo, kjer so začeli svoje smrtonosno opravilo. Žrtev je navadno v kratkem podlegla in vsa zdravniška pomoč je bila zaman.

ZA KRATEK ČAS

Profesor: »Dokažite mi, da sta ta dva trikota kongruentna.«

Dijak: »Toda, gospod profesor! Trikota sta kongruentna, potem je dokazovanje nepotrebno, ali pa nista kongruentna, in potem je vsako dokazovanje odveč.«

Priznanje na smrtni postelji

Nekega jesenskega dne l. 1898. je bil na nepojasnen način izginil šestletni sinček kmeta iz Burgeisa. Fantček je padel krave in se ni vrnil več domov. Oče in mati sta otroka povsod iskala in sta naposled iz žalosti nad sinčkovo smrtjo umrla drug za drugim.

Po več desetletjih se je zdaj začela končno razjasniti. Burgeiški župan je prejel pred kratkim pismo z Dunaja, v katerem mu sporoča odatno državno tožilstvo, da je umrl neki gospod, ki je l. 1898. zalezoval jelena v burgeiški okolici. Usoda je hotela, da se je v gozdu zgenilo nekaj, kar je smatral lovec za jelena. Pomeril je in ustrelil — otroka. Lovec je truplo obtežil s kamenjem in ga odnesel v neki ribnik ter neopazno izginil iz Burgeisa. Ker ni skoro nihče videl lovca, se je popolnoma posrečilo prikriti umor, ki se je zdaj pojasnil.

5000 ljubavnih pisem

Letos 23. avgusta se je v Budimpešti ustrelil 58letni samski zasebnik Gustav Ott. Samomorilec je bil silno bogat in je imel stalna stanovanja na Dunaju, v Švic, v Salzburgu in v vseh večjih evropskih mestih.

Ko so po njegovi smrti začeli iskati oporo, so našli najprej kaseto, v kateri je bilo 5000 ljubavnih pisem in 1000 fotografij, ki so predstavljale same ženske. Pokojnikovi bratje so sežgali to korespondenco in so pozneje našli oporo, ki določa, da so oni edini dedič pokojnikovega premoženja.

Zmenda je nastala šele, ko so prišli do kasete, da je med zapuščino tudi palica zlata, ki tehta 16 kg. Tega zlata niso našli nikjer, tudi ne v nobenem depozitu. Ker predstavlja to zlato približno 80.000 pengov vrednosti in manjkajo tudi neki dragulji, ki jih oporoka izrecno omenja, so odredile oblasti obširno preiskavo.

ANEKDOTA

Neko majhno gledališče je nekoč vprizorilo Strausovega »Kavalirja z rož«. Naslednji dan je objavil lokalni list kritiko, kjer je stalo med drugim: »Močno obžalujemo skromna sredstva gledališke uprave, ki ji denarne razmere ne dopuščajo, da bi zasedla vlogi Oktavija z moškim. Zaradi skromnega proračuna je namreč pela to vlogo ženska.«

VSAK DAN ENA

»Zakaj prosjčite z dvema klobukoma?«
»Povečal sem svoj obrat, gospa!«

Iz japonskih listov

Hanako Hatojama, 21letna gejša iz »Himare« marelja in bambuja, v Inabi je pobegnila s svojim ljubčkom, 27letnim podporočnikom Nubuo Tamuro v Osako. Med mandžurskim vojnim pohodom je bil Tamura prejel paket z darovi, kakor drugi japonski vojaki. V paketu je bil naslov darovateljice, navedene Hatojame. Po končani vojni, ko je stopil iz aktivne službe, je obiskal gejšo v Inabi, zaljubila sta se drug v drugega in sredi maja pobegnila v Osako. Toda njiju ljubezenska sreča ni trajala dolgo. Pred nekaj dnevi je policija izsledila pobeglo gejšo in jo vrnila lastniku lokala, v katerem je »služila«. (Na Japonskem namreč lastniki javnih lokalov še vedno lahko kupujejo ali jemljejo za posojila v zastavo dekleta iz ubožnejših slojev. Ta dekleta so potem njihova last, dokler se s svojim zaslužkom ne osamosvojijo — kar se pa ne zgodi skoraj nikoli.)

Ognjenik Mihara na otoku Ošimi, ki je v modi kot samomorilno sredstvo za mlade ljudi, bi bil kmalu zahteval novo žrtev. 20letni Honjo iz Tokija je bil obolen za legarjem in je menil, da so ga njegovi sorodniki med boleznijo zanemarjali. Zato je sklenil, da oddide na oni svet. Odplul je na Ošimo in opolnočil uri je splezal na Miharo in skočil v ognjeniško žrelo. Zjutraj je prišel spet k zavesti in opazil, da ni na onem svetu, temveč na stezi, ki vodi tik pod vrhom. Honjo se je vrnil v Tokio.

Oče nekega dekleta v Sumamuri je bil izvoljen za občinskega predstojnika. Tri dni pozneje je umrl neki njegov bratranec. Pred nekaj dnevi je sam obolen za hripo. Kmalu potem so našli njegovo hčer utopljeno v 30 m globokem vodnjaku. Stara japonska vraža jo je poglala v smrt. Ta vraža namreč pravi, da morata v družini nogo občinskega predstojnika umreti dve osebi. Z lastnim življenjem je hotelo dekle ohraniti življenje svojemu očetu.

Nova angleška prestolnica za primer vojne

V Angliji se splošno govori o tem, da bodo začeli graditi nov London, kamor bi se prebivalstvo prestolnice lahko preselilo v primeru vojne. Angleški notranji minister se je baže z zadevo že popolnoma sporazumel glede obrambnih naprav proti piškinskim napadom iz zraka. Posvetovanje so se udeležili tudi mnogi odlični zdravniki in higieniki.

Pred vsem bo angleška vlada poskrbela za to, da se bodo v primeru piškinske vojne lahko odstranili iz prestolnice tako zvana »živčna središča«. Anglije, t. j. admiraliteta, vojno ministrstvo in ministrstvo za zračno obrambo. Angleška podzemna metropola bo imela zelo ugoden položaj, ki jo bo že sam na sebi ščitil pred piškinskimi napadi.

Mojster v spakovanju

Anglež Thomas Richardson je menda edini človek na svetu, ki zna spreminjati svoj obraz po mili volji, kar je tudi nekaj v današnjih časih telesnega kulta

Radio, rešitelj življenja

Pariški »Haut Parler« poroča: Napovedalec radiopostaje Toulouse je pred nekaj dnevi nenadoma prekinil oddajanje z nujno prošnjo, da rabi neki zdravnik v Albiu serum proti strupenim gobam. Brez tega seruma, je dejal, bo postala cela družina žrtev zastrupljenja. Naslednji dan je prejel radio postaja v Toulouse zahvalno pismo zdravnika z obvestilom, da mu je poslal Pasteurjev zavod zaželjeni serum tako hitro, da so dva člana z gobami zastrupljene družine, mater in hčer, rešili, ostalim pa niso več mogli pomagati.

Zimske suknje

raglane, obleke, smokinge in večerne obleke za gospode v neprekosljivih kvalitetah najceneje pri

Drago Schwab, Ljubljana

Divizionar general Vladimir Cukavac čestita po zaključnih vezbah g. Stanku Pristovšku, poveljniku gasilske čete mesta Ljubljane. Desno poleg g. divizionarja župana dr. Dinko Puc, levo mestni fizik dr. Ras

Rudolf Kresal:

Žalostne planine

Prvi dve popoldanski uri sta potekali v nestrpnem pričakovanju. Elga se je naslonila na ograjo in se zastrmela proti severu v planine. Mi smo gledali le proti Devici Mariji v Polju, od koder smo pričakovali sovražnika. Elga ni pričakovala prav ničesar. Nepremično je strmela v mogočno sinjasto, tu pa tam od snega pobeljeno steno Julijskih Alp. Vsa njena duša je morala biti tam v mračnih gorskih globelih, v prijaznih dolinah, na ledenikih, na vrhovih. Ko sem jo tako nekaj časa opazoval, sem ugledal v njenih očeh počasi rastočo solzo. Zdrsla je, je po snežno belem bolnem licu na kamnito strešno tla. Vendar, Elga se ni zgenila. Bila je kakor hladen kamen, vsa bela v obraz, kakor odtrgan kos s snegom pokrite skale s planin. Ali ni čutila solze? Stopil sem k njej in dejal:

»Kaj strmiš danes tako čudno v planine? Ali si bolna?«
»Ne!« je bil kratak, tih odgovor. Cez nekaj časa je pa dvignila glavo, mi pogledala v oči in vprašala:
»Pričakuješ?« — Svojih mrtvaških ptičev pričakuješ? — Poglej, kako žalostne so planine!«

Obšel me je občutek nelzmerne sramu. Kaj mi je bilo, da sem pozabil na Elgine in svoje planine? Kako sem se mogel tako ves predati v pričakovanje — mrtvaških ptičev — v prihajajočo grozo — ki je še niti malo nisem bil občutil? Vse se mi je zdelo nekam nenaavadno veselo. S sinjega neba ni bilo slišati še nikakega šuma. Jaz sem pa bil že ves v njem, že ves v tisti nepremagljivi pesmi stroja, ki mi je vselej, kadar sem jo poslušal, vzel sleherno misel na tiho rast, na tiho umiranje, na skrivnostno dogajanje v prirodi.

Tako je prišlo, da sem se kraj Elge zagledal v planine tedaj, ko, vem, ni bil za to prav nič primeren čas. Moje mesto je bilo drugje. Čutil sem to. Bilo je tam, kjer so tisoči pričakovali smrti. Moral bi biti tam na mestu, da bi z lastnimi očmi doživel izkušnjo za veliko igro človekovega samoljubnega divjanja.

Trenutki so potekali. Z vsako poteklo sekundo so se mi planine zdele bolj žalostne. Tako žalostne, kakor so bile ta dan, še niso bile nikoli. Tu pa tam pokrite s snegom, ponekod temno, ponekod svetlosijne so bile tako deviško lepe, tako brezmadežne, da je človek moral kloniti pred tem tihim veličastjem. Pozabil sem na Elgo, na mrtvaške ptiče in gledal, gledal kako so se odevale v rahlo svetlosivkasto tenčico. Postajale so vedno bolj otožne, od trenutka do trenutka bolj žalne.

Planine so zajokale.

Nad mestom se je razlegel topovski strel. Takoj za njim je zagrmel drugi. Potem tretji.

Golobje in ptiči so prestrašeni vzletele, begali nekaj časa sem in tja — in se — poskrili.

Zvonovi v vseh cerkvah so zazvonili plat zvona. Poprej dolgi mraviščem podobne ceste so se v trenutku izpraznile. Le kje na kakem vogalu je stal stražnik s plinsko masko na obrazu — strahotna podoba spačene zveri, ki je z obupnimi koraki in nerodno stopicala sem in tja.

Iz vseh tovarn, na vseh lokomotivah so zapele sirene in pele dolge minute, tulle, jokale, zdaj zategnjeno, zdaj sekanjo, grozeče in svareče, dokler se zvoki vseh niso izlili v en sam obupen glas, ki je zdaj molil zdaj preklinjal, se kro-

hotal in jokal, oznanjal grozo, stili človeka v brezumje.

Tedaj se je zgenila tudi Elga. Prej zamišljena, otožna, vsa s žalostnimi planinami, je zdaj oživila kakor roža v majskem solncu, planila od ograje na sredo strehe, poslušnila in takoj za tem vzkliznila:

»Tam! Tam!«
Uprli smo oči v nebo nad Devico Marijo v Polju. Visoko v zraku pod blestečo sinjino so plavali proti nam štirje črni ptiči. V nekaj bežnih trenutkih smo vjeli prvi šum motorjev. Ptici so drveli. Niso mahali s peruti. Kakor mrtvi so se zdeli temni velikani. Le po tem, da so bili vse večji, in enakomerni šum motorjev — to nam je naznanjalo njihovo življenje. In le bolj jokajoči kakor svariči glas siren in težki udarci ob plat zvona so dali slutiti, da prinašajo ti ptiči nekaj tuje, povsem neznanega. — Izpod sinjega neba tiho smrt. — Mrtvaški ptiči.

Elga je pogledala na mesto. Mrko je zašepetala:

»Poglej, kako je doli vse mrtvo.«

Prazne ceste. Na praznih cestah tramvaji, avtomobili, zapuščeni vozovi kakor pribiti, ukovani v solnčen dnevu v siva tla. Vse delo je zastalo. Iz praznih ulic, praznih cest, praznih trgov, izza tesno zaprtih in, kritih oken je prihajal visoko k nam na streho bele palače trepet smrtnega strahu. Tam, kjer je še pravkar vladalo pisano življenje, tek delavnih množic, trušče strojev — so bile sive zevajoče rane. Na zemlji gluha tišina — v zraku pa so že peli motorji svojo človeku posvečeno mrtvaško pesem.

Preleteli so obod mesta. Z Gradu in okoliških hribov grme topovi, ropoče — strojnice, sipajo v nebo ogenj.

A štirje, samo štirje črni, jekleni sokoli že sejejo na mesto goreče jeklo, pokrivajo tla tu pa tam s sivo in rumeno ali neprozorno stropno meglo.

Ljudje padajo, se zvijajo v smrtnih krčah. Na severozhodu raste požar. Črni ptiči drve preko mesta dalje. Iz kolodvora se vijejo proti solncu lameni. Hiše se vnamajo na vseh koncih in krajih. Ponosne palače se rušijo. Ljudje teko v brezumju vsepovsod vladajoče smrti slepo dalje. Med strahotnim zvonenjem drve motorne brzgalne od enega požara k drugemu. Po cestah in na cestah se pretaka ognjeno rdeč dim. Pod njim, po asfaltu se plazijo iperit, razjedla pljuča — ljudje se streljajo, koljejo v obupu razdejano drug drugega. Samaritani in vojniki rešujejo kjerkoli se po kaže življenje. Strahotna bitka s plinskimi maskami.

Kakor svetlo žareča velika solza, na dolgem belem traku padajoča, pripeta neke visoko na krasnem sinjem nebu, — se bliža vse hitreje prva — raketa — tiho, neslišno, — ki naj bi bila — bomba. Topovi grme, strojnice ropočejo kakor dvoje polkov drug drugega naskakujočih okostnjakov med eksplozivni bomb.

Raz nebo pa padajo na mesto velike svetle solze. Solza za solzo — v solncu biserno se lesketajoče ognjene krogle — padajo na ceste, na strehe, kjer se razprše v sto in sto lakir in umro — kakor lep privid...

Te rakete — bele, zelene in rdeče, ki jih nevidna sovražna roka iz mrtvaškega ptiča spušta na mesto — so kljub temu, da padajo kakor počasne solze, ne malo smešne. Ali mesto je hotelo biti vsaj pol ure v trepetu, je hotelo do-

živeti igre za primer obrambe, ko ne bo do pokale petarde ampak bombe in ko pod nebom ne bodo le štiri letala, ampak jata letedečega jekla.

Pred človekom se razvija skrivnostna uvertura neznane opere med bobnenjem ognjeh sipajočih topov, skeletnem ropanju strojnice in eksplozivni vse povsod. Uvertura pred morebitno žalostjo. Nič več. — Človek posluša, gleda, se vtiplja v njene glasove, išče v tej strahotni komediji sebe — in že misli na presenečenje v prvem dejanju. V drugem bo že bolje. Nič več ne bo pričakoval dražila ne trepeta, nič več presenečenja. V tretjem dejanju pa učka nemara še konec, ko mu ničesar več ne bo treba pričakovati, ničesar več želiti.

Mesto se je kopalo v novembrskem solncu. Kakor velika sobota se je zdel ta pozno jesenski dan. Zelena Ljubljansko polje, zeleno Barje sta bila v svatovskem pomladnem oblaku. Okrog in okrog njih v lahno modrino odeti hribi, snežne planine in nad vsem tem čudovitim stvarstvom sinje nebo, ki se kar ni moglo sprijazniti zdaj s bobnenjem zdaj s mrtvaško tišino v mestu in okoli njega. Planine so jokale.

Poteklo je pol ure. Napad je bil odbit. Črni ptiči izginjajo v obzorju planin.

Ta čas, ko so na mesto padale svetlo-žareče solze smrti, ko je človek občudoval njihov blesk in megličave ozke trake, ki so jih zapuščale, je proti staremu očencu Triglavu plaval od zapada mogočen temen oblak. Svetla duša je vstopovala. Ali oblak je plaval proti visokemu vrhu naše moči dalje.

Ko so se mrtvaški ptiči izgubili v solnčni daljavi neke pred planinami, je oblak zagrmel glavo slovenskega modreca. Ali ga je bilo sram gledati strahoto? Ali je od bolečine pred prihajajočim zaklir svoje dobre oči?

Oblak je ostal na njem. Mesto je spet oživelo. Le prav malo je še ostalo v dušah spomina na uverturo pogina.

Elga se ni ganila s strehe. Na ravni ploščadi je obstala in gledala proti severu.

Planine so jokale pozno v večer. To noč, vem, Elga ni spala.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Repertoar

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Začetek ob 20.

Nedelja, 26. ob 16.: Pravica do greha. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Prasmik svetlo-žarečih dežen. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 27.: Pohujšanje v dolini Bentflorjanski. C

OPERA

Začetek ob 20.

Nedelja, 26. ob 15.: Havaška roba. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Travista. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 27.: Zaprt.

Danes v nedeljo ob 15. se uprimeri po znižanih cenah priljubljena veseliga »Pravica do greha«, ki je dosegla pri vseh doseganjih uprizaritvah polno hišo in odlično zabavala občinstvo. — Zvečer se pa ponovi prvi prekrasna japonska pravljica, d. lo. katero je preprečil Klabund, »Prasmik svetlo-žarečih dežen. Tudi za to predstavo veljajo znižane cene. Obe predstavi predstavi omogočata dostop, kar se tiče cen, vsakomur. Kupujte sedeže v predprodaji, ali pa si jih rezervirajte: telefonični pogovor št. 2231 2306

»Pohujšanje v dolini Bentflorjanski« se ponavlja v ponedeljek za red C. To delo, ki je že pogosto igralo preko repertoarja, je pri poslednji predstavi sponopolno hišo, kar je dokaz, kako priljubljena je Cankarjeva beseda. Poleg aboniranih sedežev je še obilo mest vseh vrst na razpolago.

Daniel Defoe, pisatelj znamenitega romana »Robinson Crusoe«, je glavni junak igre, katero uprizaro drama na narodni praznik dne 1. decembra ob 15. v osemih slikah nam prikazuje avtor dokončan roman svojega slepega avtorja in navdihne mladine, ki je čitala njegovo delo. Prako dvora angleškega kralja, angleških pivalc ob Temsi, park in kanavoh ob Temsi reši in najde ta mladina rökopis romana in propalega Defoejeva sina Toma.

Prva nedeljska popoldanska operetna predstava bo v nedeljo 26. t. m. v Ljubljanski operi. Poje se v običajni masodbi Abrahama opera »Havaška roba«. Tenoreko partijo prince poje pri tej predstavi gosp. Marček. Veljajo znižane cene. — Verdi: »Travista«. Letošnja uprizaritev Verdijeve opere je imela ogromen uspeh. Nastopajoči soliste je na premieri in pri obeh reprizah občinstvo večkrat klicalo pred zaslon ter glasno plaskalo njihovu umetniškemu izvajanju. Vletole poje v nedeljo zvečer ga. Gvajon, mladeža Gormonta gosp. Barčev, njegovega očeta pa gosp. Janko. Dirigira kapelnik Stritof, režija je Kraflova. Vse hajo znižane operne cene.

REPUBLIKANSKO GLEDALIŠČE

Mestni dom.

Začetek ob 20.15.

Nedelja, 26.: Dover - Calais.

Šestdesetletno gledališče ponavlja drugi uspešno veseligo »Dover - Calais«. Pozrite si to veseligo. Vstopnice se dobijo od 10. do 12. in od 15. do 17. pri blaginji v I. nadstropju Mestnega doma

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20

Nedelja, 26. ob 15.: Rože v ognju. Znižane cene. — Ob 20.: Deseti brat. Ponedeljek, 27.: Zaprt.

Nedelja v mariborskem gledališču. Kol prva letošnja glasbena popoldanska predstava bo uprizarjena opera »Rože v ognju«, ki med najnovejšimi operetami zavzema posebno mesto kot eno najlepših glasbenih del poslednjega časa. Vsebinsko je to delo zabavno in priročno. Da se omogoči obisk tudi revnejšim slojem, veljajo znižane cene. Zvečer bo prva ponovitev Jurčičeve »Desete brata«. Uprizaritev je še posebno zanimiva, ker ja delo režiser Ferdin Delak privedel kot odprti roman.

Sokolstvo

Iz delovanja viškega Sokola

Sokol na Viču je v zadnjem času razvil vsestransko delavnost v tehničnem in prosvetnem pogledu. Sokolska telovadnica se je napolnila s vsemi oddelki, slasti velik napredek se kaže pri deci in naraščanju. Bratje vaditelji in sestre vaditeljice le s težavo zmagujejo prenaporno delo v telovadnici. Razen tehničnega dela je zlasti zelo uspešno delo prosvetnega odbora, ki je razdeljen na več oddelkov, med katerimi zavzemata prvo mesto dramski in predavateljski odsek. Dosele se je vršilo troje predavanj, uprizarila se je narodna igra »Divji lovci«, v nedeljo 26. t. m. pa se odprli lutkovni oder s čarobno pravljico »Jurček v peklu«. Dramski odsek pripravlja dramo »Mladost ter veseligo »Maks«, ki bosta najbrž uprizarjeni že v decembru. Zelo agilen je tudi salonski orkester, ki sodeluje pri vseh društvenih prireditvah. Vse društveno delo je sedaj posvečeno proslavi praznika zedinjenja, ki bo v nedeljo 3. decembra zvečer s slavnostno akademijo, ki bo po pripravih sodeč ena najlepših, kar jih je bilo na Viču. Viškemu Sokolu, ki danes edini v občini skrbi za pravilno telesno in moralno vzgojo mladine, želimo čim lepših uspehov in krepkega razvoja.

Sokolsko prosvetno delo v Trzinu

Letošnja prosvetna sezona trziškega Sokola obeta postati ena najbolj bogatih v zadnjih letih. Prosvetar br. Krištof Drago pokazuje toliko agilnosti, da je veselo vsak teden nas preseneti s kakim originalnim domišljavim, ki se vsak posreči in najde pri številnih poslušalcih najpripravlnejši odmer. Zo predavanju o Jadranski straži smo alihali v ponedeljek tajnika ZKD iz Ljubljane g. dr. Mihelca, ki je v poljudnih besedah razložil prav nazorno vzroke in posledice brezposelnosti pri nas in drugod. V nedeljo se je na splošno željo ponovila burka »Drzni plavci«, ki jo je občinstvo zaradi imenitne izvedbe zopet sprajelo z gromkim odobravanjem. V ponedeljek 20. t. m. nam je br. Fr. Zagar v vznešeni besedah slavil trpljenje naših bratov okraj Snežnika. Za njim so deklarirale dihtinje IV in III. razreda meščanske šole prigodne pesmi naših pesnikov, od katerih je najbolj ugajala Legatova e. »Sobot«. To dekleto deklarirala tako od srca, da gane poslednje poslušalca, vihar aplav za ji je bil hvaležno plačilo. Ob koncu je zapel moški zbor Bralnega društva Hajdrihovo »Jadransko morje« in državno himno Bil je izredno lep večer, ki se ga je udeležilo nad 120 ljudi iz vseh slojev naroda. Za prihodnje dni pripravila Sokol svoje lutke, ki bodo na novo opravljene zabavale naše malčke in odrasle. Dramatični odsek vadi in pripravlja z vso vno »Ugrabljenе sbinke«, telovadel pa mišljjo z vso resnostjo na prvi december. Na narodni praznik bo skupna proslava za vse šole trziškega kota, na kateri bodo nastopile vsake s nekaj ločkami in bo veselje in tekmovalno stonjevalo zanimivo akademijo do vika. Za odrasle bo pa posebna sokolska akademija v nedeljo, 8. decembra popoldne, na kateri bodo nastopili vsi oddelki. Le tako naprej!

Dvojno sokolsko slavlje v Ptuj

V soboto zvečer je bil v Ptuj v zgornji dvorani Narodnega doma družabni večer na čast 60letnici podstaroste SKJ br. Gangla in pa za 50letnico staroste br. dr. Franja Salamuna. Nabito polni dvorani sta ponovno dokazali, da zna ptujsko narodno občinstvo ceniti zasluge delavnih mož. Lepo slavlje je otvoril brat Sestan, ki je predvsem pozdravil srekega načelnika br. dr. Bratino, mestnega župana brata Jerčeta, banovinskega svetnika dr. Senčarja ter ostale zastopnike oblastev. Pevski zbor Glasbene matice je nato zapel »Slava Slovincem«, nakar je imel gimnazijski navnetelj dr. Kovačič izvrstno predavanje o br. Ganglu. Br. Sestan je nato prečital brzojavno čestitko, v kateri želi ptujski Sokol br. Ganglu, da bi še dolgo vrsto let vodil sokolsko armado k uspehom.

Ljubek je bil nato prizor, ko so naraščajni čestitali starosti br. dr. Salamunu k petdesetletnici ter mu z deklaracijo izročili krasne šopke v znak hvalečnosti sokolske mladine. Nato je br. podstarosta Komac čestital starosti. Posegel je v zgodovino ptujkega Sokola, v njegov razvoj pred 25 leti. Br. starosta deluje v ptujskem Sokolu že od vsega početka. Častne so njegove zasluge za razvoj ptujkega društva, katero je dvignil zelo visoko, ne strahče se zaprek, ki jih je povzročila rajna Avstrija. Brata Salamuna pa smo našli tudi takoj ob prevetru v prvih vrstah Maistrovih borcev. Slavljenec je torej to pot slavil trojni jubilej: poleg 50letnice rojstva 10letnico starostovanja in 25letnico delovanja pri ptujkem Sokolu. Pod njegovim starostovanjem si je pridobil naš Sokol svoj prapor, zgradil je moderno letno telovadnico, naraščajo pa je do bil ob 25letnici ptujskih dogodkov kraljev dar: naraščajoči prapor. Za ves ta napredek gredo zasluge neumornemu dr. Salamunu. V znak hvalečnosti in priznanja mu je br. podstarosta Komac izročil krasno izdelan album, v katerem se vrstijo slike vseh oddelkov z upravo, prednjaškimi rbori in ptujskimi sokolskimi četami. Pevci Glasbene Matice so nato zapeli »Ze kličemo Ti: Zdravilo«.

Nato so še čestitali: dr. Kovačič v imenu župne uprave; župan Jerč v imenu mesta in občanov, sreski načelnik dr. Bratina se je spomnil tudi njegove zveste družice, v imenu lovcev pa je čestital g. Mazlu, v imenu JČ lige g. dr. Visenjak in v imenu Olepševalnega in tujsko-prometnega društva g. Pretner. Br. starosta se je nato ginjen zahvalil vsem. Omenil je, da vsakakor ne zasluži takega slavlja, a srčna hvala vsem sodelujočim pri Sokolu od najmlajšega do naistarejšega člana. Na koncu govora je apeliral na navzoče, naj ostane med nami trdna bratstva veza kakor dolelel in ustvarjeni bodo pogodi za srečnejši obstanek znanecem. Slednjit se je razvila neprisiljena, res prijetna zabava ob zvokih našega Mitrovega jazz-kvarteta.

Ljubljanski Sokol naznanja da bo letošnja proslava državne in sokolskega praznika skupno z ostalimi ljubljanskimi sokolskimi društvi na večer pred praznikom 30 t. m. ob 20 v veliki dvorani So-

kolskega doma na Taboru, in sicer za članstvo in naraščaj obojega spola. Na praznik 1. decembra ob pol 11. pa se bo vršila v telovadnici v Narodnem domu društvena svečanost za vse pripadnike društva s slavnostno skupno sejo upravnega in prednjaškega zbora, s slavnostno zaobljubo novega članstva, ki mu je potekla poizkusna doba s prevedbo naraščaja med članstvo in dece med naraščaj in s razdelitvijo diplom dec. Udeležba obvezna. Oblika civilna z znaki.

Sokol Dolenji Logatec. Pod skriljem ZKD ob 27. t. m. ob 20. predavanje g. dr. R. peta, narodnega poslanca, o aviatiki kot modernem prometnem sredstvu.

Sokol Škofja Loka. ZKD priredi 29. t. m. ob 20.30 predavanje o Sokolstvu in domu. Predaval bo g. Bučar.

Sokol v Grosupljem je za začetek letošnje gledališke sezone uprizaril 19. t. m. Meškovo dramo »Matie«. Uspeh je bil zelo zadovoljiv. Igralci so se v svoje vloge poglabili. Igra je tako ugajala, da so jo nekatere posetili kar dvakrat: popoldne in zvečer. — Za 1. december pripravljajo aglini člani slavnostno akademijo.

Sokol v Sodražici je priredil 12. t. m. svečano proslavo 60letnice br. Gangla. V lepo okrašen dvorani je imel starosta Oberstar predavanje, nastopila je naša sokolska mladina s izbranimi deklaracijami, nato pa so sledili telovadne točke in nastop moškega zbora. — Dne 19. t. m. je gostoval na našem odru dramski odsek Sokola iz Ribnice z igro »Maškerado«, ki so jo našli v Ribnici zelo odlično igrali. Za prihodnjo nedeljo se pa pripravljajo naši igralci. Posebno se pa pripravljajo naše članstvo, da proslavi sokolski praznik 1. decembra. Tedaj prireditmo svečano telovadno akademijo. Vsi oddelki se vestno pripravljajo nanjo. Miklavž nas je že obvestil, da pride med našo sokolsko dečo in bo obdaroval vse pridne in najpotrebnejše. — Mladinski odsek pripravljajo spevoigro »Stroto Jerice«, dramski odsek pa spevoigro »Kovačev študent«.

Ganglova proslava v Trbovljah. V nedeljo 19. t. m. je sokolsko društvo proslavilo 60letnico svojega zasluženega voditelja. V veliki dvorani se je zbrala sokolska mladina z njo ostalo članstvo. Na odru je stala piramida v državnih barvah, na nji sokol z razprtimi krili, pod njim pa z zelenjem okrašena Ganglova slika. Ob začetku je zaigrala novo ustanovljena sokolska godba na pihala pod vodstvom kapelnika br. Dolničarja sokolsko korčnico, nakar so navzoči zapeli »Sokolski pozdrav«. Br. prosvetar Stefe je v lepem govoru orisal življenje jubilarca ter ga stvil vsem sokolskim delavcem za vzor pravega Sokola. Dva naraščajnika Sokolič in Sokoličič, sta lepo recitirala Ganglovi »Naša moč« in »Jugoslavija«. Proslava je bila zaključena s alegorično sliko, ki je izražala zahvalo Sokolstva voditelju.

Mlada sokolska četa v Dornavi pri Ptuj je v zadnjem času pokazala veliko agilnost. Na martinovo je priredila veselico, ki ji je vrgla precej čistega dobička; s tem denarjem in z onim, ki ga je nabrala na ptujskih spominskih svečanosti, si bo kupila najpotrebnejše telovadno orodje. V prosvetnem in telovadnem oziru si je začrtala lepo pot. Pod vodstvom načelnika učitelja Preloga bo četa dvakrat na teden gojila telovadbo; le žal, da ni primernega prostora. Telovadba se mora baš sedaj, ko imajo fantje največ časa, vršiti v gostini. Istotako bo br. načelnik dvakrat tedensko vadi tumburaški odsek. Prosvetno delo pa vodi prosvetar uprav. Rusjan. Sestavljen je niz predavanj, ki ga je otvoril pretekli nedeljo z razgovorom. Tega razgovora se je udeležilo precejšnje število vaščanov, ki so pokazali veliko zanimanje za ta predavanja. Saj se je prosvetarju posrečilo, da je sestavlil res izbran kulturno-gospodarski program in pritegnil k sodelovanju vse učitelstvo ter nekaj priznanih strokovnjakov iz Ptuja. Sploh je opaziti, da se učitelstvo intenzivno udeležuje v izvenšolskem delu. Poleg tega pa še pripravljajo šolsko mladino lepo božičnico z igrami in petjem.

Nov patent za izdelovanje harmonik

Maribor, 25. novembra.

Prijavni odbor za patente je odobril patent, ki ga je prijavil izdelovatelj glasbil Josip Gonza v Mariboru, Jezdarska ulica 8. Vse dosedaj poznane harmonike so izdelane z glasovi, ki imajo poleg zvočnega peresa priljubljen kožico. Nov sistem harmonik, ki jih izdeluje Gonza, obstoji v tem, da je nameščena med votlim prostoro meha in prostorom z zvočnimi palicami pregrada z vzporednimi vrstami propustnih odprtin za zrak; te vrste so opremljene izmenično s po eno preko cele dolžine tekočo pritiskajočo ploščo odnosno sesalnimi priklpom iz usnja ali iz drugega materiala, pri čemer so nameščene zvočne palice tako, da so pritiskajoči glasovi v zvezi samo s pritiskajočim priklpom, a sesajoči glasovi samo s sesajočim priklpom. Na ta način odpade dosedaj običajno nameščanje usnjatih priklpov na zadnji strani vsake zvočne ploščice. To povsem onemogoča vsako sicer običajno radi trepeta kožnih priklpov povzročeno stransko šumenje (grgranje) pri igranju na harmoniko, zlasti če je harmonika starejša. Tudi postanejo kožice z obrabo trde in le deloma zapirajo njim odgovarjajočo odprtino na glasovni ploščici. Posledica tega je, da harmonika potrebuje preveč zraka in je rahlo (pp) igranje na njej sploh nemogoče. Vse te nepravilke pri kromatični harmoniki pa je odstranil imenovani strokovnjak s posebno iznajdbo, ki dovoljuje gradnjo kromatičnih harmonik z glasovi brez kožic.

Prvi vzorec takih harmonik je bil predvnan na jesenskem ljubljanskem veselismu pred ocenjevalno komisijo za tekmovanje harmonikarjev. Komisija je harmoniko ki ima tudi jako lično zunanost in primeroma dosti manjšo težo kot druge harmonike, preizkusila in odlično ocenila. Zeti bi bilo da bi izpoprnila ta vrste kromatičnih harmonik domačega mojstra, saj je na vselej razstavil tudi neka svojih najnovejših modelov violin in je pr poizkusni igri v Glasbeni Matici dosegel splošno priznanje za to zelo zvočno in lepo izdelana moštva glasbila. Na tlat je že poročal, da je gospod Gonza izdelal harmoniko, ki jo je dobil v dar N. Vis. kraljevič Andrej pri koncertu mal harmonikarjev na Bledu.

Inženjerji kemiki ugotavljajo vrste plinov, da je nato mogoča uspešna obramba proti na pomoč pri plinskih napadih

Gospodarstvo

Konjunktura in davčna politika

Bistvo vsake gospodarske krize, ki ima vedno za posledico nezaposlenost, leži v tem, da se investicijska delavnost v gospodarstvu občutno skrči. Slabi izglezi za bodočnost v pogledu rentabilnosti odražajo one, ki imajo na razpolago sredstva, da denar investirajo; oni pa, ki sredstev nimajo, se še bolj izogibajo investicijam, saj bi morali za izposojeni denar plačevati obresti, če se tudi investicija ne bi rentirala.

Pogdanje investicij pa ima na zaposlenost zelo neugoden vpliv. Zato skušajo mnoge države ta vpliv vsaj deloma eliminirati z večjimi javnimi deli. Izkušnje v nekaterih deželah, zlasti pa v Italiji in Angliji, pa so pokazale, da se da z javnimi deli zaposliti le majhen del onih, ki so postali zaradi skrajne privatne investicijske delavnosti brez kruha, čeprav so stroški za tak način omiljena brezposelnosti prav znatni. Zato se v zadnjem času povsod kaže stremiljenje, da se s pospeševanjem privatne inicijative poveča investicijska delavnost.

Vzročna zveza med padanjem investicij, poslabšanjem konjunktura, brezposelnosti in gibanje produkcije je tudi v modernem gospodarskem sistemu v glavnem ista, kakor v najprimitivnejših gospodarskih razmerah. Vzemimo za primer veliko kmetijo s številnimi člani rodbine, hlapi in deklami, ki proizvajajo skoro vse, kar potrebuje za življenje. Ker ima kmetija dobre gospodarja, vsi pridno delajo. Sčasoma pa se pridelek tako dvigne, da presega potrebo za redno preživljanje; od leta do leta se kopičijo zaloge žita, živina se množi, tako da je ni mogoče več prehraniti. Gospodar pa ne dopusti, da bi živino kar poklali in žito porabili za karkoli. V izobilju pa si končno sam ne ve pomagati, ker pridelek ne more za noben denar prodati. Zato se raje odloči omejiti pridelovanje. K temu gospodarju pride prosilec dela več brezposelnih delavcev (zidarjev, tesarjev itd.).

Ker pa gospodar kmetije (ker je pristen skriti proizvodnjo) ne more v celoti zaposliti niti svojih ljudi, ne more tudi brezposelnim delavcem dati nobenega dela. Pa se domisli pametne rešitve. Brezposelnim delavcem naroči, da mu zgradijo iz kamna in materiala, ki je pri roki, novo hišo, za plačilo pa jim nudi hrano in stanovanje. Čez leto dni je hiša postavljena; za prehrano najetih delavcev je gospodar porabil nakopičene zaloge žita, poklal je odvisno živino in se je znebil prevelikih zalog, tako da lahko zopet v večjem obsegu prideluje.

Tudi v modernem gospodarskem življenju je problem v osnovi isti, le zaradi izvršene delitve dela je malo bolj zamotan in manj pregleden. Kadar se pojavi kriza, nastane zaradi zastaja investicijske delavnosti najprej nadprodukcija v nepotrošnih (investicijskih) dobrinah; zaradi skrajnega konzuma onih, ki so izgubili zaposlenost ali se jim je zaslužek zmanjšal, pa nastane kmalu tudi potreba skrajne produkcije potrošnih dobrin.

Zopetno zboljšanje gospodarskega stanja in konjunktura je v tem stanju mogoče doseči le, če se zopet poveča investicijska delavnost. Kmetije prinašajo dvojni konzum. Z večjo zaposlenostjo pri investicijah se ne ustvarja nobena dodatna produkcija, ki bi se bolj obremenjevala zaloge, kakor pri prekomerni zaposlenosti v posameznih produkcijskih obratih za proizvajanje potrošnih dobrin; nasprotno, delavec, ki je zaposlen pri delu za investicije (n. pr. gradbeni delavec) dobi večjo kupno moč in več konzumira, ne da bi istočasno povečeval produkcijo konzumnih dobrin. On torej le troši konzumne dobrine, istočasno pa troši pri delu tudi nekonzumne dobrine (n. pr. gradbeni material).

Vsa konzumna (kupna) moč naroda izvira iz produkcije. Če hočemo konzumno moč naroda dvigniti, moramo najti pota, da se produkcija dvigne, kar pa je praktično mogoče le tedaj, če se dvigne investicijska delavnost.

Tudi pri nas se da zboljšanje gospodar-

skega stanja (kolikor je to stanje odvisno od notranjih faktorjev) doseči le preko povečanja investicijske delavnosti. V Nemčiji, kjer država z najrazličnejšimi sredstvi podpira v tem pogledu privatno inicijativo, so dosegli že prav lepe uspehe, tudi če se upošteva, da sedanji režim v samohvali te uspehe pretirava.

Zato bomo morali napraviti korake, da podpremo in dvignemo investicijsko, zlasti pa gradbeno delavnost. Ukrepi za omiljenje brezposelnosti s podpiranjem investicijske delavnosti zahtevajo od države najmanj denarnih žrtv in je mogoče na ta način doseči mnogo boljše rezultate, kakor z javnimi deli, za katera ne bomo zaenkrat mogli dobiti dovolj sredstev.

Investicijsko delavnost je najlažje dvigniti z davčnimi olajšavami. V tem pogledu je bilo pogrešno lansko povišanje zgradarine na nove zgradbe od 3 na 12 odst. Gradbeno delavnost se je letos baš zaradi tega silno zmanjšala. Kakšen vpliv pa ima pri nas razvoj gradbene delavnosti na celotni razvoj zaposlenosti najbolj vidimo, če primerjamo gibanje zaposlenosti v gradbeni stroki. Število pri OUZD v Ljubljani zavarovanega delavstva, ki je zaposleno pri gradbenih strokih (gradnje nad zemljo, gradnja cest in vodnih zgradb, industrija kamena in gradbenega materiala) se je gibal zadnja leta v primeri s skupnim številom vsega zavarovanega (zaposlenega) delavstva takole (podatki za leto 1931, se nanašajo na začetek julija, podatki za leto 1932, in 1933, pa na povprečje v juliju):

Število zavarovanega delavstva v gradb. strokah	v celoti
1931	19.236
1932	14.271
1933	12.008

padec 31/33 — 7.228 — 19.065

Od julija 1931 do julija 1933 je padlo število v gradbenih strokih zaposlenega delavstva v Sloveniji za 7228, dočim je skupno število zavarovanega delavstva nazadnje padlo za 19.065. Od celotnega padca zavarovanega delavstva odpade torej 38 odst. na gradbeno stroko. V tej številki pa ni upoštevano ono delavstvo, ki je posredno izgubilo zaposlenost zaradi poslabšane gradbene delavnosti, to je predvsem delavstvo v kovinski industriji in obrti, v lesni stroki itd. Lahko torej rečemo, da je polovica padca zaposlenega delavstva pripisati zastoji gradbene delavnosti. Še bolj pa je viden vpliv gradbene delavnosti na splošno stanje zaposlenosti, če primerjamo leto 1932 z l. 1933. Tu se izrazito kažejo posledice zastaja privatne gradbene delavnosti zaradi povišanja zgradarine na nove hiše (zakaj kreditne težkosti, ki prav tako neugodno vplivajo, so bile l. 1932, enake kakor l. 1933). Od julija 1932 do julija 1933 je padlo število zavarovanega delavstva za 2588; skoro ves ta padec pa je pripisati novemu padcu zaposlenosti v gradbeni stroki, ki je znašal 2263 delavcev.

Storjene napake moramo v splošnem gospodarskem interesu popraviti, kajti če je v narodno-gospodarskem interesu sploh kdaj upravičena ugodnost davčne prostosti za nove hiše, tedaj je upravičena v času, ko je zaradi padca gradbene delavnosti največ delavstva brez kruha. Iz enakih razlogov pa je treba odkloniti tudi one najnovejša davčna predloga, s katerimi se obdavčuje gradbeni material v obliki trošarin, kajti s takimi ukrepi bomo le še bolj zadržali privatno inicijativo v gradbeni delavnosti in je verjetno, da bo končni rezultat ta, da bo zaradi povečanega zastaja gradbene delavnosti izgubilo zaposlenost več delavcev, kakor pa bi se jih dalo zaposliti iz sredstev od trošarin na gradbeni material. V cilju zboljšanja gospod. stanja in zaposlenosti moramo stremeti predvsem za tem, da z davčnimi in drugimi olajšavami dvignemo gradbeno delavnost, ne pa da jo z davki omejujemo. Trošarine naj se nalagajo na konzumne predmete, nikakor pa ne na blago, ki služi skoro izključno investicijskim namenom, kakor so les in opoka.

Pakrac in Radgona - Ljutomer, glede katerih teče pri Društvu narodov razsodiščno postopanje zaradi plačila eksplodacijskih anuitet. Glede zastankov za obligacijski fond Južne železnice je predvideno plačilo v dinarjih s primerno premijo, pri čemer se naj transfer kombinira s posebnimi izvoznimi transakcijami, kakor se je to že enkrat izvedlo.

Imenovanje začasnega borznega senzala. Ljubljanska borza za blago in vrednote je imenovala gosp. Antona Šumija za začasnega borznega senzala za les. Imenovan je 17. t. m. položil pri banki upravi zaobljube v smislu člena 66 trgovin zakonika.

Ustanovna skupščina Jugoslovensko-čehoslovaške gospodarske zbornice v Beogradu. Z odlokom ministristva za trgovino in industrijo in v zvezi s tešnejšim sodelovanjem na gospodarskem polju med državama Male antante se ustanovi v Beogradu Jugoslovensko-čehoslovaška gospodarska zbornica. Ustanovna skupščina bo 13. decembra v prostorih Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine ob 10. dopoldne. Na tej skupščini bodo izvolili upravo. Interesanti, ki žele prisostvovati skupščini, se naprošajo, da o tem obvestijo do 12. decembra Zavod za pospeševanje zunanje trgovine.

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 25. novembra. Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet le 1.93 milijona Din nasproti 2.43, 2.93, 2.35 in 3.79 milijona Din zadnje 4 tedne. Dolar je bil v teku tedna precej stalen in je danes v Curihu celo poskočil od 319 na 326 (zadnjo soboto 317). Angleški funt pa je bil ves teden zelo čvrst in se je danes v Curihu povzpela na 16.91 (zadnjo soboto 16.65).

Na efektivnem tržišču je vojna škoda dosegla nove rekordne tečaje. V petek je bil v Beogradu zabeležen najvišji tečaj 278. Včeraj pa se je vojna škoda trgovala v Zagrebu in Beogradu po 270 do 273. Tudi ostali državni papirji so čvrsti.

Devize. Dunaj. (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 10.87, London 29.73, Milan 47.82, New York 569.77, Pariz 35.54, Praga 25.71, Curih 175.91, 100 S v zlatu 128 S pap.

Elektr. Dunaj. Državne železnice 15.90, Trboveljska 14.70, Alpine - Montan. 10.45.

Hmelj

+ Zalec (25. t. m.) Tudi včeraj je bilo hmeljnovo povpraševanje po dobrem blagu. Plačevalo se je po 75 Din za kg. Danes je bila kupčija spet mirnejša.

Allegro Mod. Standard

zdravje v enem opareti specielni kamen in usuje za bruenje, očisti avtomatiko vse brivice

Poklicljan Din 900.— Ona Din 205.—

NOVO! Allegro! Specialni model s format za potovanje — za brivice na dva rezi. — Poklicljan Din 110.—

Omogoča brezhibno brilje. Ena brivica traja leto dni. Dobiva se v znamenih in parfumerijah ter drugih trgovinah te stroke.

Blagovna tržišča

LES.

Tendence v cenah je bila ves pretekli teden mlačna, živahno pa je bilo povpraševanje po bakovih plohih, smrekovih letvicah, po smrekovih in jelovih deških in po bukovih plohih, kakor tudi po sirovih orehovitih plohih. Cene so ostale popolnoma nespremenjene, zaključna pa sta bila le 2 vagona neobrobiljenih plohov.

ZITO

+ Chicago, 25. novembra. Začetni tečaji: Pšenica: za december 84.25, za maj 88, za julij 86.875; koruza: za december 44.625, za maj 51.625, za julij 53.625.

+ Novosadska blagovna borza (25. t. m.) Tendence nespremenjena. Pšenica: baška okol. Novi Sad, srem. 99—101; okol. Sombor 98—100; srednjebaš. 100—102; gornjebaš. baška potiska 102—104; baška ladja Tisa in Bezej, slavonska 103—105; gornjebanat. ska 97—99; južnobanatska 95—97. Oves: baški, sremški in slavonski 51—53. Ječmen: baški in sremški, 64/65 kg 63—65. Kuruza: baška, sremška 75—76; nova sušena 66—68; nova za december - januar 55—57.50; banatska 71—73; nova sušena 61—63; baška nova sušena, ladja 69—71. Moka: baška in banatska: »Og« in »Ogg« 190 do 210; »2« 170 do 190; »5« 150 do 170; »6« 110 do 120; »7« 80 do 90; »8« 65 do 70; sremška in slavonska: »Og« in »Ogg« 180 do 195; »2« 160 do 180; »3« 140 do 160; »6« 105 do 115; »7« 75 do 85; »8« 65 do 70. Fižol: baški in sremški beli, brez vreč 132.50 do 135. Otrobi: baški 52.50—55; banatski 50—52.50. Krompir: slovenski beli 58—60. Slovenski ržnik zgodnji 47—49; beli slovenski 35—37.

VINO

+ Vinsko tržišče v dravski banovini (25. t. m.). Vinska kupčija v krškem in brežinskem okraju se živahno razvija, osobito z rdečim vinom (cvickom), medtem ko je za belo manj zanimanja. Glede nakupa prednjačita Ljubljana in Gorenjska. Pohira se po večini le boljše, ne prekislalo blago, četudi po višji ceni 5 do 6 Din za liter franco postaja. Šibkejša vina s preobilno kislino gredo pa po 3.35 do največ 4 Din v denar. Začasno kupujejo le vinski trgovci in večji gostilničarji, ki razpolagajo z zadostno gotovino, kajti brez gotovine letos ni kupčije. Večji producenti se drže še rezervirano, ker upajo na porast sedanjih cen glede na pomanjkanje blaga. Previdni producenti pa ne spekulirajo, marveč sklepajo kupčije, če se jim nudi ugodna prilika, kar je tudi pravilno, ker je lahko, da se spekulacija tudi zelo ponesreči. V drugih dolenskih, odnosno belokrajskih, in štajerskih vinogradnih krajih, koder prevladuje belo vino, pa še ni pravega kupčijskega razvoja.

ZIVINA.

+ Marihorski sejem za prašiče. Na sejem 24. t. m. so pripeljali 299 prašičev. Kupčija je bila srednja in sta bila prodana 102 prašiča. Cene za kilogram žive teže so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 100 do 115, 7 do 9 tednov stari 120 do 150 Din, 3 do 4 mesece stari 200 do 250 Din, 5 do 7 mesecev stari 300 do 380 Din, 8 do 10 mesecev stari 400 do 450 Din in leto stari 600 do 700 Din; kilogram žive teže 6 do 7 Din, mrtve pa 8.50 do 9.50 Din. Zaradi državnega praznika 1. decembra bo prihodnji sejem za prašiče v Petruj 30. t. m.

+ Živinski sejem v Ptuj. Dne 21. t. m. je bilo prigranjen na sejem 173 krav, 62 telic, 76 volov, bikov 24 in 45 konjev, skupaj 380 glav; prodanih pa je bilo v celem 129 glav. Cene so nasproti zadnjemu sejmu ostale neizpremenjene. Občutno je pomanjkanje telet, po katerih je bilo največ povpraševanja. Dne 22. t. m. pa je bilo pripeljenih 109 prascev in 239 svinj. Kupčija je bila živahna. Cena prascev je bila 90 do 300 Din za komad, svinje pa so se prodajale po 6.50 do 8 Din za kg žive teže.

Vremenski pregled

Za spoznanje se je bilo vreme izboljšalo v tem tednu; malo manj dežja smo imeli vendarle, tudi vlage je bilo, dasi seveda nismo imeli sreče, da bi se razgledali v soncu in tudi hlad je ostal v zmernih mejah.

Ruski mraz se je bil pomikal počasi proti jugozahodu. Tja do črnomoške obale je zlezla temperatura pod ničlo, celo na solnem Krimu z znamenitimi prezimovališči, prav tako se je znižala pod ničlo v Podunavju in ponekod po notranjosti Balkanskega polotoka; saj so celo že v Skoplju došli sneg. Še huje je mogel prodreti mraz čez Poljsko proti zapadu; tamkaj se je v vzhodnih delih države toplota znižala še pod —10 stopinj C, prav tako kakor v baltiških državah. In končno je mraz preplaval tudi Nemčijo, dasi je znatno omiljen. V našem Jadranskem primorju je to mraz ves teden phala burja, toda srednjemškega predela ni mogla kaj prida shlati.

Tamkaj je namreč še vedno gospodovala depresija, ki je na Sredozemsko morje tovaljala topli zrak iznad Afrike pa ga je poganjala še dalje čez Evropo. Toda depresijska energija je slaba in topli južni zrak se je moral preč črtnimi hladnejšimi in zato težjimi zračnimi masami umikati v višino in v zgornjih tečajih je mogel dospeti čez Alpe še daleč proti severoz-

padu. Zato je imela vsa južnozapačna polovica Evrope oblačno in vlažno, dasi bolj mirno vreme; tudi dežja seveda ni manjkalo, a so ga največ to pot dobili v južni Franciji, v Pirenejih in severnotaljskih predelih. Naši kraji so ostali k sreči bolj stran od glavnega pasu, ki je dajal padavine; prišli smo že toliko pod vpliv ruskega anticiklona, ki je potiskal mraz čez Evropo, da nas južni tok ni več obilaval, da nas pa tudi ruski hlad še ni zajel.

Proti koncu tedna se je vremenska situacija znova močno spremenila. Daleč na severu so se pojavile močne depresije ter potisnile ruski anticiklon proti Črnemu morju, sredozemska in severna depresija sta se strnili čez srednjo Evropo ter se silno ojačili, a hkrati sta se začeli pomikati proti vzhodu, za umikajočim se anticiklonom. To spremembo smo sicer pri nas sveda opazili samo na naglo padajočem barometru, potem pa je tudi dež pričel znova rostiti. Končno se je pričela zopet hladiti; preti pa nam sedaj invazija mrzlega zraka od drugod in po drugem potu. Severna depresija je namreč pogrnala od polarnih predelov mrzli zrak mimo Skandinavije proti jugu in čez Nemčijo se bliža Alpam ter našim predelom. To prinaša sneg in malo mraza, pa še vedno preveč vlage.

Enkrat nekaj za smeh

Ljubljana, 25. novembra.

Novi film »B«i nekoč je muzikant«, ki ga nam predvaja Elmi kino Matica, nam pomaga vedriti te neprijetne dneve pozne jeseni. Ves film je ena sama razposajenost, ki mora tudi najčemernejšega poslušalca dvigniti iz njegove mračnosti. Nastopajo v filmu sami priznani šalivci: Szöke Szakali, Ralf Roberts, de Kowa in Verebes. Prijetni dekletci sta Maria Sörensenova in Trude Berdnerjeva.

Veliko vlogo igra v tej opereti, prepleteni s prijetnimi glasbenimi točkami in norčavi zapletki, Szöke Szakali kot dobričina Häberlein, ki skrbi za dva uboga študenta. Vse, kar stor dobrodušni Häberlein, se obrne tako, da je smešno. Njegova varovanja — uboga študenta dobita tudi vsak svoje lepo dekle, a mnogo je smešnih ovir do srečnega zaključka. Ljubljancem ljubimo smeh in posrečene šale, zato sodimo, da ne bo manjkalo gledalcev, odnosno poslušalcev tega filma.

Sedemdesetletnica

Josipa Janežiča

Bizelsko, 25. novembra

Današnjega dneja jubilara poznajo Ljubljanci, Dolenjci, predvsem pa naše mehko, vinorodno Bizelsko. Regeneracija bizelskih vinogradov, opustošenih pred 40 in več leti po trtni uši, je tesno zvezana z imenom Josipa Janežiča starejšega. Od svojih mladih let naprej pa vse do danes se je jubilar uspešno udeleževal pri izboljšanju bizelskih vinogradov. Da je danes bizelsko vino na tako dobrem glasu, je v prav veliki meri zaslug jubilara.

Če te takole pot zanese po dolini Sotle od Brežic proti Sv. Petru pod sv. Gorami, opaziš dobrih 12 km od Brežic na levi strani banovinske ceste ponosno Janežičevo domovanje. Ni ti treba biti znanec ali celo sorodnik, pa se naenkrat znajdeš ob gostoljubni mizi prijazne Janežičeve familije. Da, gostoljubna je ta hiša, kar bo domnjamilo širok cele naše ožje domovine z veseljem v srcu radi potrdili. Pa se zapletel ob izvrstni kapljici z jubilarntom v pogovor pa s časom domneš, da si prišel v pravo visoko šolo vinogradarstva in sadjerejstva. Tu ti kar mgoli različnih riparij, pa montkol in Goethejev, ko pa pride pogovor na graševino in silvanec, na plavec in traminac, na plemenko in različne hibride, na metliško ali konjsko črnino, pa na njegovega ljubljena na kavčino, nu, pa opaziš, da se ti že ob neprestanem pritkavanju in prigrizovanju pogled nekam zamegli in da se ti pri pogovoru o sadjarstvu pojmi nekam mešajo, ker siliš imena različnih vrst črešenj, jabolk in hrusk menda prvič v življenju.

Res odlični enolog in pomolog je naš jubilar. Pa ti pomagajo kmalu zopet na noge. Njegova prijazna gospa Te postreže z odlično »črno«, če je pa ta premal, ti pomaga do popolnega okrevanja »naša Olga« z drugo posebno izdajo. Če si pa z jubilarntom tako-le bolj domač, ti pove tudi katero brdko iz svojega življenja, kako se je vse življenje ubijal od zore do mraka in je prišla toča ali mraz, ki sta vzela časih vse, samo nikdar njegovega optimizma v boljše čase. Ze pred leti je odložil breme gospodarskih skrbi na ramena svojih dveh sinov, toda žilica mu ni dala miru in spet rjevo je zemlji. »Rešetarjevo« rigoli in sadi in preureja. Kadar pa zaklopočejo klopotci, ko se oglasi črčice in začno ječati preše, je spet ves mlad in preroben, poln načrtov, da bi mu človek nikdar ne prisodil že 7 križev.

Jubilarita šteje tudi zelena bratovščina med svoje paterne. Da je odnesel marsikatero trofejo in zmago ob »poslednjih pogonih«, to je poglavje čisto za sebe. Ni pa bil jubilarnt samo dober gospodar, temveč tudi odlični državljani; vedno smo ga videli v prvih vrstah naših javnih gospodarskih institucij, tako med vojno kot župana, kot člana občinskih, cestnih, šolskih in drugih odborov, kot svetovalca, skratka moža vsestranskega zaupanja in ugleda. Tudi ni ostalo njegovo vsestransko udejstvovanje neopaženo na najvišjih mestih in je bil jubilarnt odklikovan od Nj. Vel. kralja z redom sv. Save in Jugoslovenske krone. Dni na te tudi državi 9 do- brih, zavrednih državljanov, ki so danes

po večini vsi v uglednih življenjskih pozicijah. Njegovi otroci z vnuki in vnukinjami — katerih je že prav lepo krdo — se zbirajo okoli »dedeka« ter mu kličejo v spomin lastno mladost. Našemu zvestemu somišljeniku, odličnemu naprednemu borcu, želimo vsi ob priliki današnjega jubileja, da bi mu potekla jesen njegovega življenja v krogu svoje ljubljene družine v sreči in zadovoljstvu.

Pomirjenje med obrtništvom

Prejeli smo: Pod tem naslovom je bila priobčena v »Jutru« od 17. t. m. izjava, katero smo podpisali 16. novembra pred okrožnim sodiščem v Ljubljani. Ker pa nekateri čitatelji to izjavo napačno tolmačijo, drugi pa jo celo v neresničnem in nasprotnem smislu hota ali nehoti razširjati, in bi take govorice lahko škodovali našemu obrtništvu, si dovoljujem k objavi izjavi dodati naslednje:

Dne 16. novembra sta bili za dopolne razpisani razpravi: Hrastelj kontra dr. Koce, Rebek, Pfeifer in Hočevar, ter dr. Petrnar kontra Pičman. Napovedanih je bilo še par tožb z obeh strani.

Pred pričetkom razprav je povzel besodo sodnik g. Mirko Koršič, ki je v lepih besedah apeliral na vse prizadete stranke za pomirjenje in prenehanje z dosedanjimi borbami odnosno tožbami na sodišču. Priporočal je, naj se ta pokret vodi zunaj sodišča mirno in po legalni poti, poudarjajoč, da ima vsaka skupina pravico javno zastopati svoje stališče. Prav gotovo ni mogel nihče od prisotnih odklanjati priporočila g. sodnika na pomirjenje. Zadovoljen s posredovalnim postopanjem g. sodnika sem tudi jaz s svoje strani rad pripomogel do tega pomirjenja, zlasti ker sem se vedno izogibal sodne poti in so bile prve tožbe naperjene proti meni in moji skupini. Pripominjam pa, da naj se to pomirjenje ne tolmači tako, da bi morala sedaj naš znani pokret v kakršnekoli smislu prenehati, bodisi glede samostojnih obrtnih zbornic, ali pa glede ostalih naših ciljev, ki smo si jih začrtali. Pokret hočemo voditi dalje, želimo pa, da naj bo borba obojestransko dostojna. Izjavljam tudi, da sem rad pristal na pogoj g. sodnika, da naj bo borba obojestransko samonaečna in ne oseba in da naj vsaka stranka prepriča svoje pristaje le z neosebimi in znanstvenimi argumenti, kar je bil od vsega početka naš namen. Poleg tega je bil namen sporazuma tudi ta, da se prepreči nadaljnje pravde, ki bi še lahko nastale med raznimi obrtniki in bi stroški šli v brezmestnost. Mnenja sem, da je vsakakor bolje, da se naše sile in energije uporabijo v dobrobit obrtnišva.

To pojasnilo sem primoran objaviti zaradi tega, ker prihajajo na mene in na moje somišljenike razna vprašanja, češ, sedaj je našega pokreta konec in da smo tudi pristali na sistem skupnih zbornic. Zato ponovno izjavljam, da gre naš pokret v smislu začrtanih ciljev in samostojnih obrtnih zbornic nemoteno naprej.

Lovro Pičman

Javna zahvala.

Podpisana Ivana Legat, posetnica v Lescah št. 14, se tem potom najkrajšeje zahvaljujem Jugoslovenski zavarovalni banki

„SLAVIJI“

za njeno nad vse kulantno in hitro izplačilo moje požarne škode, ki sem jo utrpela zaradi požara meseca avgusta tekočega leta ter jo vsled tega vsakomur kot soliden in domač jugoslovenski zavarovalni zavod priporočam.

V Lescah, dne 18. oktobra 1933.

12138

Ivana Legat.

VENDAR samo **F. SCHNEIDER** **GLAZBILA**

ker so najpopolnejša in najcenejša, pravijo tisoče in tisoče mojih stankov

Violine od 71.-daj. Havajske gitare, Gitare — 148.-, klavirske harmonike, Mandoline — 98.-, saksofoni, trobne in t.d. Harmonike — 75.- po najnižjih cenah.

NAJVEČJA DOMAČA STROKOVNO ODPRVENA TVRDKA GLAZBILA KRALJEVIŠI DVORNI DOBAVITELJ

F. SCHNEIDER PROIZVOD GLAZBIL IN POTREBŠČIN **ZAGREB, Nikoličeva ul. 12.** ZAHTEVAJTE BRZPLATNI POUČNI CENIK

POSJOJILNICA V PTUJU razpisuje mesto posojilniškega

URADNIKA

Prošnje naj se vložo do 10. decembra 1933. 12107

Slabotni MOŠKI!

Brez škodljivih

notranjih sredstev, pilul in tablet, more vsak moški — ne glede na vzrok impotence — pridobiti takoj prejšnje polne moške sile: Neuspeh absolutno izključuje! Prospekt pošlji diskretno v zaprtem ovoju brez nadpisa za 5 Din v poštah znakah trgovina »Salus«, Zagreb — 8/30 Savska cesta 10.

Vsakdo, prav vsakdo mora fotografirati!

Dejstvo je, da fotografiranje ni več luksuz, temveč obča zadeva vsakega naroda, ki si hoče ohraniti svojo zgodovino ter kulturo in ki hoče korakati vzporedno z razvojem ter napredkom današnjega časa.

Splošno vlada mišljenje, da je za dobro fotografijo neobhodno potreben dragocen in s vsemi specialitetami opremljen aparat. Toda to ni res! Čim bolj komplicirana in čim dražja je fotografska kamera, tem težje je fotografiranje. Le poklicni fotografi in znanstveniki uporabljajo komplicirane kamere, ker morajo fotografirati pri najrazličnejših okoliščinah, torej tudi v dežju in v megli. Mi pa nameravamo fotografirati samo ob soncu in v lesketajočem snegu, ki nudita vsaki sliki res pravo življenje. Pri taki svetlobi nam bodo uspeli tudi z novo Agfa-Box-kamero števil. 24, ki je ravno prava prišla v promet, z jamčeno lepe, ostre in čiste slike.

Z ozirom na to smo naprosili Agfa-tvornice, da podpro fotografijo v dravski banovini s tem, da nam odstopijo 3000 komadov te kamere po lastni tovarniški ceni. V popolnem razumevanju našega stremeljenja so omenjene tvornice ugodile naši prošnji in nam nudijo to kamero po lastni tovarniški ceni 100.— Din za komad. Toda dobili smo le omejeno število teh kamer in sicer samo 1000 komadov; zaradi tega moramo izbrati le iznajdljive in domislekov polne lastnike, ki imajo s tem dane vse predpogoje, da postanejo dobri fotoamaterji.

Zato dobi Agfa-Box-kamera 6x9 cm po lastni tovarniški ceni 100.— le oni, ki bo pravilno rešil našo križanko:

Rešitev križanke naj se predloži v Drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5, kjer se prejme v slučaju, da je križanka pravilno rešena, ob pologu 100.— takoj fotokamero. Za sporne slučaje pravilne rešitve te križanke je v Drogeriji Gregorič na vpogled po javnem notarju gospodu dr. Kuharju Andreju v Ljubljani overovljena originalna rešitev.

Ta razpis se zaključuje nepreklicno dne 24. decembra 1933.

Oni, ki bodo na podlagi pravilne rešitve prejeli v Drogeriji Gregorič Agfa-Box-kamera, se morajo pismeno in z odgovornostjo vseh posledic zavežati, da ne bodo izdali in razširili pravilne rešitve.

DROGERIJA GREGORIČ

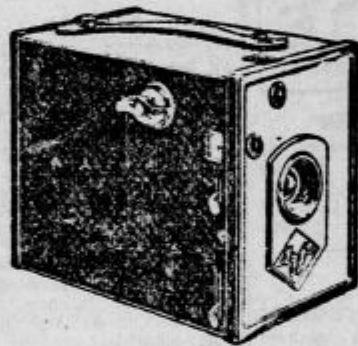
Posnetek z Agfa-Box-kamero števil. 24.

SODARSKA ULICA V LJUBLJANI.
FOT. DR. LEO HRIBAR.

LJUBLJANA,
Prešernova ulica 5.

Opis Agfa-Box-kamere števil. 24 za navite filme formata 6x9 cm:

Solidno izdelan obod, prevlečen s papirno imitacijo usnja. Usnjata ročka. Zaklop za momentne in za časovne snimke. Dve, v kamero vdelani iskali. Prvovrstna pokrajinska leča.

1	2	3	4	5	6	7	8
9			10		11		
	12		13	14			
15		16					17
		18	19		20		
21		22			23		
	24		25	26			
27		28				29	
30				31			

Vodoravno: 1 nikalnica, 4 turški polveljnik, 6 živalski produkt, 9 ni mlad! 11 reka, 12 glej opomba, 16 gaganje, 19 sadna tekočina, 21 okraj, 23 peskoviti breg, 24 Župančičeva pesnitev, 27 ne Vi! 28 domača žival, 30 pomorski ropar, 31 srbska jed.

Navpično: 2 znana kratica, 3 sijaj, 5 glej opomba, 6 mesec, 7 sv. pisemska ženska oseba, 8 pritrjevanje, 10 glasbeni instrument, 11 ni lačen! 13 perutnina, 14 termin, 15 morski rak, 17 slovenski pisatelj, 18 divjačina v srbohrv., 20 ... ima tudi najlepša vrtnica, 22 letni čas, 23 pritok Savinje, 25 vladarski naslov, 26 jeza, 29 kratica dolžinske mere.

Opomba: 12 vodoravno in 5 navpično znana trgovina v Ljubljani.

Izjava:

Podpisani izjavljam, da sem zgornjo križanko rešil sam in se zavežujem, da svoje rešitve ne bom izdal nikomur in jo obdržal tajno.

Ljubljana, dne _____

Naslov: _____

Ime in priimek: _____

Poklic: _____

Kraj: _____

Stanovanje: _____

ZA ZIMO SI PRESKRBITI

zimске suknje, obleke in perilo iz lastne tovarne

„TRIGLAV“

v trgovinah

J. OLUP, Ljubljana

Stari trg 2 (na vogalu), Pod Trančo 1 in Kolodvorska ulica 8.

Kamgarni in lodni

za smučarske in železniške obleke stalno v zalogi. 12159

Moje geslo: DOBRO BLAGO — NIZKE CENE!

GOSPODINJE POZOR!

Najnovejša patentirana novost izdelek domačega izuma strokovnega učitelja Zupanciča Avgusta v Ljubljani. Sted-Regiator, štedilniška plošča in štedilniški obroč z regulatorjem. Praktičen brez konkurence, ki vam prihrani na kurjavi 40%, zvišuje toploto, tako da vam obenem greje kuhinjo, varuje posodo, ker jo ne zamaže in preprečuje nabiranje saj. Prodaja v vseh dimenzijah v trgovinah z železnino, glavna zaloga pa je v livarni A. Smole, Ljubljana, Opekarska cesta 33. Svarim pred nakupom manj vrednih ponarejenih obročev, ki se v zadnjem času pojavljajo. 12150

SVETOVNO ZNANI RDECILI ZA OBRAZ

Cendre de rose
in rouge mandarine

in nadaljnjih dvanajst prekrasnih nijans

BOURJOIS
PARFUMEUR - PARIS

pomenijo dovršenost v negovanju lepote moderne dame, ki se nikdar ne dajo doseči. Slabe potvorbe bi vam mogle povzročiti huda razočaranja.

Bourjois-Parfumeur

izdelovalec modernih kreacij parfemov:
SOIR DE PARIS, PRINTEMPS DE PARIS, MON PARFUM, FIANCÉE.

TOVARNA,

ki se bo ustanovila za klobučevinaste in velour-tuljce (šule), išče valjalca (Walkmeister) za oddelek za klobučevinaste in velourne izdelke z nastopom 1. januarja 1934. Tuzemci ali gospodje s stalnim dovoljenjem za delo imajo prednost. Ponudbe na Jugomosse Zagreb, Jelačičev trg 5 pod »Br. 4.226«. 12140

Pfaff
šivalni stroji

Mesečna odplačila!
Večletna garancija!
Brezplačen pouk v vezenju!

Kupiš ugodno pri
IGN. VOK, Ljubljana

Tavčarjeva ulica

Podružnici: Kranj, Glavni trg
Novo mesto, Glavni trg

323

NAZNANILO.

V na novo preurejeni gostilni »PRI KMETU«, Gospodstva cesta 8, so cenj. občinstvu na razpolago vsak dan sveže pošiljke morskih rib, bodisi pečenih, v omaki (brodetto), kakor tudi surovih.

Kuhinja z gorkimi in mrzlimi jedili v bogati izbiri, prvovrstna, cene zelo zmerne.

Istotam se točijo pristna štajerska in dalmatinska vina iz nove, ravnokar došle vagonске pošiljke iz Kaštelov pri Splitu, katera lahko konkurirajo glede pristnosti in kakovosti vsem drugim dalmatinskim vinom.

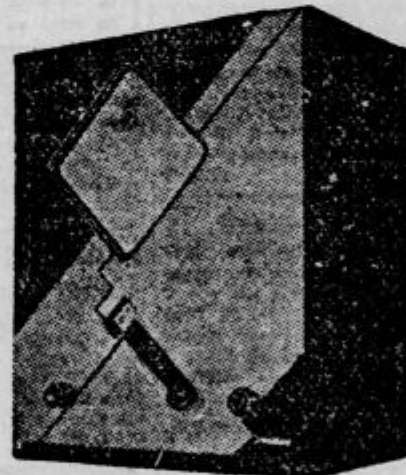
Za obilen obisk se priporoča

STOŠIČ SIME, gostilničar.

12114

STANDARD RADIO

Serijska za sezono 1933-34

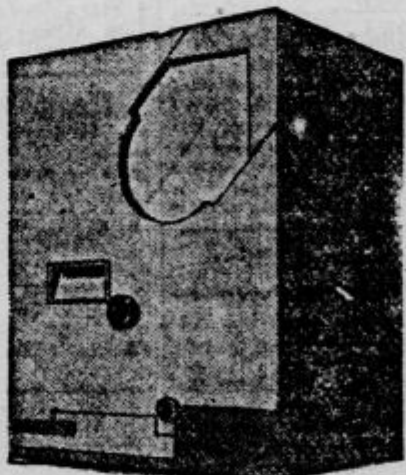
RX aparat

za vse valovne dolžine

2 + 1 cev

Cena Din 2.890.—

Naplačilo Din 250.—, 12 obrokov po Din 220.—

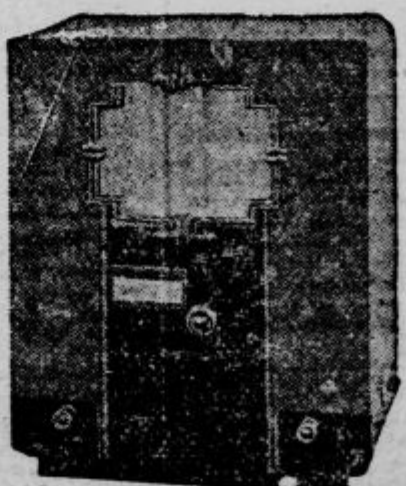
Super-Olimpikon

nedosegljiva kakovost

3 + 1 cev

Cena Din 4.950.—

Naplačilo Din 450.—, 12 obrokov po Din 375.—

Super 34

Luksuzna izdelava, največja selektivnost

4 + 1 cev

Cena Din 5.980.—

Naplačilo Din 580.—, 12 obrokov po Din 450.—

Vsi aparati z elektrodinamičnim zvočnikom. Zastopstva v vseh večjih krajih. Zahtevajte neobvezna predvajanja.

Čitajte „Jutrove“ MALE OGLASE, ki imajo siguren uspeh!

Smučí! Din 88 Otvarjamo zimsko športno sezono! Smučí! Din 88 Alpina d. z. o. z. Ljubljana, Tyrševa 7

Cene malim oglašom

Zemlje in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam po kamo«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Poseste«, »Lokalni«, »Stavovnja oddaja«, »Strojari«, »Vrednotenje«, »Informacije«, »Življenjske«, »Obične« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zasluge«, če se z oglašom nudi zasluga, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod temi rubrikama išče službo ali službo, plača vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za štiro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Za odgovor 3 Din v znakah

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo po Din 15.— Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, ostale jih je vplačati v pisnu obnemi s naročilom.

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1)

Krojačice

perfektno, za prirobovanje in izdelavo pletenih izdelkov damske konfekcije, sprejemne. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Gospodinj

širo, varno in pošteno, s letnimi opravljenimi, za samostojno gospodinjstvo, za skupno gospodinjstvo, ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Prodajalko

ki bi pomagala tudi pri gospodinjstvu, sprejemne, trgovino odličnega blaga na delu. Ponudbe po možnosti s sliko na oglašni oddelki »Jutra« pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Prvovrstno direktor

(delovodnja) s večletno prakso, ki bi bila v vsaki samostojni vodilni v delu, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Pek. pomočnika

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Hišnika

ki bi imel kake obit, ne preko 35 let starega, oženjenega — brez otrok, popolnoma zdrav, 188 cm visok, ljubljanski, ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

2 prodajalca kruha

z kaviro 900 Din, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Pletilnica mojstra

na ročno, motorno, varno, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Kot gospodinj

sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Perfektna kuharica

hitra in enostavna, dobi službo pri malih rodbini na delu, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Trg. pomočnika

sporne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Dobrega brusarja in poniklarja

sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Raš - mojstra

perfektno, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Bili. Bobijev sin

ker naš prijatelj seveda ne zna voziti, skače avtomobil v strah in grozo vrlih mečnikov zdaj na desno, zdaj na levo. Razen tega imajo lutko, ki opetla za njim, za živga človeka, in nežne dame omedlevajo od samega sočutja kakor muhe...

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1)

Kuharica

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Korespondent

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Pek. pomočnika

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Prodajalko

ki bi pomagala tudi pri gospodinjstvu, sprejemne, trgovino odličnega blaga na delu. Ponudbe po možnosti s sliko na oglašni oddelki »Jutra« pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Torbarja

boljšega uspešnega gajlanta, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Služnik

zmožnega kuha in vseh hišnih del. Sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Korespondent

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Gostiln. kuharica

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Prodajalko

ki bi pomagala tudi pri gospodinjstvu, sprejemne, trgovino odličnega blaga na delu. Ponudbe po možnosti s sliko na oglašni oddelki »Jutra« pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Kontoristino

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Službo išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1)

Služnik

zmožnega kuha in vseh hišnih del. Sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

4 čevljarke

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Kot gospodinj

sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Perfektna kuharica

hitra in enostavna, dobi službo pri malih rodbini na delu, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Trg. pomočnika

sporne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Dobrega brusarja in poniklarja

sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Raš - mojstra

perfektno, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Bili. Bobijev sin

ker naš prijatelj seveda ne zna voziti, skače avtomobil v strah in grozo vrlih mečnikov zdaj na desno, zdaj na levo. Razen tega imajo lutko, ki opetla za njim, za živga človeka, in nežne dame omedlevajo od samega sočutja kakor muhe...

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1)

Kuharica

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Vajenca

sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Mesto trg. vajenca

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1)

Kuharica

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Šivilja

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Perica

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

10.000 Din kavčice

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Izkušen usnar

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Absolventka

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Dekle

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Dobra prodajalka

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Mizar. pomočnika

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Rada bi eno leto prakticirala

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Vajenca

sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

15 letni fant

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Kontoristino

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Poslovodnja

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Krojačice

perfektno, za prirobovanje in izdelavo pletenih izdelkov damske konfekcije, sprejemne. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Rarvski mojstra

perfektno, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Trgovski pomočnik

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Kuharica, sobarica

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Gospodinja

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Prodajalka

ki bi pomagala tudi pri gospodinjstvu, sprejemne, trgovino odličnega blaga na delu. Ponudbe po možnosti s sliko na oglašni oddelki »Jutra« pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Lesni strokovnjak

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Mladenec - zidar

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Brivski pomočnik

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Železninar

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

700 Din grem

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Frizerske obrti

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Vzgojiteljica

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Mesto sluge

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Bolniska strežnica

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Mlada natakarka

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Kontoristino

mlajšega, ki ima večletno s razpisanim kruha, sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

Služnik

zmožnega kuha in vseh hišnih del. Sprejemne, ki bi imela v vseh delih, faktor prirobovanja, konfekcije, sestave barv, izdelave modelov, šle večja tovarna pleten in šrovi. Ponudbe pod »Zasluge« in »Potniki«. 4297-1

1000 Din onem

Sobe išče

Vasaka beseda 5 Din. za danje naslova ali na 5 Din. (38-4)

Prenosišče

1933. posrednik in preprosta žena v prostih urah, ki bi pomagala tudi v gospodinjstvu. Naslov v oglaševalski Jutra. 42832-33

Sobo

po možnosti s samostojno kopalnico v bližini glavne kolodvorske ulice. Ponudbe z navedbo cene na oglaševalski Jutra. pod znanko »Uradnik«. 42838-39

Opremljeno sobo

s peko, vrtom, tudi s hrano v mestu. Iste s 1. decembra. Ponudbe na oglaševalski Jutra. pod znanko »Sretna«. 42779-28

Gospodinja

srednja in mlada ženska ne potrebuje pomoči. Samo za pomoč pri kuhanju. Ponudbe na oglaševalski Jutra. pod znanko »Sretna«. 42857-28

Opremljeno sobo

po možnosti s samostojno kopalnico v bližini glavne kolodvorske ulice. Ponudbe na oglaševalski Jutra. pod znanko »Uradnik«. 42807-33

Prazno sobo

s samostojno kopalnico, v središču mesta. Ponudbe na oglaševalski Jutra. pod znanko »Sretna«. 42803-33

Prazno sobo

veliko, lepo, po možnosti v centru, litem. Ponudbe pod znanko »Svetlo« na oglaševalski Jutra. 42844-23

Soba z 2 posteljama

v centru, v bližini železniške postaje, v oglaševalski Jutra. pod znanko »Sretna«. 42857-38

Prazno sobo

veliko in opremljeno, blizu centra, v pristanišču. Ponudbe na oglaševalski Jutra. pod znanko »Sretna«. 42847-38

Prazno sobo

samo za 1. decembra. Ponudbe pod znanko »Sretna« na oglaševalski Jutra. 42808-23

Ženitve

Vasaka beseda 3 Din. za danje naslova ali na 5 Din. (35)

Gostilničar

posrednik in obrtnik, v državni službi, star 30 let, žel. poročiti gospodinjstvo v središču mesta. Iste, lepe razmere, ki bi imela vse, da bi gospodinjstvo v gostilnici. Poročilo 50.000 do 70.000 Din. Ponudbe s sliko na oglaševalski Jutra. pod znanko »Sretna«. 42857-25

Šivilja

dobra gospodinja, ki ima nekaj prihrankov, želi spoznati solidnega gospodina 35 do 40 let starega. Resne ponudbe na oglaševalski Jutra. pod znanko »Sretna«. 42862-25

Boljšo damo

do 40 let poročiti dobro situiran višji državni uradnik. Za prospekte pošljite 10 Din. »Fortuna«, Ljubljana, poštne predal 221. 42880-25

Gospodinja

30 letna, izobražena, z doto, želi znanja z inteligentnim, znanstvenim, do 50 let starim gospodinom v svrhu poroke. Resne ponudbe s sliko na oglaševalski Jutra. pod znanko »Sretna«. 42857-25

Znanja želim

z gospodinjstvom, kuhinjo in vsako koncesijo in preprosto doto, da bi lahko preživela trgovino. Naslov v oglaševalski Jutra. pod znanko »Sretna«. 42870-25

Dopisi

Vasaka beseda 2 Din. za danje naslova ali na 5 Din. (34)

Želim dopisovati

z resnim, izobraženim gospodinom. Ponudbe na oglaševalski Jutra. pod znanko »Sretna«. 42871-24

Joža, vrni se!

Pisni, za rabim, zelo razumni, služba v elektrarni. Glna. 42746

Premožna dama

vrtova, srednjih let, želi znanja v svrhu dopisovanja s tudi dobro situiranim gospodinom, v središču mesta. Ponudbe s sliko na oglaševalski Jutra. pod znanko »Sretna«. 42878-24

Dama

srednjih let, s nekaj premoženja, želi poročiti gospodina v etni službi. Ponudbe na oglaševalski Jutra. pod znanko »Sretna«. 42878-24

Z damo

srednjih let, s nekaj premoženja, želi poročiti gospodina v etni službi. Ponudbe na oglaševalski Jutra. pod znanko »Sretna«. 42878-24

Gospodinja

samo za 1. decembra. Ponudbe na oglaševalski Jutra. pod znanko »Sretna«. 42803-33

Drž. uradnik

v Ljubljani, 37 let star, srednje postave, iste, ker je brez poznavanja, družbo simpatične dame evropskih biženjskih razmer. Ponudbe na oglaševalski Jutra. pod znanko »Sretna«. 42784-24

Višji državni uradnik

želi poznanstvo mlade dame. Običajne ponudbe s sliko na oglaševalski Jutra. pod znanko »Sretna«. 42800-24

Gosp.

srednjih godina, neustanovljeno, želi imati samo mlado, iskreno, verno prijateljico, moško, ki bi tudi imela, kolikor bi mogla pomoči. Želim gospodinjstvo veselo, značajsko, kod koje bi mogao zaboraviti prošlost. Samo za pomoč pri kuhanju. Ponudbe na oglaševalski Jutra. pod znanko »Sretna«. 42844-24

Obrtnik

hoče atroke, želi znanja z 40 let stare dame. Ponudbe na oglaševalski Jutra. pod znanko »Sretna«. 42807-33

Uslužbenec »KDL«

naj se javi. 42807-33

Psa volčjaka

do 6 mesecev starega kupca, ponudbe s ceno in podatki na poštni Jutra. v Celju pod »Čistokrvni«. 42739-27

Angleški bokser

v centru, v bližini železniške postaje, v oglaševalski Jutra. pod znanko »Sretna«. 42857-38

Psa

nemško dogo, krasen, 7 mesecev star, eksemplar, poceni prodam. Naslov v oglaševalski Jutra. 42857-27

Papagajčke

samice, raznobarvne, Leghove petelinke, Angora miške, poceni prodam. A. Regović, Vitanje. 42861-27

Majhnega piščica

svojenega, frotterija, ali kakšne druge majhne in čisto krone poceni prodam. Domobranska cesta št. 5/1 desno. 42890-27

Pes ptičar

črn, dolgodlak, velik z belimi vrtnicami, naziv »Dake«, je danes ušel. Pošten najditelj se naproša, da ga odda pri hišniku Resljeva cesta 9. 42851-27

Kratek klavir

dobro ohranjen, ugodno prodam. Naslov v oglaševalski Jutra. 42879-26

Kratek klavir

dobro ohranjen, poceni prodam. Zadaj, Karlova cesta 9. 42880-26

Klavirji

kupite na obroke od Din 400.— prve svetovne fabrike Bechmanna, Steinway, Pleyel, Petrof, Höpfer, Seliger, ali s poceni najboljši Laska in prečista mehanika. Prodaja jih izključno le sodni izrednici in bivši učitelji G. Mathe. ALFONZ BREZNIK

Klavirje

kupite popolnoma dovršene od 10.000 dalje pri R. Warbinek Ljubljana, Gregorčičeva 5. Prodaja na obroke tudi poceni bančnim knjižnicam. Strokovnjak popravila in uslužbenec izvršnim tečajem. 42881-26

Klavir

dobro ohranjen, za 1600 Din prodam. Naslov v oglaševalski Jutra. 42800-26

V PONEDELJEK

27. novembra 1933.

SE OTVORI

TRGOVINA

SVILA

LJUBLJANA, Tyrševa cesta šte. 50

NA ZALOGI: Garantirano samo čista svila v vseh barvah in najfinjših kvalitetah.

Krasni moderni vzorci. Cene zmerne.

Klaviro

Klaviro

Klaviro

Klaviro

Klaviro

Klaviro

Klaviro

Klaviro

Klaviro

Klaviro

Klaviro

Klaviro

Jazz-Instrumente

v dobre stanju, in sicer: Banjo bas, tenor banjo, trompete, flavia, vjolina, tolkala, poceni prodam ali zamenjam za piano harmoniko. Viljem Zabokovnik, Ljubljana. 42819-26

Klaviro

kupimo v vsakem stanju. Ponudbe z navedbo cene in vrste na naslov: »Dežela«, Ljubljana, poštne predal 101. 42844-26

Kratek klavir

črn, kakor nov, strune navskriž, oklopna plošča krasen glas, znanak »Lunara, Dunaj, prodam Zwitter, Maribor, Tabor ska 7. 42852-26

Piano

dobro ohranjen, poceni prodam, istotam se dobe statve za perzijske preproge. N. Horv. S. Gledališka 16/III. 42847-26

Krom. harmonika

poceni prodam v gostilni »Sretna«. 42808-26

Stroji

Vasaka beseda 1 Din. za danje naslova ali na 5 Din. (39)

Pletilni stroj

3/90 poceni prodam. Kupca naučim pletiti brezplačno. Naslov v oglaševalski Jutra. 42884-29

Čevljiarski stroj

(Olinierov) malo rabljen, v zelo dobrem stanju prodam. Naslov v oglaševalski Jutra. 42884-29

Pletilni stroj

Regentin, prodam tudi za hranilo knjig, ali pa poceni. Naslov v oglaševalski Jutra. pod znanko »Regentin«. 42882-29

Skobelni stroj

za železo (Shaping-Maschine) 900 mm širok, rabljen, toda dobro ohranjen, 1850 mm. Oferte na: Tovarisa lenih izdelkov, Jorklinter 42861-29

Pisalni stroj

rabljen, boljše znamke, v dobrem stanju kupimo. Ponudbe na Občinski urad vo. Opotnica. 42885-29

Kompletne stroje

za izdelovanje dimnih cevi in kolen prodam. Naslov v oglaševalski Jutra. 42861-29

Pisalni stroj

»Officer« poceni prodam. Naslov v oglaševalski Jutra. 42895-29

Pletilni stroj

dobro ohranjen, 8/60, ugodno prodam. Matija Tonin, Jegličeva 10. I. nadst., stop. 6. 42888-29

Informacije

Vasaka beseda 1 Din. za danje naslova ali na 5 Din. (31)

Ceni občinstvu

naznanjam otvoritev modne konfekcije obleke za deklice od 5-15 let. Iste se izvršujejo na željo tudi po meri. Na željo pa je velika izbira najnovjših oblik, kakor tudi gubastih kril, bluz, šokskih halj itd. Ogled brezobvezno. Se pripravič Michalek. Sirtarjeva ulica šte. 7/II. 42808-31

Hirolog - grafolog

Timočević, sprejema med 9. in 12. ter 3. in 5. ure na Sv. Petra cesti št. 7. 42813-31

Obrt

Vasaka beseda 1 Din. za danje naslova ali na 5 Din. (30)

Po Din 1.50 pere

in avto. Hka avtomatizirana. Leonard, Kolodvorska 23. 42905-30

Trajno kodiranje

samo 60 Din. 5 mesecev garancije. Hutar Maki, frizerski salon, Trbovlje. 42744-30

Steznike

in trebušne pasove izdelujem po meri. Izvršujem vsa popravila. Na željo pridem na dom. Terezijska Kranjska, Vodmat-Ljubljana, Družbena ul. št. 23. 42770-31

Izdelujem plašče

od 100 do 130 Din. večerne in promenade obleke od 90 do 130 dinarjev. Sprejemam tudi popravila. Priporoča se Leopoldina Strnad. Zabajak 7/I. 42852-30

Dražbe

Vasaka beseda 1 Din. za danje naslova ali na 5 Din. (32)

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin

dne 28. novembra 1933 ob 9. uri 30 minut pri arekcijski sodišču v Kranju. Prodalo se bo: 1.) Hiša št. 15 v Saviškem predmestju v Kranju v bližini saviškega mostu, izklesana cca 30.000 Din (p. 2.) Bukov gozd parcel. št. 847/23, 24, 25 in 26 k. o. Zr. Besnica pri Kranju s površino 2 ha, 62 a in 28 m². Izklesana cca 6000 Din. Držabni gozdni se lahko vpledejo pri arekcijski sodišču v Kranju. — Sreko sodišče v Kranju, oddelk I., dne 16. novembra 1933. 42818-32

Ponedeljek 27. nov.

od 50 kg navzgor, prodaja na Din 14 kg železovite Bičevske. Piskorec. 42856-38

Krompir

dobra, za živino, vendar pa sdrav, po 45 Din — ter lep, odbran, za človeško prehrano, po 60 Din za 100 kg oddaja, doktor zaloga, brečka A. Volk, Ljubljana, na Rešjeva cesta št. 24. 42900-33

Cca 25 hl cvička

prodam po ugodni ceni; sprejemam tudi hranilno knjižico Mestne hranilnice Ljubljane. Ponudbe pod »Pravica« na oglaševalski Jutra. 42816-33

Največja stalna razstava otroških vozičkov

v Jugoslaviji. Cenik s slikami brezplačno. Naročeno blago pošljemo franco postaja naročnika, brez zaračunavanja omota in vozarine. Nepovojno zamenjamo. »AVALA« tovarna otroških vozičkov Beograd, Knez Mihajlova 47. 12127

Kožuhovina

ELIGIJ EBER, Ljubljana, Kongresni trg 7.

Najbogatejša izbira

polarnih lisic, srebrnih lisic, Persijanerjev, Astrahana, Seala, Bisamov, Nutrie

Moderna konfekcija

kožuhastih plaščev, jop, večernih jop in kepv, mufov, krznenih garatur po najnovjših pariških in dunajskih modelih.

in vseh ostalih vrst krzna.

Moderniziranje kožuhovin.

JIZKE CENE! DOBRO BLAGO! SOLIDNA POSTREZBA!

NOV IN DOVRŠEN IZUM

„ETNA“

vžigalnik za vžiganje ognja

»ETNA« je blagodat za vsako gospodinjstvo!

»ETNA« ni potreben papir in trščice, ona vžiga ogenj sama in za neseljivo!

Gospo in gospodine!

»ETNA« vžigalnik za ogenj je vaš najboljši pomočnik in prijatelj. »ETNA« štiti vaše bledje in nežne roke, da jih ne umazate, ker za dostuje, da primete »ETNA« v roke in da jo s svojim samim znanjem od skatljate, v kateri je pakovana, vžigete in potem postavite pod naložena drva v peč ali v štedilnik. »ETNA« nima absolutno nikakega duha!

»ETNA« je zaradi svojih lastnosti dostopna tudi v najsiromašnejšem gospodinjstvu in hiši, ker stane 24 komadov »ETNE«, pakovane v skatlico, samo 4 Din, a 48 komadov 6.50 Din. Torej 24 krat prihranite ogenj za samo 4 Din brez šepenja, papirja, trščic, brez plina in špirita naglo in brez truda. Svoobodno zamorete opravljati tudi druge hišne posle, medtem ko vam »ETNA« sama in sigurno zapali ogenj.

»ETNA« vžiga ravno tako ogelje v lkalniku.

Kupite skatlico »ETNE« in pripravite se sami.

»ETNA« se dobiva v vseh specializiranih trgovinah.

Iščemo krajevne zastopnike za vsako mesto v državi. Za pismene informacije je poslati znamko za odgovor.

Glavno zastopstvo za vso Evropo!

TRGOVAČKO PROMETNO k. d., Beograd, Čika Ljubina 1

Sena in deteje

večje količine takoj prodam. Naslov pove oglaševalski Jutra. 42822-33

la beli krompir

dobavljam vagonsko kg po 60 par franko nakladalno postaja Malinjska dolina. A. Cok, Velenje — St. III. 42836-33

100 kg čaj masla

kupim dober ali celo levo. Ponudbe na oglaševalski Jutra. pod znanko »Za govorino«. 42771-33

Ljutomersko vino

letnik 1932., prvotno, 3-4 polovnjake ali tudi več, proti gotovini prodaja L. Solich, Maribor, Badova ulica 1. 42802-33

Vina

starega in novega, večje množice oddam. Vprašate v starbeni pisarni. Vrtina ul. 12, Maribor. 42818-33

Gorenjski krompir

»Gredas« in »Gredas« »Rok« — prodaja Kmetijska okrajna zadruga v Kranju. 42806-33

Čebulo

prvotno, razpošilja vsako množico po 60 Din za 100 kg Unsko — Moskanje. 42905-33

Cvetlični med

trščic, 2000 kg, v kantar po 25 kg. Na zahtevno v vseh vrstah v cen. — Dragutin Ivković, Gornjevac, Podravska. 42835-33

Cvetlični med

od 50 kg navzgor, prodaja na Din 14 kg železovite Bičevske. Piskorec. 42856-38

Krompir

dobra, za živino, vendar pa sdrav, po 45 Din — ter lep, odbran, za človeško prehrano, po 60 Din za 100 kg oddaja, doktor zaloga, brečka A. Volk, Ljubljana, na Rešjeva cesta št. 24. 42900-33

Cca 25 hl cvička

prodam po ugodni ceni; sprejemam tudi hranilno knjižico Mestne hranilnice Ljubljane. Ponudbe pod »Pravica« na oglaševalski Jutra. 42816-33

Največja stalna razstava otroških vozičkov

v Jugoslaviji. Cenik s slikami brezplačno. Naročeno blago pošljemo franco postaja naročnika, brez zaračunavanja omota in vozarine. Nepovojno zamenjamo. »AVALA« tovarna otroških vozičkov Beograd, Knez Mihajlova 47. 12127

Kožuhovina

ELIGIJ EBER, Ljubljana, Kongresni trg 7.

Najbogatejša izbira

polarnih lisic, srebrnih lisic, Persijanerjev, Astrahana, Seala, Bisamov, Nutrie

Moderna konfekcija

kožuhastih plaščev, jop, večernih jop in kepv, mufov, krznenih garatur po najnovjših pariških in dunajskih modelih.

in vseh ostalih vrst krzna.

Moderniziranje kožuhovin.

JIZKE CENE! DOBRO BLAGO! SOLIDNA POSTREZBA!

NOV IN DOVRŠEN IZUM

„ETNA“

vžigalnik za vžiganje ognja

»ETNA« je blagodat za vsako gospodinjstvo!

»ETNA« ni potreben papir in tršč

P. H.

Življenje — film

Roman

Marja Fedorovna se zdrzne. Pravkar vidi sluzgo, kako odpira vrtna vrata. Nekdo stoji pred njimi. Očividno je zvonil.

Odkod ve Olga Nikolajevna, da prihaja?

Marja Fedorovna začuti gluho tesnobo. Skoraj preglasno zakliče v sobo.

»Da, nekdo prihaja.«

Olga Nikolajevna vdane pokima. Tega neurja se bo spominjala vse svoje žive dni.

Globoko se oddahne.

6. poglavje

V sivem, neveselem jutru se peljeta proti dolinici, kjer naj se vrši usodno srečanje.

Milkovič kadi cigareto. Bergerja nekoliko mrazi.

Neumna je takale vožnja, v jutrnjem somraku — in v negotovosti! Ali ni res, da je vse to neznanska bedarija?

»Doma ropočejo zdajle mekarice s svojimi vozlički,« dé Berger, samo da ne bi molčal. »In prve branjeve prihajajo na trg. Služkinje hitijo k prvi maši.«

»Da, da,« odvrne Milkovič.

»Hm —«

Avtomobil počasi drži po kameniti cesti.

»Kar čudno se mi zdi, če pomislim, da sem bil pred včerajšnjim že doma. In da mi je Lindijeva podala roko in rekla: 'Pozdravi Milkoviča. Reci, naj mi ne zameri.' Kaj?«

Kratek molk.

»Ogledno vreme,« razgovarja Berger. »Solnce se ne pokaže in ne pokaže. Soparica je kar neznosna.«

»Da, nekaj je v zraku.«

»Sicer morava biti pa kmalu na mestu.« Berger pogleda na uro.

»Ali poznaš one gospode?«

36

»No. Samo tistega, ki je prišel k meni. Očividno je pošten človek. Drugi je tudi rus. Nečak generala Kurnonskega. Zdravnika pripeljejo nasprotniki.«

»I, kakopak. Če ti smem kaj svetovati, Peter — pazi na poveš! Ne zamudi niti sekunde! Saj veš: pištola mi sablja. Nu, in —«

»Vem.«

»In ramo drži naprej. Kriji si prsi. Roka naj bo rajši nekoliko višje kakor prejšnja — saj veš, pravi, da je glava dokaj občutljiva reč, ha, ha —«

Sala mu gre nerada s jezika.

»Velja,« se nasmehne Milkovič.

Avtomobil se ustavi.

Prijatelja stopita iz voza. Šofer dobi nalog, naj tu počaka. Ti tuji so res prismođe, misli sam pri sebi. Tako zgodaj se vozijo na izprehod!

Se nekaj časa morata iti peš: ravnica je onkraj griča. Zrak je poln sladke, soparne dišave.

Olga Nikolajevna gotovo še spi, pomisli Milkovič in se nasmehne. Niti slutiti ne more, da je on tu in da se igra s smrtjo.

Da bi se vsaj zjasnilo! To sivo, žveplasto nebo pritiska človeku na dušo.

Nasprotnika sta že na mestu. Nič čudnega ni, da je Sokolov med svojimi rojaki tako hitro našel prijatelja v ta namen Poročniku bivše carske armade ne bi nobena naselbina ruskih emigrantov odbila pomoči. Kdo more vedeti, da je nepridiprav? Pustolovec njegovega kova najde zmerom pota, da doseže, kar hoče.

Gospoda se molče pozdravijo.

Sekundanta stopita vkup. Razgovor se vrši v francoskem jeziku. Milkovič in Sokolov sta pripravljena.

Menda sta se sekundanta dogovorila. S koraki odmerita razdaljo. Pod veliko oljko razloži zdravnik svoje priprave. Tudi on je Rus — tak, kakor Gospod Bog v knjižicah za otroke. Dolge lase ima, dolgo brado in neizpremenljivo prijazen nasmeh na okroglem obrazu.

»Nepristranski se z nagrbnčenim čelom ozre v nebo. Ta zrak — človek bi znozel!

Dvajset korakov razdalje.

Sekundanta zamenjata pištoli.

Nepristranski zamrmra v svoji okorni francoščini nekaj besed, ki menda pomenijo predlog sprave.

Nihče ga ne posluša.

Vse nadaljnje gre zelo hitro.

Nasprotnika stopita vsak na svoje mesto. Pištoli držita v rokah. Sekundanta se umakneta v stran.

Milkovič gleda Sokolova. Ta ima čelo pokrito z znojnimi kapljami. Soparica in tiho sta strašni.

»Olga Nikolajevna!«

Tiho zašepeče Milkovič to ime. Ali ne stopa njena vitka, pomosna postava iz meglenih kopren? Zdi se mu, kakor da bi se smehljala...

In zdajci ga pograbi brezmejen srd.

Ta lopov se jo je upal žaliti!

Sokolov bulji vanj, eno oko ima že zatisnjeno. Njegovo brazgotinasto lice izraža potuhnen zasmeh.

Glas nepristranskega pravkar šteje.

»Ena — dve — tri!«

Višnjevosivi dim smodnika obvisi v težkem zraku nad glavama nasprotnikov.

Nič!

Milkovič je slišal svinčenko, kako mu je prižvižgala mimo glave.

Ze stoji zraven njega Berger. Vzame mu pištolo in jo iznova nabije. Bled je videti. Pogled mu vprašujoče zleti k nepristranskemu in ošine nasprotne sekundanta. Tudi ta dva sta nekam poparjena.

»Kaj je?« vpraša Milkovič.

»Nasprotnik ni počakal «treh», togotno šepne Berger. »Skandal! Če se nepristranski ne oglasi.«

A ta vidi, da se ni nič zgodilo. Nemo razburjenje se poleže.

Milkovičev obraz je kakor iz kamna. Sokolov je podošen zver!

Sekundanta odskočita.

Spet povelje:

»Pozor!«

In takoj nato z ostrim poudarkom:

»Prosim gospoda nasprotnika, da vestno pazita na moje povelje!«

Vsi vedo, komu so namenjene te besede.

Znižane cene „Jutrovim“ romanom ZA MIKLAVŽA IN BOŽIČ

V nedeljskem oglasu smo pomotoma navedli običajne prodajne cene namestu znižanih cen. Vsem onim, ki nameravajo knjige naročiti, bo pač ta pomota najbolj pokazala, kako globoko smo znižali cene, in s tem omogočili obenem nabavo čtiva za zimo.

1. Jean de la Hire: Lucifer, fantastični roman v šestih delih. 1924. 273 str. Broš. Din 15.—
2. Maurice Leblanc: Tigrovi zobje. Iz francoščine prevlel F. J.-o. 1924. 217 str. Broš. Din 15.—
3. Veridicus: Pater Kajetan. Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih. 1924. 187 str. Broš. Din 15.—
4. Aleksander Dumas: Zvestoba do groba. (La Dame de Monsoreau.) Roman. 1925. 419 str. Broš. Din 15.—
5. James Oliver Curwood: Onkraj pragozda. Roman. 1925. 129 str. Broš. Din 10.—
6. Gustave le Rouge: Misterija. Roman. 1925. 177 str. Broš. Din 15.—
7. Oskar Hubicki: Roman zadnjega cesarja Habsburžana. 1926. 320 str. Broš. Din 15.—
8. Jack London: Roman treh src. 1926. 433 str. Broš. Din 15.—

9. Oevre Richter Frich: Rdeča megla. Roman. 1926. 108 str. Broš. Din 15.—
10. Rene la Bruyere: Hektorjev meč. Roman. 1926. 80 str. Broš. Din 10.—
11. Zevacco: Papežinja Favsta. Roman. 1927. 194 str. Broš. Din 20.—
12. Z. O. Curwood: Lov za ženo. Roman. 1927. 194 str. Broš. Din 15.—
13. E. G. Seliger - Brat: Ugrabljeni milijoni. Roman ameriškega Jugoslovena. 1927. 291 str. Broš. Din 20.—
14. Phillips Oppenheim: Milijonar brez denarja. Roman. 1927. 92 str. Broš. Din 10.—
15. Zane Grey: Železna cesta. Roman. 1929. 219 str. Broš. Din 20.—
16. Stanley Weyman: Rdeča kokarda. Roman iz velike revolucije. 1928. 233 str. Broš. Din 20.—

17. Sinclair - Gluck: Zlati panter. Roman. 1928. Broš. Din 15.—
18. Michel Zevacco: V krempljih inkvizicije. Zgodovinski roman. 1929. 462 str. Broš. Din 30.—
19. Marcel Priollet: Seržant Diavolo. Roman. 1929. 344 str. Broš. Din 25.—
20. Emerson Hough: Možje. Roman. 1930. 210 str. Broš. Din 25.—
21. Donald Keyhoe: Gusar v oblakih. Letalski roman. 1930. 130 str. Broš. Din 20.—
22. Artur Bernede: Belfegor. Pustolovski roman. 1930. Broš. Din 20.—
23. Staroslav: Gostilne v stari Ljubljani. Broš. Din 10.—
24. Melik: Do Bitolja in Ohrida. Broš. Din 10.—
25. France Podlipnik: Jelarjevi čuvaji. Broš. Din 16.—
26. Burroughs: Tarzan, I. del. Din 20.—
27. Burroughs: Tarzan, II. del. Din 20.—

Vse ugodnosti o brezplačnih knjigah ostanejo v veljavi do 31. decembra. Hitite z naročili. Naročilnice izrežite iz nedeljskega „Jutra“ (19. nov.)

Zične vloge po 109 Din

Zične vloge iz izvanredno trde žice Din 159. Plačljivo vnaprej, franko vsaka železniška postaja. Preprodajalci dobijo popust. Pri naročilu se prosí, da se navede natančna notranja mera postelje.

„WEKA“, MARIBOR 9.

TRGOVINO

z manufakturno in konfekcijsko, z zalogo in stanovanjem, v velikem industrijskem mestu na Gorenjskem oddam v najem

eno leto brez najemnine!

Za prevzem potrebno Din 35.000.—, ostalo v mesečnih obrokih. Pozicija — promet prvovrsten. Resni interesi naj pišejo na ogl. odd. Jutra pod »Ugodno 1934«. 12141

ZIMSKA JABOLKA

raznih vrst in prvovrstna jabolka mošančke

prodaja

GOSPODARSKA ZVEZA

PLOŠČICE

za oblaganje kuhinj, kopalnic, štedilnikov najceneje pri

MATERIJAL, trg. dr. z o. z.

LJUBLJANA, Tyrševa 36.

SPECIJALNO USNJE „NAPA“

za suknjiče, šefrete v vseh barvah, ševro, kakor tudi cromove podplate izdeluje

F. ŽAGAR IN DRUG

TOVARNA USNJA V TRZIU

Stroji tudi kože divjačine vseh vrst in jih tudi barva po sistemu »Leipzig« po najnižjih cenah. 12021

PLJUČNE BOLEZNI SO OZDRAVLJIVE!

Pljučna tuberkuloza, sušica, kašelj, suhi kašelj, sluznati kašelj, nočno potenje, bronhijalni katar, katar v grlu, zaslinjevanje, bruhanje krvi, naduha, astmatično hropenje, bodljaji itd., se dajo ozdraviti!!

Pred uporabo

NA TISOČE OZDRAVLJENIH!
Zahtevajte takoj mojo knjigo »Nova umetnost hranjenja«, ki je že mnoge rešila.

POPOLNOMA ZASTONJ
dobite mojo knjigo, iz katere lahko črpate mnogo potrebnega. Kogar torej mučijo bolečine, kdor se hoče na nagel način temeljito in brez nevarnosti iznebiti svojih bolezni, naj piše še danes! Ponovno naglašam, da dobite moje pojasnilo povsem brezplačno, brez vsake obveznosti z svoje strani, in bo vaš zdravnik gotovo pristal na ta od prvovrstnih profesorjev kot odlično priznanje.

NOVI NAČIN HRANJENJA.
Zaradi tega je v vašem interesu, da takoj pišete, pa boste od našega tamošnj. zastopstva takoj postreženi.

Črpajte pouk in okrepljeno voljo do življenja iz knjige izkušenega zdravnika. Ona vsebuje okrepilo, in življenjsko uteho in se obrača na vse bolnike, ki se zanimajo za sedanje stanje znanstvenega zdravljenja pljuč. Poštno nabiralno mesto:

GEORG FULGNER, BERLIN-NEUKÖLLN, Ringbahnstr. Nr. 24, Abt. 490.

Žopet znižane cene!

Dobre, točne ure za malo denarja pri trvdki Trgovski dom — Stermecki. Nikel anker-remontar Din 40.—, ista ura lepo gravirana Din 58.—, tula-posrebrsna, lepo gravirana Din 130.—, zapesna Din 96.—, navadna budilka Din 39.—, 60.—, 80.—, žepna budilka Din 180.—, navadna stenska ura Din 55.—, stenska ura s kuka-vico Din 216.—. Po znižanih cenah tudi velika izbira verižic, obeskov, prstanov in druge zlatnine.

TRGOVSKI DOM
Stermecki
TOVARNA PERLA-11-ORLEX
CELJE šte. 20

Zahtevajte novi, veliki, ilustrirani cenik s več tisoč slikami, ki je pravkar izšel, ter ga dobite brezplačno. Kar ne ugaja, se zamenja ali pa vrne denar.

POMLADITE SI VAŠ RADIO APARAT

PRI NAS SI LAHKO NABAVITE NAJNOVEJŠE

PHILIPS CEVI PROTI TEDENSKEM ALI MESEČNEM ODPLAČILU

BREZ VELIKIH IZDATKOV IMATE NOV APARAT
TEHNIČNO POSVETOVNJE BREZPLAČNO NA RAZPOLAGO
SPREJEMANJE V POPRAVILU VSEH VRST APARATOV

H. SUTTNER, LJUBLJANA 8
Palača DUNAV Aleksandrova c. 6

V Beogradu in okolici dobro vpeljan

zastopnik

išče serijozne tvrdke zaradi zastopanja. Cenjene ponudbe poslati na naslov Weiss M., Beograd, Jaksčeva 5-III. 12142

Svinjske kože

kupuje po najvišjih dnevnih cenah

TO NE KNAFLIC

tovar. usnja, Kamnik 303

VATO

v tablah in za odeje. Preden krijete svojo potrebo, zahtevajte moje vzorce in cenik!

ARBEITER

Maribor 9965

Največje presenečenje za Miklavža

so skrajno znižane cene

Din 85.—

Priljubljeni športni čevlji za šolsko mladež z okrašenim jezikom iz rjavega boksa s prvovrstnimi podplati.

Št. 26-27 . . . Din 85.—
28-30 . . . " 95.—
31-35 . . . " 115.—
36-39 . . . " 145.—

Din 75.—

Visok fantovski in dekliški čevlji za slabo vreme, rjav ali črni boks.

Št. 25-30 . . . Din 75.—
31-35 . . . " 95.—
36-39 . . . " 125.—

priznana najboljše obutve znamke

PEKO

Edinstvena prilika za naše dame

Din 95.—

Okusen damski čevlji na zapono ali v salonski obliki, z visoko ali nizko peto, iz rjavega ali črnega boksa.

Lakaste

Din 125.—, 145.—

Din 125.—

Topli suknjeni čevlji visoko z usnjem obšiti za dom in za cesto Vas obvarujejo prehlada.

Din 165.—

Za elegantne gospode iz črnega ali rjavega usnja. Izborni podplati.

Din 38.—

Udobna topla copata iz velblodje dlake neobhodno potrebna vsaki gospodnji.

NOSITE LE **PEKO ČEVLJE** Z USNJENIMI
PODPLATI, KI SO NAJBOLJŠI IN NAJZDRAVEJŠI ZA VSAKO NOGO IN
JAMČIJO ZA UDOBNO IN SIGURNO HOJO.

NAŠE GESLO: NAJBOLJŠA KAKOVOST ZA NAJMANJ DENARJA.

BOGATA IZBIRA NAJOKUSNEJŠIH SNEŽK SVETOVNOZNANIH ZNAMK „TRETORN“, „RIGA“ ITD.

GAVRILOVIČEVA

NOVA SALAMA

je v prometu!

12072

Zbirališče
vseh Slovencev
v HOTELU „POSTA“
v Beogradu

nasproti železniške postaje. Hotel razpolaga z 35 najljepšimi opremljenimi sobami, v vsaki sobi tekoča topla in mrzla voda, parna kurjava. Cena sobi z 1 posteljo 20-40 Din, a z 2 posteljama 40 do 60 Din. Za obisk se priporoča direkcija. 12070

TRIBUNA: F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska c. 4.

PERJE

Kokoške, purje, gosje in račje, navadno, s strojem čiščeno in čohano.

Po znatno nižjih cenah.

Vzorci se pošiljajo brezplačno in franko.

DOBAVLJA V VSAKI MNOŽINI

E. VAJDA — ČAKOVEC

Telefon 59, 60, 3, 4.

Konjska struna
(Rosshaar)

Žima

Žimo za žimnice (madrace) najboljše kvalitete, vsake vrste in v vsaki množini dobite vedno pri trdniki

FRANC JEŠE, tovarna žime
Stražišče pri Kranju.

Vzorci franko!

Ustanovljeno 1768.

Cene nizke!

12120

Največje izbiro damskih plaščev

v cenah od 195 do 880 Din, otroške od 120 Din naprej nudi
F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29

Na zalogi tudi fini plašči za močnejše dame! Oglejte si brezobvezno!

Oklic prostovoljne javne dražbe.

Na predlog dedičev v zapuščini Ignaca Šetince iz Ljubljane, Rožna ulica šte. 41, se bo vršila prostovoljna javna sodna dražba v zapuščino spadajoče hiše št. 41 v Ljubljani, Rožna ulica, dne 15. decembra 1933 ob 9. uri dopoldne v pisarni podpisane notarja kot sodnega komisarja v Ljubljani, Tavčarjeva ulica šte. 5, kjer se lahko v pogledajo dražbeni pogoji.

Izključna cena znaša 300.000 Din, vadij 15.000 Din v gotovini ali v razpoložljivih hranilnih vlogah.

Zaradi ogleda hiše in nje donosnosti itd. se je obrniti na skrbnika zapuščine Ivana Benkoviča, vodjo zemljiške knjige v p. Ljubljana, Opekarska cesta, Veliki štrdion šte. 5.

Javni notar kot sodni komisar: GALLE ANTON.

12115

Na kili trpeči

se opreoste brez operacije, brez bolečin, brez ovir v poklopi naravnim ortopednim, samo z uporabo mojih avstrijskih in nemških patentov (avstrijski patent 127.568, 115.087 in 127.559; nemški patent 532.082 in švicarski patent 158.976) svojega trpljenja in nečloveškega — brezplačno in neobvezno predvajam zdravljenje v elodolnih krajih:

Gradec (Graz): Bahnhofstrasse 66, v hiši gostilne „Ungarische Krone“ v nedeljo 3. decembra in ponedeljek 4. decembra — obisk od 8.—3. ure.

Leibnitz: v hiši hotela Krüger; v sredo, 6. decembra od 8. do 3. ure.

Spielfeld-Strass: v hiši gostilne Kaschi v Spillju, v četrtek, 7. decembra od 8. do 2. ure.

Eno vsak dan dosevajoteh zahval:

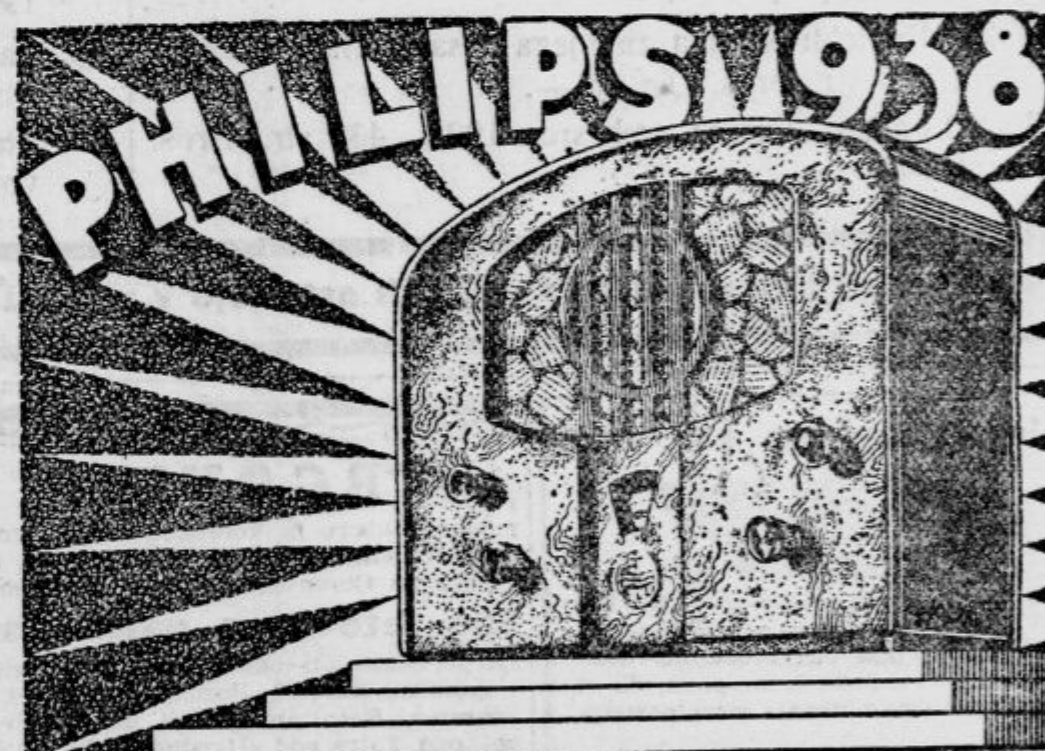
V svojo radost lahko potrdim, da je moja dolga leta me nadlegujoča kila povsem izgnila z uporabo Streifenederjevih patentov. Noben na kili trpeči ne bi smel zamuditi, da se ne bi okoristil s tem izdatnim izumom. Način ukvarjanja je naravna presenetljiva, kajti sem že 66 let star. Uporaba ni povzročila nikakršnih nadlog in ne ovir pri delu.

Miha Majcenović — Pobrežje pri Mariboru, 20. maja 1933.

Potrjeno po občinskem uradu.
Dovolite, da Vam pošljem svoje posamejno-osebno snetovano brošuro proti vnetim dvojnemu pisemnega pora neobvezno in brez plačila. POZOR PRED POTVORBAMI!

Pasčice, prvotno zasnovane na moje ime, dolgoletno izvajanje mojega zdravljenja v Avstriji in na moje najnovejše patente. Tisoč na kili trpeči so našli samo z uporabo teh patentov odrešitev in ne ovir pri delu.

G. Streifeneder, Fürstentfeldbruck bei München

RADIO NARODU!

Odiščili smo se, da radio 100% populariziramo in radi tega Vam stavimo naš aparat tipa 938, ki sprejema tudi AMERIŠKE postaje, na razpolago, in sicer na

18 MESEČNE OBROKE OD DIN 210.—

oziroma Din 220.— za isti aparat z vdelanim supresorom. Poleg vseh evropskih postaj sprejemate tudi ameriške postaje.

Največja radio industrija sveta PHILIPS RADIO zastopstvo

H. SUTTNER, Ljubljana, Aleksandrova c. 6

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK.

11222

NIHČE VEČ NE DVOMI

da je »Jutro« čitateljski krog največji in po kupni moči najmočnejši. Saj se na vsak oglaševalski mnogo kupec, prodajalec ali drugih zanimancev zato danes zopet toliko ponudb in povpraševanj.

SPOLNE BOLEZNI

sifila, kapavica, beli tok so ozdravljivi brez strupenih injekcij, brez zvega srebra in salvarzana, priprostim, toda radikalnim potom. Tisočim žen in moških se zahvaljujejo za popolno ozdravitev in trajno zdravje ravno tej kurt. Tisoč zahvalnih pism. Uspeh v vsakem slučaju najamčen. Kura je zdravju neškodljiva. Ne trpite dalje! Pišite nam in od Vam pošljemo zastoj razpravo, kako se iznebite bolezni. In tako se boste steli med srečnike. Laboratorij Havelka, Praha 65-Nusle, Božetceva ulica 10, J. 17. CSR. 162